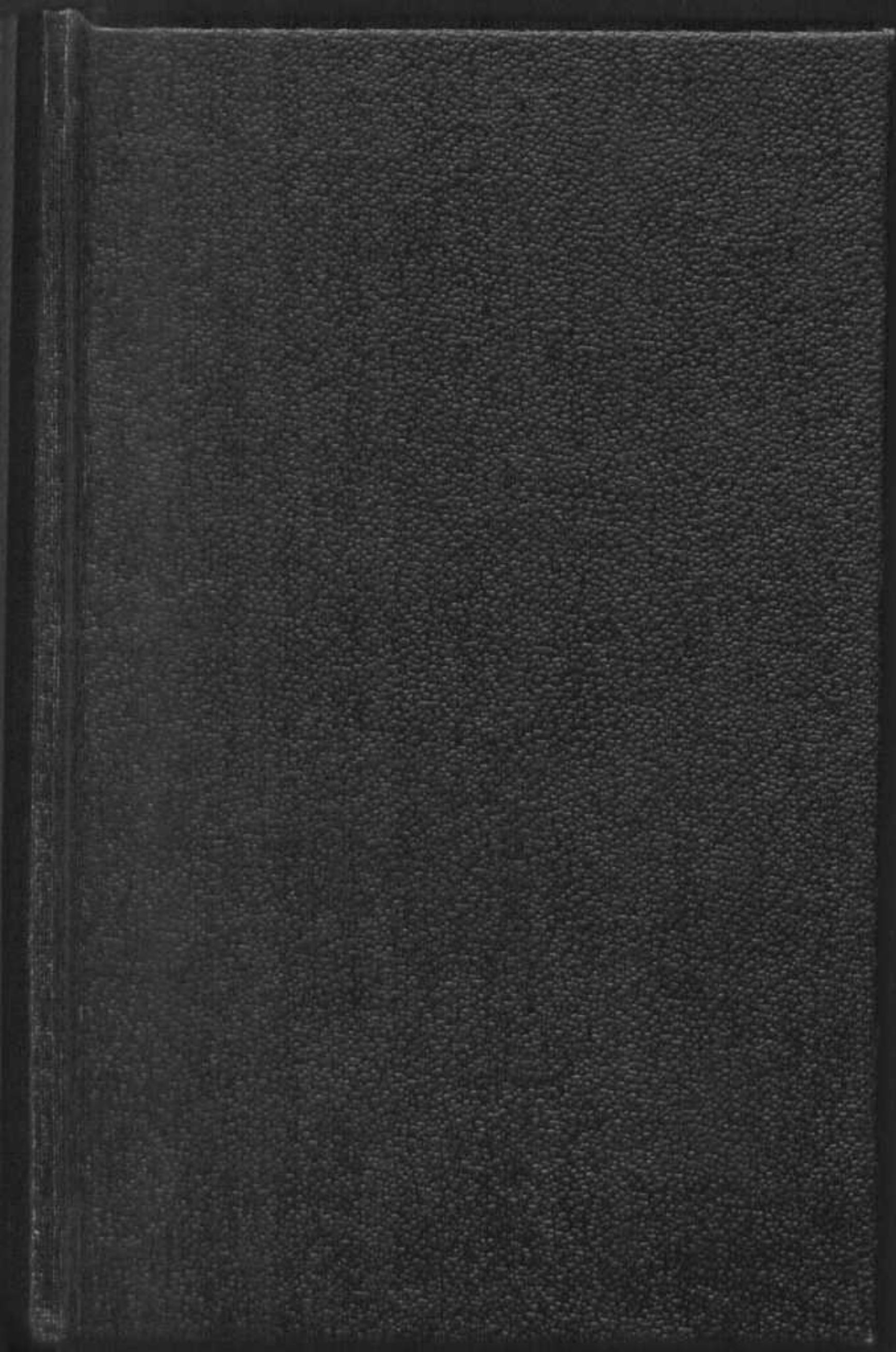
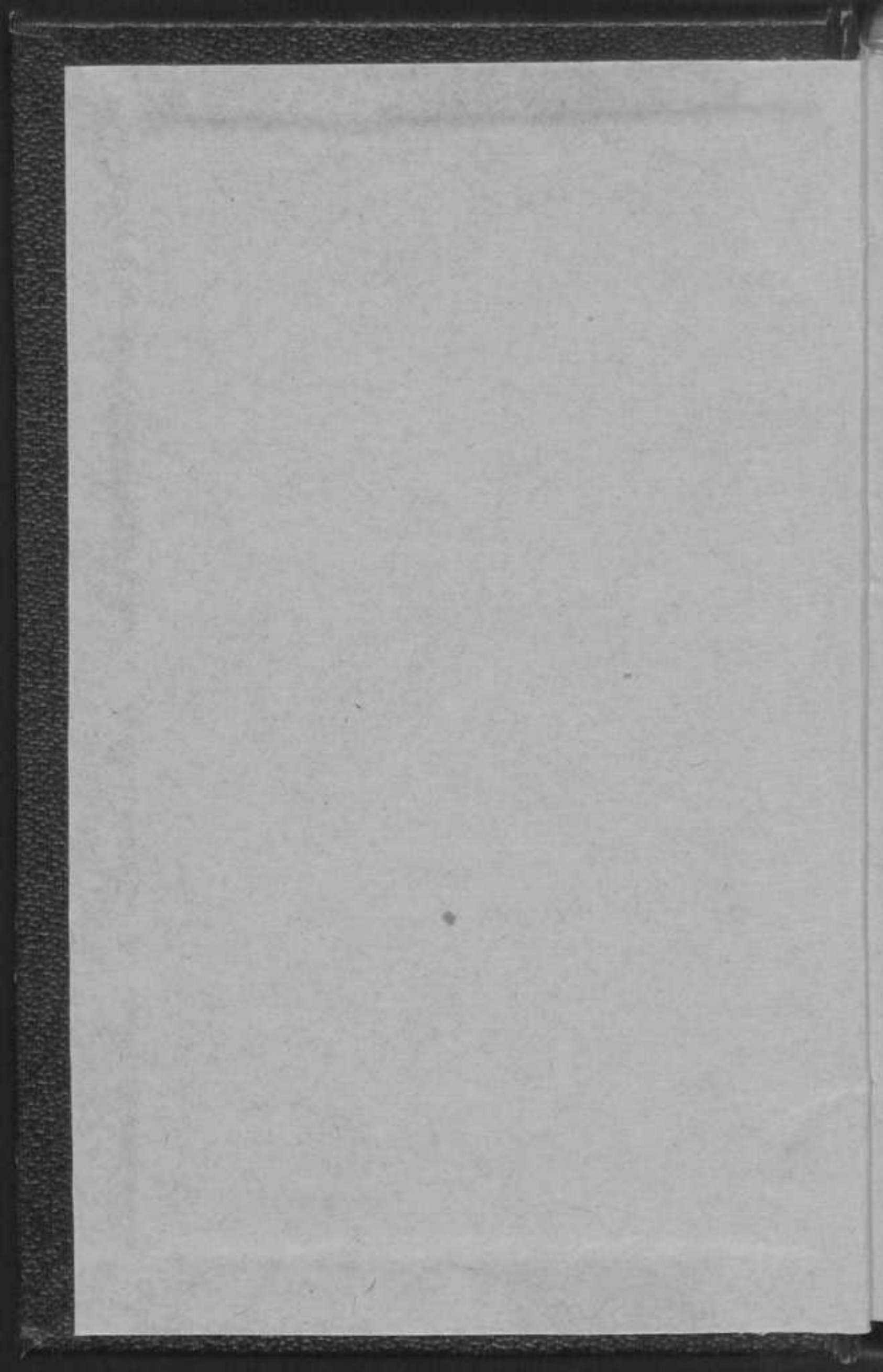
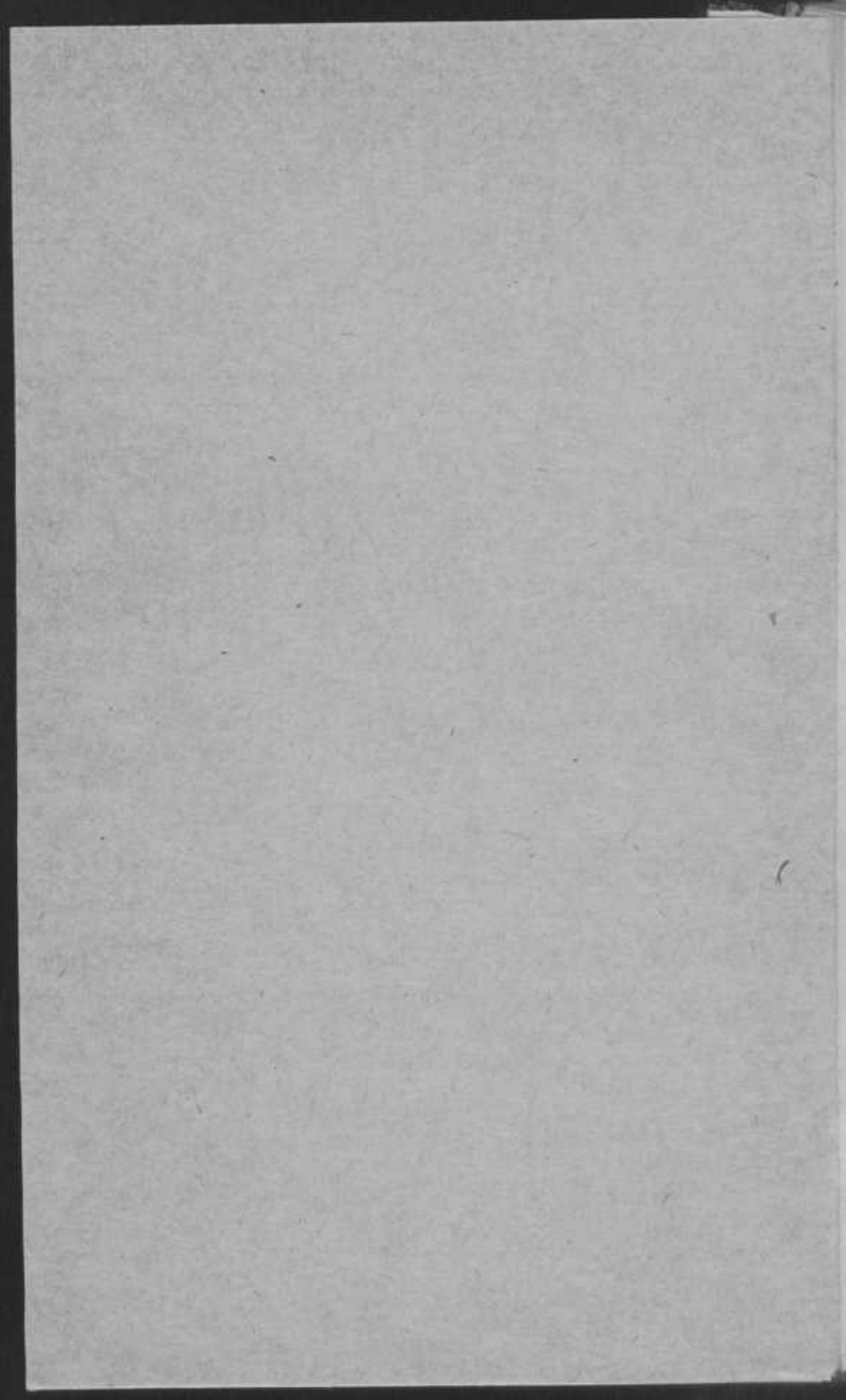

722 722

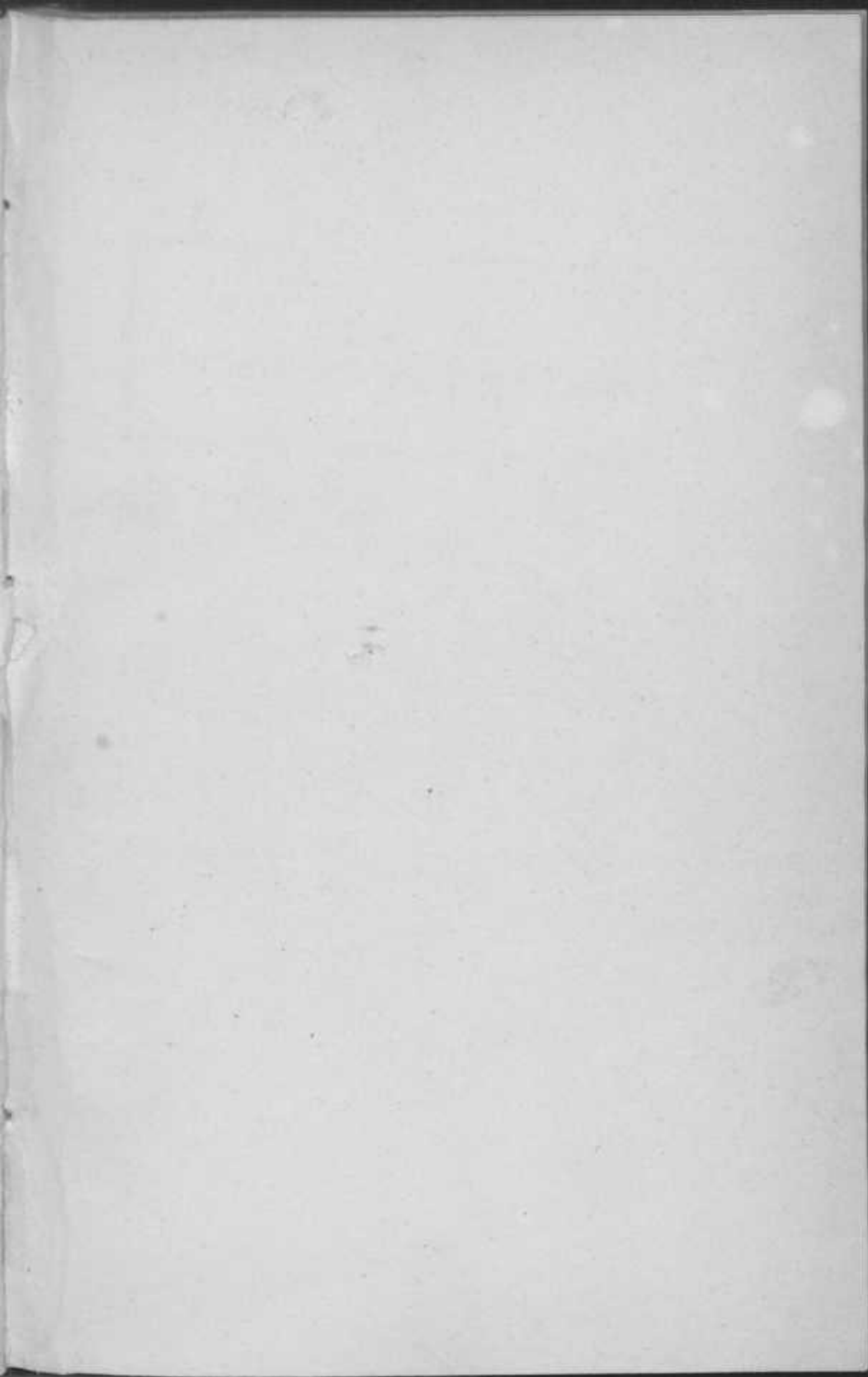

BIBLIOTHEEK
DER
TECHNISCHE HOGESCHOOL
DELFT

DELFTSCHE
STUDENTEN-ALMANAK.

815 F

Lipkova B

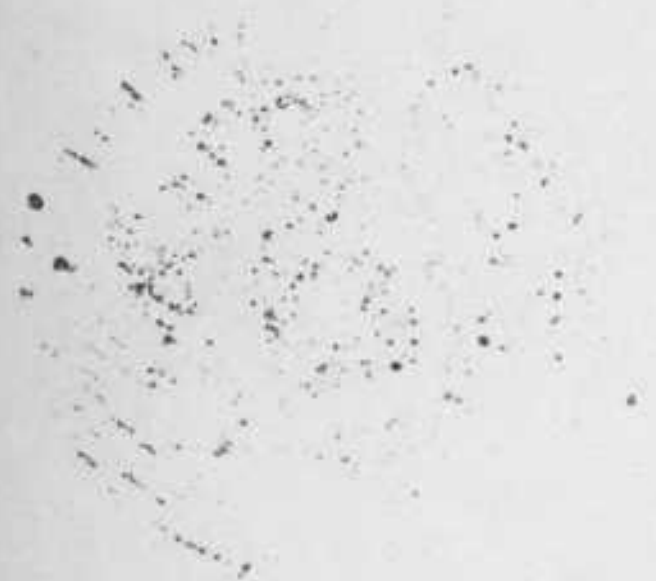
THE NATIONAL ARCHIVE

Deitsche

STUDENTEN ALMANAK

INSPICE ET CAUTUS ERIS.

DELFTSCHE
STUDENTEN-ALMANAK

VOOR

HET JAAR 1851.

GEDRUKT TE 's GRAVENHAGE, BIJ
K. FUHL.

1851.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
ALLEN-DAVIS

VOORWOORD VAN DE REDACTIE.

Bij de uitgave van den eersten jaargang van den Delftschen Studenten-Almanak, acht zich de Redactie verplicht, den Lezers omtrent het een en ander de noodige inlichtingen te geven.

Moeijelijk is het ons geweest een besluit te nemen, of eene titelplaat den Almanak zou versieren; omdat wij, hoe ook doordrongen van de noodzakelijkheid, dat ze bij een Almanak behoort, niet zoo gemakkelijk iets konden vinden, wat voor den onzen geschikt was. Er waren, wel is waar, eenige plannen voor eene titelplaat ingekomen; maar deze drukten niet genoeg uit, hetgeen wij verlangden. Wij wilden name-

lijk, in weinige trekken, eene voorstelling hebben van alles, wat er aan onze Academie wordt onderwezen. Eindelijk evenwel vermeenen wij gevonden te hebben hetgeen wij zochten, en daardoor de meesten onzer — moge het zijn, allen — te zullen bevredigen, door dat wij tot titelplaat gekozen hebben het aan allen voorzeker welbekende beeld der WETENSCHAP. Eene beschrijving te geven van hare attributen, kwam ons dus ten eenenmale overbodig voor, en de spreuk *inspice et cautus eris* (zie er in en gij zult wijs worden) in de Hollandsche taal onder de titelplaat te zetten, ongepast, omdat de Latijnsche sedert eenwen bestaat en derhalve het burgerregt heeft verkregen.

Verschillende redenen zijn oorzaak, dat in dezen eersten jaargang de geschiedenis van de stichting der Academie tot op onzen tijd niet is opgenomen. Als de voornaamste daarvan, mag zeker wel beschouwd worden het niet in den handel verschijnen van dezen Almanak, waardoor velen, die de begeerte koesteren nader met het doel van de oprigting onzer Academie en de lotgevallen sedert haar bestaan bekend te worden, in de onmogelijkheid zouden verkeeren aan die begeerte te voldoen.

Een levensbericht van den heer LIPKENS begrepen wij in dezen Almanak eene plaats te moeten verleenen, omdat Hij de man is geweest, door wiens toedoen de Academie is opgericht, en omdat Hij gedurende de vier eerste jaren aan het hoofd dezer inrigting heeft gestaan.

Te streng hebben wij niet kunnen zijn in het beoordeelen van het geleverde mengelwerk, omdat wij het als eene proeve moesten beschouwen, en anders den lust tot schrijven in plaats van aan te moedigen, welligt zouden uitblusschen.

Wij vertrouwen dus gereedelijk, dat de inzenders, wien wij dank zeggen voor hunne bijdragen, hunne medewerking in de volgende jaren niet zullen onttrekken, en anderen, die hunne krachten nog niet hebben beproefd, dit dan ook ten spoorslag moge verstrekken om het hunne te doen, ter versiering en volmaking van een Almanak, die, zooals wij hopen, nog vele jaren zal worden uitgegeven.

Vele misslagen zijn er, wij bekennen het, in onzen arbeid ingeslopen, zoowel met betrekking tot de inrigting als den inhoud; — wij roepen daarom uwe toegerendheid in, terwijl wij de verzekering geven, dat alle gegronde aanmerkingen, ons kenbaar gemaakt,

met de meeste bereidwilligheid door ons aan de volgende Redactie zullen worden medegedeeld, opdat deze er zich van bediene, zooals zij vermeenen zal te behooren.

En hierbij wordt dan de Almanak den Inteekenaren ter lezing aangeboden.

DELFT,

DE REDACTIE.

15 Maart 1851.

KALENDER.

TIJDPERKEN.

- Het jaar 1851 der Christelijke jaartelling is het jaar*
 7559 volgens de hedendaagsche Grieken.
 6564 der Juliaansche periode.
 5611 der schepping, volgens de Israëlitcn. (van 7 Sept.
 1850 tot 26 Sept. 1851).
 2604 van de stichting van Rome, volgens Varro.
 2598 der jaartelling van Nabonassar.
 1779 der jaartelling van Adji Saka (van 6 Nov. 1850 tot
 26 Oct. 1851).
 1267 der Hegira, beginnende 6 November 1850 en ein-
 digende 26 Oct. 1851.
 38 na de Herstelling van Nederland.

	<i>Gregoriaansche Kalender.</i>	<i>Juliaansche Kalender.</i>
Het Guldengetal	IX	IX.
De Epacta	XXVIII	IX.
De Zonnecirkel	XII	XII.
De Romeinsche Indictie	IX	IX.
De Zondagsletter	E	C.

JAARGETIJDEN.

- De Lente begint den . . . 21 Maart.
 De Zomer „ „ . . . 22 Junij.
 De Herfst „ „ . . . 23 September.
 De Winter „ „ . . . 22 December.

Het Guldengetal is dat bijzonder getal voor elk jaar, hetwelk aanwijst in het hoeveelste jaar van den maancirkel men zich bevindt.

De maancirkel, door Meton den Athener, omstreeks 430 jaren v. C. uitgevonden, is een tijdkring van 19 jaren, na welk tijdsverloop de nieuwe en volle manen weder op dezelfde dagen van het jaar, en bijna op dezelfde uren invallen. Deze ontdekking werd in Griekenland voor zoo belangrijk gehouden, dat de jaartallen van dezen tijdkring, te Athene, met gouden letteren, openlijk ten toon gesteld werden.

De Epacta, door zekeren geneesheer, Aloisius Lilius, uitgedacht, is een getal, dat den ouderdom aanwijst, dien de Maan bij den aanvang van het jaar heeft. Wanneer de maan juist 12 omwentelingen in 365 dagen volbragt, zou haar ouderdom bij het begin van elk jaar dezelfde zijn; maar aangezien 12 omwentelingen slechts 354 dagen uitmaken, is het klaar, dat, wanneer de Maan bij het begin van eenig jaar nieuw is, zij bij den aanvang van het daaropvolgende niet nieuw kan zijn, maar reeds 11 dagen oud moet wezen.

Door den zonnecirkel verstaat men een tijdkring van 28 jaren, na verloop van welken tijd de data der maand met de dagen der week weder in dezelfde orde terugkeeren. De reden daarvan is, dat een gewoon of burgerlijk jaar niet uit 52 weken, maar uit 52 weken en 1 dag en een schrikkeljaar uit 52 weken en 2 dagen, bestaat. Van hier, dat elk jaar telkens met eenen anderen dag der week beginnen moet. Bijaldien er geene schrikkeljaren waren, zouden na verloop van 7 jaren de data der maand met de dagen der week in dezelfde orde wederkeeren;

maar naardien men in de Juliaansche wijze van tellen om de 4 jaren eenen dag meer rekent, volgt ook, dat dit niet eerder dan na een tijdsverloop van 4×7 of 28 jaren kan plaats hebben. Dewijl er van het begin van dezen tijdkring tot aan den aanvang der Christelijke telling 9 jaren verlopen zijn, moet men, om van eenig jaar te berekenen het hoeveelste van den loopenden zonnecirkel het is, 9 bij dit jaargetal optellen, en deze som door 28 deelen, wanneer het quotient het aantal verloopene zonnecirkels, de rest het jaar van den loopenden zonnecirkel zal aanwijzen.

De Indictie is een tijdkring van 15 jaren, dien men 3 jaren voor onze tijdrekening begint te tellen. Om de Indictie van eenig jaar te vinden, telle men 3 bij het jaartal op, en deze som door 15 gedeeld hebbende, is het overblijvende het gezochte getal. Gaat de deeling juist op, dan geeft zulks te kennen, dat deze tijdkring met dat jaar geëindigd is. Men meent, dat Konstantijn de Groote de Indictie ingesteld hebbe, ter viering van zijne overwinning op Maxentius. Zeker is het, dat zij met den loop der zon of maan niets gemeen heeft, maar door langdurige gewoonte een regt van burgerschap in den almanak verkregen heeft.

Wanneer men de 7 eerste dagen van een jaar met de letters A, B, C enz. tot G noemt, de 8^e weder A enz. dan is het klaar, dat de Zondagen het geheele jaar door dezelfde letter zullen behouden. Is de 1^e dag van eenig jaar een Zondag, dan is de Zondagsletter van dat jaar A; was de eerste dag een Maandag dan was de Zondagsletter G, enz. Een schrikkeljaar heeft noodwendig twee Zondagsletters; want daar de maand Februarij in zulk

— —

een jaar 29 dagen heeft, zal niet 5 Maart, maar 4 Maart met de letter A overeenstemmen. Indien dus 1 Jan. op eenen Zondag invalt, en de Zondagsletter A is, dan zal niet, zoo als in een gewoon jaar, 5 Maart, maar wel 4 Maart met A overeenstemmen; doch daar in den algemeenen kalender 4 Maart met de letter G overeenstemt, zoo zal de Zondagsletter gedurende de maanden Jan. en Febr. A, maar in de 10 overige maanden van het jaar G zijn. De orde der Zondagsletters is alzoo veranderlijk, en herstelt zich in den Juliaanschen stijl om de 28, doch in den Gregoriaanschen eerst om de 400 jaren.

— —

ZONS- EN MAANSVERDUISTERINGEN,

VOOR HET JAAR 1851.

In dit jaar zullen twee zons- en twee maansverduisteringen plaats hebben, waarvan hier te lande alleen eene zonsverduistering zal zichtbaar zijn.

De eerste, eene gedeeltelijke maansverduistering, 17 Januarij, zal in Europa, Azië, Afrika en Nieuw-Holland zichtbaar zijn.

De eerste, bij ons onzichtbare, zonsverduistering, 1 Februarij des morgens, zal alleen in het zuiden van Afrika en Nieuw-Holland zichtbaar zijn.

De tweede, bij ons onzichtbare, maansverduistering, 13 Julij des morgens, zal in haar geheel in Amerika zichtbaar wezen. Het einde dezer verduistering zal ook in een gedeelte van Nieuw-Holland waar te nemen zijn.

De tweede, bij ons zichtbare, zonsverduistering zal zich den 28 Julij des namiddags in geheel Europa, in de kleinere N. W. helft van Azië en in Noord-Amerika vertoonen. Zij zal totaal kunnen waargenomen worden in het Zuidelijke gedeelte van Zweden en Noorwegen, de noordspits van Jutland, Pruissen, Polen en Zuid-Rusland. Het begin der algemeene verduistering, aan de Westkust van N.-Amerika, heeft plaats, als het hier te lande is 1 u. 45 min. 's namiddags; het midden, voor een punt in Groenland, als het hier te lande is 2 u. 40 min. 's namiddags, en het einde aan de Oostkust der Kaspische zee, als het hier te lande is 3 u. 59 min. 's namiddags. In ons vaderland zal het begin der verduistering zichtbaar zijn 's namiddags ten 2 u. 26 min.; het midden ten 3 ure, 31 min., en het einde ten 4 u. 36 min.

VERJAARDAGEN

VAN HET

KONINKLIJKE HUIS.

- 19 Januarij. ANNA PAULOWNA, Koningin-Moeder, geb.
1795.
- 1 Februarij. LOUISA AUGUSTA WILHELMINA AMALIA van
Pruissen, gemalin van Prins Frederik,
geb. 1808.
- 19 „ Z. M. WILLEM ALEXANDER PAUL FREDERIK
LODEWIJK, Koning WILLEM III, geb. 1817.
- 28 „ WILLEM FREDERIK KAREL, Prins der Ne-
derlanden, geb. 1797.
- 8 April. WILHELMINA MARIA SOPHIA LOUISA, Erf-
Groot-Hertogin van Saxon-Weimar-
Eisenach, geb. 1824.
- 9 Mei. WILHELMINA FREDERIKA LOUISA CHAR-
LOTTA MARIANNA, Prinses der Neder-
landen, geb. 1810.
- 13 Junij. WILLEM FREDERIK HENDRIK, Prins der
Nederlanden, geb. 1820.
- 17 „ H. M. SOPHIA FREDERIKA MATHILDA van
Wurtemberg, Koningin, geb. 1818.
- 5 Julij. WILHELMINA FREDERIKA ANNA ELISABETH
MARIA, tweede dochter van Z. K. H. Prins
Frederik, geb. 1841.

5 Augustus. WILHELMINA FREDERIKA ALEXANDRINA
ANNA LOUISA, Kroonprinses van Zweden
en Noorwegen, geb. 1828.

4 September. WILLEM NICOLAAS ALEXANDER FREDERIK
KAREL HENDRIK, Kroonprins der Neder-
landen, geb. 1840.

ACADEMISCHE GEDENKDAGEN.

26 Mei 1832. Oprigting van het Instituut voor Javaansche
taal te Soerakarta.

1 Febr. 1843. Opheffing van het Instituut te Soerakarta.

13 Junij 1820. Geboortedag van Prins Willem Frederik
Hendrik, Beschermheer der Academie.

4 Jan. 1843. Oprigting der Academie.

JANUARIJ, 31 dagen.

1 Woensdag.	Nieuwjaarsdag.
2 Donderdag.	
3 Vrijdag.	
4 Zaterdag.	
5 Zondag.	
6 Maandag.	
7 Dingsdag.	Drie Koningen.
8 Woensdag.	
9 Donderdag.	
10 Vrijdag.	
11 Zaterdag.	
12 Zondag.	
13 Maandag.	Koppermaandag.
14 Dingsdag.	
15 Woensdag.	
16 Donderdag.	
17 Vrijdag.	
18 Zaterdag.	
19 Zondag.	
20 Maandag.	
21 Dingsdag.	
22 Woensdag.	
23 Donderdag.	
24 Vrijdag.	
25 Zaterdag.	
26 Zondag.	
27 Maandag.	
28 Dingsdag.	
29 Woensdag.	
30 Donderdag.	
31 Vrijdag.	

FEBRUARIJ, 28 dagen.

1 Zaterdag.	
2 Zondag.	Maria Lichtmis.
3 Maandag.	
4 Dingsdag.	
5 Woensdag.	
6 Donderdag.	
7 Vrijdag.	
8 Zaterdag.	
9 Zondag.	
10 Maandag.	
11 Dingsdag.	
12 Woensdag.	
13 Donderdag.	
14 Vrijdag.	
15 Zaterdag.	
16 Zondag.	Septuagesima.
17 Maandag.	
18 Dingsdag.	
19 Woensdag.	
20 Donderdag.	
21 Vrijdag.	
22 Zaterdag.	
23 Zondag.	Sexagesima.
24 Maandag.	
25 Dingsdag.	
26 Woensdag.	
27 Donderdag.	
28 Vrijdag.	

MAART , 31 dagen.

1 Zaturdag.	
2 Zondag.	Quinquagesima.
3 Maandag.	
4 Dingsdag.	Vastenavond.
5 Woensdag.	Aschdag.
6 Donderdag.	
7 Vrijdag.	
8 Zaturdag.	
9 Zondag.	Quadragesima.
10 Maandag.	
11 Dingsdag.	
12 Woensdag.	Quatertemper.
13 Donderdag.	
14 Vrijdag.	Quatertemper.
15 Zaturdag.	Quatertemper.
16 Zondag.	Reminiscere.
17 Maandag.	
18 Dingsdag.	Isr. Purim.
19 Woensdag.	
20 Donderdag.	
21 Vrijdag.	
22 Zaturdag.	
23 Zondag.	Oculi.
24 Maandag.	
25 Dingsdag.	
26 Woensdag.	
27 Donderdag.	
28 Vrijdag.	
29 Zaturdag.	
30 Zondag.	Laetare.
31 Maandag.	

APRIL , 30 dagen.

1 Dingsdag.	
2 Woensdag.	
3 Donderdag.	
4 Vrijdag.	
5 Zaturdag.	
6 Zondag.	Maria Boodschap.
7 Maandag.	
8 Dingsdag.	
9 Woensdag.	
10 Donderdag.	
11 Vrijdag.	
12 Zaturdag.	
13 Zondag.	Palm Zondag.
14 Maandag.	
15 Dingsdag.	
16 Woensdag.	
17 Donderdag.	Witte Donderdag. Isr. Paaschfeest.
18 Vrijdag.	Goede Vrijdag. Isr. Paaschfeest.
19 Zaturdag.	
20 Zondag.	Paschen.
21 Maandag.	2 ^e Paaschdag.
22 Dingsdag.	
23 Woensdag.	Isr. Paaschfeest.
24 Donderdag.	Isr. Paaschfeest.
25 Vrijdag.	
26 Zaturdag.	
27 Zondag.	Quasimodo.
28 Maandag.	
29 Dingsdag.	
30 Woensdag.	

MEI, 31 dagen.

1 Donderdag.	H. Philippus en Jacobus.
2 Vrijdag.	
3 Zaterdag.	Kruisvinding.
4 Zondag.	's Gravenhaagsche kermis. Miserere.
5 Maandag.	
6 Dingsdag.	
7 Woensdag.	
8 Donderdag.	
9 Vrijdag.	
10 Zaterdag.	
11 Zondag.	Jubile.
12 Maandag.	
13 Dingsdag.	
14 Woensdag.	
15 Donderdag.	
16 Vrijdag.	
17 Zaterdag.	
18 Zondag.	Cantate.
19 Maandag.	
20 Dingsdag.	
21 Woensdag.	
22 Donderdag.	
23 Vrijdag.	
24 Zaterdag.	
25 Zondag.	Vocem.
26 Maandag.	† Vastendag.
27 Dingsdag.	† Vastendag.
28 Woensdag.	† Vastendag.
29 Donderdag.	Hemelvaartsdag.
30 Vrijdag.	
31 Zaterdag.	

JUNI, 30 dagen.

1 Zondag.	Exaudi.
2 Maandag.	
3 Dingsdag.	
4 Woensdag.	
5 Donderdag.	
6 Vrijdag.	Isr. Pinksterfeest.
7 Zaterdag.	Isr. Pinksterfeest.
8 Zondag.	Pinksteren.
9 Maandag.	2 ^e Pinksterdag.
10 Dingsdag.	
11 Woensdag.	Quatertemper.
12 Donderdag.	
13 Vrijdag.	Quatertemper.
14 Zaterdag.	Quatertemper.
15 Zondag.	H. Drievuldigh. Dank- en bededag. (Slag v. Waterloo.) Delftsche kerm.
16 Maandag.	
17 Dingsdag.	
18 Woensdag.	
19 Donderdag.	H. Sacrament.
20 Vrijdag.	
21 Zaterdag.	
22 Zondag.	
23 Maandag.	Vastendag,
24 Dingsdag.	H. Johannes de Dooper.
25 Woensdag.	
26 Donderdag.	
27 Vrijdag.	
28 Zaterdag.	Vastendag.
29 Zondag.	H. Petrus en Paulus.
30 Maandag.	

JULIJ, 31 dagen.

- 1 Dingsdag.
- 2 Woensdag.
- 3 Donderdag.
- 4 Vrijdag.
- 5 Zaturdag.
- 6 Zondag.
- 7 Maandag.
- 8 Dingsdag.
- 9 Woensdag.
- 10 Donderdag.
- 11 Vrijdag.
- 12 Zaturdag.
- 13 Zondag.
- 14 Maandag.
- 15 Dingsdag.
- 16 Woensdag.
- 17 Donderdag.
- 18 Vrijdag.
- 19 Zaturdag.
- 20 Zondag.
- 21 Maandag.
- 22 Dingsdag.
- 23 Woensdag.
- 24 Donderdag.
- 25 Vrijdag.
- 26 Zaturdag.
- 27 Zondag.
- 28 Maandag.
- 29 Dingsdag.
- 30 Woensdag.
- 31 Donderdag.

Vastendag.

H. Jacobus.

Augustus, 31 dagen.

1	Vrijdag.	
2	Zaterdag.	
3	Zondag.	
4	Maandag.	
5	Dingsdag.	
6	Woensdag.	
7	Donderdag.	Verwoesting des tempels.
8	Vrijdag.	Vastendag.
9	Zaterdag.	H. Laurentius.
10	Zondag.	Rotterdamsche kermis.
11	Maandag.	
12	Dingsdag.	
13	Woensdag.	
14	Donderdag.	Vastendag.
15	Vrijdag.	Maria Hemelvaart.
16	Zaterdag.	
17	Zondag.	
18	Maandag.	Hartjesdag.
19	Dingsdag.	
20	Woensdag.	
21	Donderdag.	
22	Vrijdag.	
23	Zaterdag.	Vastendag.
24	Zondag.	H. Bartholomeus.
25	Maandag.	
26	Dingsdag.	
27	Woensdag.	
28	Donderdag.	
29	Vrijdag.	
30	Zaterdag.	
31	Zondag.	

SEPTEMBER, 30 dagen.

1 Maandag.	
2 Dingsdag.	
3 Woensdag.	
4 Donderdag.	
5 Vrijdag.	
6 Zaterdag.	
7 Zondag.	
8 Maandag.	Maria Geboorte.
9 Dingsdag.	
10 Woensdag.	
11 Donderdag.	
12 Vrijdag.	
13 Zaterdag.	
14 Zondag.	
15 Maandag.	
16 Dingsdag.	
17 Woensdag.	Quatertemper.
18 Donderdag.	
19 Vrijdag.	Quatertemper.
20 Zaterdag.	Quatertemper. H. Mattheus.
21 Zondag.	
22 Maandag.	
23 Dingsdag.	
24 Woensdag.	
25 Donderdag.	
26 Vrijdag.	
27 Zaterdag.	Isr. Nieuwjaar.
28 Zondag.	Isr. Nieuwjaar, 2 ^e dag.
29 Maandag.	H. Michaël.
30 Dingsdag.	

OCTOBER, 31 dagen.

1	Woensdag.	
2	Donderdag.	
3	Vrijdag.	
4	Zaterdag.	
5	Zondag.	
6	Maandag.	Isr. Verzoendag.
7	Dingsdag.	
8	Woensdag.	
9	Donderdag.	
10	Vrijdag.	
11	Zaterdag.	Isr. Loofhuttenfeest.
12	Zondag.	Isr. Loofhuttenfeest.
13	Maandag.	
14	Dingsdag.	
15	Woensdag.	
16	Donderdag.	
17	Vrijdag.	
18	Zaterdag.	Isr. Loofhuttenfeest.
19	Zondag.	Isr. Vreugde der Wet.
20	Maandag.	
21	Dingsdag.	
22	Woensdag.	
23	Donderdag.	
24	Vrijdag.	
25	Zaterdag.	
26	Zondag.	
27	Maandag.	Vastendag.
28	Dingsdag.	H. Simon en Judas.
29	Woensdag.	
30	Donderdag.	
31	Vrijdag.	Vastendag.

NOVEMBER, 30 dagen.

1 Zaturdag.	Allerheiligen.
2 Zondag.	
3 Maandag.	
4 Dingsdag.	
5 Woensdag.	
6 Donderdag.	
7 Vrijdag.	H. Willebrordus.
8 Zaturdag.	
9 Zondag.	
10 Maandag.	
11 Dingsdag.	
12 Woensdag.	
13 Donderdag.	
14 Vrijdag.	
15 Zaturdag.	
16 Zondag.	
17 Maandag.	
18 Dingsdag.	
19 Woensdag.	
20 Donderdag.	
21 Vrijdag.	
22 Zaturdag.	
23 Zondag.	
24 Maandag.	
25 Dingsdag.	
26 Woensdag.	
27 Donderdag.	
28 Vrijdag.	
29 Zaturdag.	Vastendag.
30 Zondag.	H. Andreas. 1 ^e Advent.

DECEMBER, 31 dagen.

1 Maandag.	
2 Dingsdag.	
3 Woensdag.	
4 Donderdag.	
5 Vrijdag.	
6 Zaterdag.	H. Nicolaas.
7 Zondag.	2 ^e Advent.
8 Maandag.	Maria Ontvangenis.
9 Dingsdag.	
10 Woensdag.	
11 Donderdag.	
12 Vrijdag.	
13 Zaterdag.	
14 Zondag.	3 ^e Advent.
15 Maandag.	
16 Dingsdag.	
17 Woensdag.	Quatertemper.
18 Donderdag.	
19 Vrijdag.	Quatertemper.
20 Zaterdag.	Quatertemper.
21 Zondag.	4 ^e Advent. H. Thomas.
22 Maandag.	
23 Dingsdag.	
24 Woensdag.	Vastendag.
25 Donderdag.	Kersmis.
26 Vrijdag.	2 ^e Kersdag. H. Stephanus.
27 Zaterdag.	H. Johannes Evangelist.
28 Zondag.	H. Onnoozele Kinderen.
29 Maandag.	
30 Dingsdag.	
31 Woensdag.	Oudejaarsdag.

TAFEL

VAN HET LENGEN EN KORTEN DER DAGEN, GEDURENDE
HET JAAR 1851.

			<i>Opkomst der zon.</i>	<i>Ondergang der zon.</i>
Jan.	3.	's Morgens	8 u. 13 min.	's Avonds 3 u. 56 min.
"	10.	"	8 u. 10 min.	" 4 u. 6 min.
"	17.	"	8 u. 5 min.	" 4 u. 16 min.
"	24.	"	7 u. 57 min.	" 4 u. 29 min.
Febr.	1.	"	7 u. 45 min.	" 4 u. 43 min.
"	9.	"	7 u. 31 min.	" 4 u. 59 min.
"	16.	"	7 u. 18 min.	" 5 u. 12 min.
"	22.	"	7 u. 5 min.	" 5 u. 23 min.
Maart	1.	"	6 u. 50 min.	" 5 u. 36 min.
"	10.	"	6 u. 32 min.	" 5 u. 51 min.
"	17.	"	6 u. 13 min.	" 6 u. 5 min.
"	24.	"	6 u. 2 min.	" 6 u. 14 min.
April	1.	"	5 u. 38 min.	" 6 u. 31 min.
"	9.	"	5 u. 20 min.	" 6 u. 45 min.
"	16.	"	5 u. 6 min.	" 6 u. 56 min.
"	23.	"	4 u. 40 min.	" 7 u. 10 min.
Mei	1.	"	4 u. 32 min.	" 7 u. 23 min.
"	8.	"	4 u. 19 min.	" 7 u. 35 min.
"	15.	"	4 u. 7 min.	" 7 u. 46 min.
"	23.	"	3 u. 55 min.	" 7 u. 58 min.
"	30.	"	3 u. 47 min.	" 8 u. 7 min.
Junij	6.	"	3 u. 41 min.	" 8 u. 15 min.
"	13.	"	3 u. 38 min.	" 8 u. 21 min.
"	21.	"	3 u. 38 min.	" 8 u. 24 min.
"	29.	"	3 u. 41 min.	" 8 u. 25 min.

			<i>Opkomst der zon.</i>	<i>Ondergang der zon.</i>
Julij	5.	's Morgens	3 u. 45 min.	's Avonds 8 u. 22 min.
"	13.	"	3 u. 53 min.	" 8 u. 17 min.
"	21.	"	4 u. 3 min.	" 8 u. 8 min.
"	28.	"	4 u. 13 min.	" 7 u. 58 min.
Aug.	4.	"	4 u. 24 min.	" 7 u. 46 min.
"	11.	"	4 u. 36 min.	" 7 u. 33 min.
"	20.	"	4 u. 51 min.	" 7 u. 15 min.
"	26.	"	5 u. 1 min.	" 7 u. 2 min.
Sept.	2.	"	5 u. 12 min.	" 6 u. 46 min.
"	10.	"	5 u. 26 min.	" 6 u. 28 min.
"	18.	"	5 u. 39 min.	" 6 u. 8 min.
"	25.	"	5 u. 51 min.	" 5 u. 52 min.
Oct.	2.	"	6 u. 3 min.	" 5 u. 35 min.
"	10.	"	6 u. 17 min.	" 5 u. 17 min.
"	18.	"	6 u. 31 min.	" 4 u. 59 min.
"	24.	"	6 u. 42 min.	" 4 u. 46 min.
"	31.	"	6 u. 55 min.	" 4 u. 32 min.
Nov.	8.	"	7 u. 13 min.	" 4 u. 17 min.
"	16.	"	7 u. 24 min.	" 4 u. 5 min.
"	23.	"	7 u. 36 min.	" 3 u. 56 min.
"	30.	"	7 u. 48 min.	" 3 u. 49 min.
Dec.	8.	"	7 u. 59 min.	" 3 u. 45 min.
"	15.	"	8 u. 6 min.	" 3 u. 44 min.
"	23.	"	8 u. 11 min.	" 3 u. 46 min.
"	30.	"	8 u. 13 min.	" 3 u. 52 min.

SCHIJNGESTALTEN DER MAAN,

GEDURENDE HET JAAR 1851.

Januarij	2.	's Morgens	11 u. 3 min.	N. M.
"	10.	's Avonds	4 u. 41 min.	E. K.
"	17.	's Avonds	5 u. 2 min.	V. M.
"	24.	's Morgens	8 u. 36 min.	L. K.
Februarij	1.	's Morgens	6 u. 21 min.	N. M.
"	9.	's Morgens	9 u. 15 min.	E. K.
"	16.	's Morgens	3 u. 48 min.	V. M.
"	22.	's Avonds	9 u. 58 min.	L. K.
Maart	1.	's Morgens	1 u. 34 min.	N. M.
"	10.	's Avonds	10 u. 4 min.	E. K.
"	17.	's Namiddags	1 u. 38 min.	V. M.
"	24.	's Namiddags	1 u. 45 min.	L. K.
April	1.	's Avonds	6 u. 52 min.	N. M.
"	9.	's Morgens	7 u. 21 min.	E. K.
"	15.	's Avonds	10 u. 55 min.	V. M.
"	23.	's Morgens	7 u. 17 min.	L. K.
Mei	1.	's Morgens	9 u. 21 min.	N. M.
"	8.	's Namiddags	1 u. 53 min.	E. K.
"	15.	's Morgens	8 u. 24 min.	V. M.
"	23.	's Morgens	1 u. 24 min.	L. K.
"	30.	's Avonds	9 u. 6 min.	N. M.
Junij	6.	's Avonds	6 u. 47 min.	E. K.
"	13.	's Avonds	7 u. 3 min.	V. M.
"	21.	's Avonds	6 u. 54 min.	L. K.
"	29.	's Morgens	6 u. 44 min.	N. M.
Julij	5.	's Avonds	11 u. 27 min.	E. K.
"	13.	's Morgens	7 u. 33 min.	V. M.

Julij	21.	's Morgens	10 u. 49 min.	L. K.
"	28.	's Namiddags	3 u. 0 min.	N. M.
Augustus	4.	's Morgens	5 u. 27 min.	E. K.
"	11.	's Avonds	10 u. 2 min.	V. M.
"	20.	's Morgens	1 u. 18 min.	L. K.
"	26.	's Namiddags	0 u. 39 min.	N. M.
September	2.	's Namiddags	2 u. 12 min.	E. K.
"	10.	's Morgens	2 u. 3 min.	V. M.
"	18.	's Namiddags	1 u. 48 min.	L. K.
"	25.	's Avonds	6 u. 31 min.	N. M.
October	2.	's Morgens	2 u. 49 min.	E. K.
"	10.	's Avonds	6 u. 52 min.	V. M.
"	18.	's Morgens	0 u. 32 min.	L. K.
"	24.	's Namiddags	3 u. 29 min.	N. M.
"	31.	's Avonds	7 u. 37 min.	E. K.
November	8.	's Avonds	11 u. 21 min.	V. M.
"	16.	's Morgens	9 u. 41 min.	L. K.
"	23.	's Morgens	2 u. 26 min.	N. M.
"	30.	's Namiddags	3 u. 46 min.	E. K.
December	8.	's Namiddags	3 u. 47 min.	V. M.
"	15.	's Avonds	5 u. 45 min.	L. K.
"	22.	's Morgens	3 u. 53 min.	N. M.
"	30.	's Namiddags	1 u. 34 min.	E. K.

VOORNAAMSTE REISGELEGENHEDEN IN NEDERLAND.

LIJST VAN HET VERTREK DER POSTEN VAN HET POSTKANTOOR TE DELFT.

De brieven bestemd voor de Noordelijke Provinciën, alsmede Duitschland, Zweden, Noorwegen, Rusland, etc. vertrekken,

des morg. 7 ure 55 min.	des avonds 3 ure 10 min.
» » 12 » 8 »	» » 5 » 55 »

en per nachtpost ten negen ure.

De brieven voor de Zuidelijke Provinciën, alsmede voor Engeland en Koloniën, vertrekken,

des morg. 10 ure 35 min.	des avonds 6 ure 21 min.
» midd. 12 » 35 min.	» » 9 » 21 min.

Per nachtpost, ten half negen ure, vertrekken de brieven voor België, Frankrijk en verdere Zuidelijke landen, alsmede de Provinciën Noord- en Zuid-Brabant en meer Zuidelijke Provinciën.

Er vertrekken maandelijks twee brievenmalen tusschen de postkantoren te Rotterdam en te Batavia, door middel van de overland-posten over Marseille en Southampton.

De brieven kunnen gefrankeerd en ongefrankeerd verzonden worden. Die over Marseille moeten voor den 22^{en} van iedere maand bezorgd worden; over Southampton tot den 13^{en} van iedere maand. De verkiezing van deze wijze van verzending moet op de brieven worden uitgedrukt, door de woorden „over Marseille” of „over Southampton”.

HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG.

Winterdienst, beginnende 15 October 1850.

Van Amsterdam naar Rotterdam.

Vertr. van Amsterd.	* Halfweg.	Haarlem.		* Vogelz.	* Hillegom. Beek.	* Veenenb.	* Warmond.	Leijden.		* Voorsch.	's Hage.		* Rijswijk.	Delft.		Schiedam.		Aankomst te Rotterd.
		aank.	vertr.					aank.	vertr.		aank.	vertr.		aank.	vertr.	aank.	vertr.	
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
8.45	8.58	9. 7	9.12	9.24	door	9.34	9.53	10.—	10. 3	10.15	10.33	10.38	10.44	9.11	9.14	9.29	9.32	9.39
11.—	door	11.22	11.27	door	door	11.47	door	12. 9	12.12	door	12.33	12.38	door	12.50	12.53	1. 9	1. 9	1.20
4.30	4.43	4.52	4.57	5. 9	door	5.19	5.38	5.45	5.48	6.—	6.18	6.23	6.29	6.36	6.39	6.56	6.56	7. 7
7.35	7.48	7.57	8. 2	8.14	8.20	8.24	8.43	8.50	8.53	9. 5	9.23	9.28	9.34	9.41	9.44	10.1	10. 4	10.12

Van Rotterdam naar Amsterdam.

Vertr. van Rotterd.	Schiedam.		Delft.		* Rijswijk.	's Hage.		* Voorsch.	Leijden.		* Warmond.	* Veenenb.	* Hillegom. Beek.	* Vogelz.	Haarlem.		* Halfweg.	Aankomst te Amsterd.
	aank.	vertr.	aank.	vertr.		aank.	vertr.		aank.	vertr.					aank.	vertr.		
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
7.45	7.52	7.55	8.10	8.13	8.19	8.24	8.29	8.46	8.57	9.—	9. 7	9.28	9.34	9.38	9.51	9.56	10. 7	10.22
12.—	12. 7	12.10	12.23	12.26	door	12.37	12.42	door	1. 3	1. 6	door	1.28	door	door	1.51	1.56	door	2.20
3.—	3. 7	13.10	3.25	3.28	3.34	3.39	3.44	4. 1	4.12	4.15	4.22	4.43	door	4.53	5. 6	5.11	5.22	5.37
5.45	5.52	5.55	6.10	6.13	6.19	6.24	6.29	6.46	6.57	7.—	7. 7	7.28	door	7.38	7.52	7.57	8. 7	8.22
8.15	8.22	8.25	8.40	8.43	8.49	8.54												

NB. Op de halten, welke met een * gemerkt zijn, worden reizigers opgenomen, voor zoo verre er plaats in de rijtuigen voorhanden is.
Op Zon- en Feestdagen zal aan de halten, uitgezonderd aan de Hillegommerbeek, worden opgehouden, als dit verlangd wordt.

NEDERLANDSCHE RIJN-SPOORWEG.

Winterdienst, beginnende 15 October 1850.

Van Amsterdam naar Utrecht en Arnhem.

Vertrek van <i>Amsterd.</i>	Abcoude.	Loenen en Vreeland.	Nieu- wersluis.	Breuke- len.	Maarsen.	<i>Utrecht.</i>	Zeist en Drieberg.	Maars- bergen.	Veenen- daal.	Ede.	Wolfhe- zen.	Aank. te <i>Arnhem.</i>
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
7.45	8. 3	8.14	8.23	8.31	8.40	8.55	9.13	9.30	9.53	10. 7	10.20	10.35
11.55	12.13	12.24	12.33	12.41	12.50	1. 5	1.23	1.40	2. 3	2.17	2.30	2.45
5.50	6. 8	6.19	6.28	6.36	6.45	7.—	7.18	7.35	7.58	8.12	8.25	8.40

Van Arnhem naar Utrecht en Amsterdam.

Vertrek van <i>Arnhem.</i>	Wolfhe- zen.	Ede.	Veenen- daal.	Maars- bergen.	Zeist en Drieberg.	<i>Utrecht.</i>	Maarsen.	Breuke- len.	Nieu- wersluis.	Loenen en Vreeland.	Abcoude.	Aank. te <i>Amsterd.</i>
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
7.10	7.25	7.38	7.52	8.15	8.32	8.50	9. 5	9.14	9.22	9.31	9.42	10.—
11.30	11.45	11.58	12.12	12.35	12.52	1.10	1.25	1.34	1.42	1.51	2. 2	2.20
5.20	5.35	5.48	6. 2	6.25	6.42	7.—	7.15	7.24	7.32	7.41	7.52	8.10

NB. Alle treinen zullen te Maarsen, nabij de herberg de Plattenburg en te Wolfhezen, tot het op- en afladen van reizigers, stil houden, wanneer daartoe bij den chef-conducteur het vereischte verzoek door de belanghebbenden is gedaan. Op de tusschen-stations bij de dorpen worden slechts reizigers opgenomen, voor zoo verre er plaats in de rijtuigen voorhanden is. De reizigers hebben geene bagage vrij, dan alleen de kleine pakjes die zij onder de banken der rijtuigen kunnen bergen, zonder hinderlijk te zijn.

DILIGENCE-DIENSTEN.

DIENST VAN VAN GEND EN LOOS.

Van Amsterdam op Antwerpen door Delft, dagelijks des morgens ten half 3 ure van Delft.

Van Antwerpen op Amsterdam door Delft, des avonds ten 10 ure van Delft.

Rijden af van het logement de Gouden Molen, bij P. A. Hessé, nabij de Haagpoort.

STOOMBOOT- EN SPOORWEG-EXPEDITIE.

DE VRIENDSCHAP, ONDERNEMING VAN J. P. KOENS.

Nachtdienst tusschen Rotterdam door Delft naar Amsterdam, dagelijks des avonds ten 11 ure van Delft.

Van Amsterdam door Delft naar Rotterdam, des morgens ten half 5 ure van Delft.

Nadere informatie zijn te bekomen bij G. Huijbers, in het Stads-logement nabij de Haagpoort, en bij de erven J. Roodenburg, in het huis ter Lucht, nabij de Nieuwe Brug.

Van Monster over 's Gravenhage naar Delft, en terug.

Alle Donderdagen des morgens ten half 6 ure; en van de Herberg de Vink, te 's Gravenhage, ten 8 ure naar Delft eene Diligence; terug des middags ten 1 ure van Delft, en ten 2 ure van de Herberg de Vink.

Van 's Gravesande naar Delft en terug.

Alle Donderdagen, des morgens ten 6 ure van 's Gravesande, en des namiddags ten 1 ure terug.

Kantoor dezer beide diensten te Delft, bij G. Huijbers, Stads-Logement, nabij de Haagpoort.

ONDERNEMING VAN H. O. VAN MUNSTER,
J. P. KOENS EN H. S. VAN HEUMEN.

Verzending van Goederen door het geheele rijk, *Engeland*, geheel *Duitschland* en *België*, over de spoortreinen, diligences en stoombooten.

De onderneming belast zich voortdurend met het incasseren van Wissels, verzending van Gelds-waarden en Effecten, verrigten van commissiën, alles tegen een zeer verminderd tarief.

Het hulpkantoor der onderneming te Delft, bij W. Koens Binnen-Watersloot.

ALGEMEENE EXPEDITIE-MAATSCHAPPIJ VAN
C. VAN DER HORST.

Deze Maatschappij belast zich met de Expeditie van alle goederen, Geldspeciën, Effecten, enz. dagelijks op en van alle Spoortreinen, op geheel Noordelijk- en Zuidelijk *Duitschland* en langs den Rijn, in correspondentie met de Keulsche Stoomboot-Maatschappij; naar *Zwitserland*, *Italië*, *Oostenrijk*, *Beijeren* en *Wurtemberg*; alsmede Maandag en Vrijdag 's namiddags van Amsterdam naar *Oldenburg*, *Bremen*, *Hamburg*, *Osnabruck*, *Lubeck* en verder geheel *Hanover*, *Denemarken* en *Zweden*.

Informatien zijn te bekomen aan het kantoor dezer onderneming gevestigd te Delft, bij Fischler, Binnenwatersloot, bij de Koornbeurs.

ORDE OP HET VERTREK DER TREK- EN MARKTSCHUITEN.

VAN DELFT OP 'S GRAVENHAGE.

Van 1 April tot 30 September 's morgens ten 7, half 8, half 9 en 9 ure, en van half 10 tot 's avonds half 9, alle uren op het half uur. Van 1 October tot 31 Maart, 's morgens ten 7, 8 en 9 ure, en van half 10 tot 's avonds half 8 ure, op het half uur. De pakschuit maandag en vrijdag 's morgens ten 6 ure.

VAN 'S GRAVENHAGE OP DELFT.

Van 1 April tot 30 September, van 's morgens half 6 tot 's avonds half 8 ure, alle uren op het half uur, en de laatste ten 9 ure. Van 1 October tot 31 Maart van 's morgens half 7 tot 's avonds half 8, op alle half uren.

De pakschuit, Maandag, Dingsdag, Woensdag en Zaterdag 's morgens ten 9 ure, en Donderdags in den Zomer 's morgens ten 5, en 's winters ten 6 ure.

VAN DELFT OP ROTTERDAM.

Van 1 April tot 30 September alle uren, van 's morgens ten 7 ure tot 's avonds ten 8 ure, uitgezonderd 's namiddags ten 4 ure. Van 1 October tot 30 October, alle uren van 's morgens 7 tot 's avonds 7 uur, uitgezonderd 's namiddags ten 4 ure. Van 1 November tot 31 Maart om 8, 10, 12, 2, 3, 5, 7 uur. Des maandags, in plaats van

's morgens 8 ure, om 7 uur de ijzeren schuit getrokken door 2 paarden.

De ijzeren schuit 's namiddags ten 3 en 5 ure, getrokken door 2 paarden.

Het geheele jaar door alle Dingsdagen, 's morgens ten half 9 ure, een pakschuit, behalve de gewone pakschuit der vroegbeurt.

VAN ROTTERDAM OP DELFT.

Van 1 April tot 30 September van 's morgens ten 7 ure tot 's avonds ten 8 ure; en van 1 October tot 31 Maart van 's morgens ten 7 tot 's avonds ten 7 ure.

Des morgens ten 9 ure de ijzeren schuit, door 2 paarden getrokken. Informatien te bekomen bij den Commissaris van gemelde veeren, W. Wigmans.

VAN DELFT OP LEYDEN.

Van 1 April tot 30 September 's morgens ten 7 en 9 ure en van 1 October tot 31 Maart 's morgens ten 9 ure. De pakschuit vertrekt Maandag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag des morgens ten half 12 ure. Ligplaats voor het Leydsche Veerhuis, nevens de Luthersche Kerk.

VAN LEYDEN OP DELFT.

Van 1 April tot 30 September 's namiddags ten 3 en 5 ure, en van 1 October tot 31 Maart 's namiddags ten 3 ure.

VAN DELFT OP SCHIEDAM.

Vrijdags 's morgens ten 7 ure, en terug des namiddags

ten 3 ure. Afvaart voor de Stads-Herberg in het Zuid-einde.

VAN SCHIEDAM OP DELFT.

Donderdags 's morgens ten 6 ure, en terug 's namiddags ten 3 ure.

VAN DELFT OP MAASSLUIS.

's Morgens het geheele jaar door, ten 8 ure en 's namiddags ten half 2 ure. Van 1 April tot 30 September 's namiddags ten 6 ure; van 1 October tot 31 Maart 's namiddags ten 5 ure.

VAN MAASSLUIS OP DELFT.

's Morgens het geheele jaar door, ten half 6 en half 11. Van 1 April tot 30 September 's namiddags ten 5 ure, van 1 October tot 30 Maart 's namiddags ten 4 ure. De ochtendschuiten corresponderen op den 1sten en 2den trein van den Hollandschen spoorweg.

VAN DELFT OP VLAARDINGEN.

In de zomermaanden 's namiddags ten 4 ure, en ten 3 ure in de wintermaanden. Een marktschuit donderdags 's middags ten 12 ure en 's namiddags ten 3 ure.

VAN VLAARDINGEN OP DELFT.

's Morgens ten 6 ure en Donderdags nog een ten 4 ure

VAN DELFT OP AMSTERDAM

Op Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, des namiddags ten 3 ure.

VAN AMSTERDAM OP DELFT.

Op dezelfde dagen en uren.

VAN SCHIEDAM DOOR DELFT OP HAARLEM.

Zaturdag voormiddag, en van Delft 's namiddags ten 3 ure. Ook vaart 's Woensdags namiddags ten 2 ure een pakschuit van Delft naar Haarlem.

VAN SCHIEDAM DOOR DELFT OP UTRECHT.

Woensdag morgen ten 10 ure en van Delft 's namiddags ten 2 ure.

VAN VLAARDINGEN DOOR DELFT OP UTRECHT.

Woensdag namiddag van Vlaardingen en Donderdag des morgens ten half 12 ure van Delft. Deze schuit neemt ook goederen mede voor Amersfoort en omliggende plaatsen in de provincie Utrecht.

NB. Voor bovengenoemde plaatsen worden de bestellingen aangenomen bij den Commissaris, J. P. Tasseron, Voorstraat, wijk VI, No. 296, alsmede aan het veer voor de Leydsche Marktschuit nevens de Lutherse Kerk.

VAN DELFT OP ALKMAAR.

Om de 14 dagen, des Woensdags morgens ten 8 ure. Ligplaats voor de Branderij de Papegaai. De schuiten naar Alphen, Oudshoorn, Waddingsveen, Boskoop, Hazerswoude, enz. varen des Dingsdags voormiddags af. Bestellingen bij P. A. Hesse, nabij de Haagpoort.

VERTREK DER DORPSSCHUITEN.

Berkel. Donderdags 's middags ten 12 ure. Ligplaats voor de Wed. Bante, op de Koornmarkt.

's Gravesande. Donderdags voormiddags ten half 12 ure. Ligplaats voor het Oude Westlandsche Veerhuis, nabij de Haagpoort.

Kwintsheul, Poeldijk, Monster, Naaldwijk, Hondsholredijk en Loosduinen. Donderdags ten 11 ure.

Leydschendam en Rijswijk, Donderdags. Ligplaats des morgens ten 10 ure, aan de Voorstraat, voor de Brouwerij de P.

De Lier en de Lee. Donderdags ten half 12 ure. Ligplaats voor het Westlandsche Veerhuis op de Binnenwatersloot.

Maasland. Donderdags ten 11 ure. Ligplaats voor de Herberg de Zwarte Raaf, op de Binnenwatersloot.

Nootdorp. Dingsdag, Donderdag en Zaterdag ten 1 ure. Ligplaats in het Vrouwjuttonland, voor de Grutterij de Blaauwe Star.

Overschie. Dingsdag ten 3 ure, en Donderdag ten 1 ure. Ligplaats voor J. van der Graag, Zuideinde.

Pijnaacker. Dingsdag, Donderdag en Zaterdag ten half 12 ure. Ligplaats voor P. A. Engelbregt, Oosteinde.

Schipluiden en 't Woud. Donderdag ten 11 ure. Ligplaats op de Binnenwatersloot voor de Herberg de Zwarte Raaf.

Voorburg. Donderdag ten 1 ure van de Haagpoort. Komt ook een alle Dingsdagen ten 5 ure van Rotterdam door Delft. Ligplaats voor P. A. Hesse, in het Logement de Gouden Molen nabij de Haagpoort.

Wateringen. Dingsdag, Donderdag en Zaterdag in de Zomermaanden, ten 11 ure; Donderdag en Zaterdag in de Wintermaanden, ten 12 ure. Ligplaats aan het Nieuwe Schippers Veerhuis op de Voorstraat.

Zoetermeer en Zegwaard. Donderdag ten half 1 ure. Ligplaats als boven, op de Voorstraat.

Zuidbuurt. Donderdag ten 11 ure. Ligplaats op de Binnenwatersloot.

POST- EN VOETBODEN.

- Vrouw van Beek. Bodin van Nootdorp. Komt alle dagen in de stad, uitgezonderd des Zondags, vertrekt 's namiddags ten 1 ure. Adres bij H. Koster en W. Beets, Boekhandelaren.
- J. van der Berg. Bode op Wateringen, Poeldijk, Monster, Ter Heide en 's Gravesande. Komt Maandag, Dinsdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag in de stad; vertrekt tegen 1 ure. Adres bij Valkenburg, Hoek Beestenmarkt.
- A. Bakhoove. Commissionnair, gaat dagelijks naar den Haag. Woont op den Burgwal, W. III, n° 305.
- C. van den Bas. Postbode van Delft op Zoetermeer, Zegwaard en Benthuijzen. Vertrekt Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's namiddags ten 2 ure. Adres bij H. Kramer, in de herberg de Beurs van Rotterdam, in de Jacob-gerritsestraat.
- K. Bijzen. Postbode van Pijnacker. Komt alle dagen in de stad, vertrekt 's morgen ten half 10 ure. Bestellingen worden aangenomen bij P. A. Engelbregt, in het Oosteinde.
- A. Droog. Postbode van Schipluiden. Komt alle dagen in de stad, vertrekt des morgens ten half 11 ure. Adres bij B. Bruins, Boekhandelaar.
- J. Dijkshoorn. Postbode van de Lier. Dagelijks, uitgezonderd Donderdag en Zondag. Vertrekt 's namiddags ten half 12 ure. Bestellingen worden aangenomen bij de Wed. Bladergroen, Oude Delft, nevens de Academie.

- N. Looije. Bode op Wateringen, Poeldijk, Monster en Ter Heide. Komt dagelijks, uitgezonderd des Donderdags. Vertrekt 's namiddags ten half 2 ure. Adres bij van der Gaag, Oude Delft, hoek Oude K.
- C. Redeker. Westlandsche Postbode. Komt alle dagen, uitgezonderd des Zondags. Vertrekt van Delft 's namiddags ten 2 ure. Adres bij H. Kramer in de Herberg de Beurs van Rotterdam, in de Jacobgerritsestraat.
- P. A. van Swieten. Bode op den Haag. Vertrekt alle dagen uitgezonderd des Zondags naar den Haag. Bestellingen worden aangenomen bij de Wed. Bladergroen, op het Oude Delft, nevens de Academie.

VERDERE REISGELEGENHEDEN

IN NEDERLAND.

NB. Voor de plaatsen aan de spoorwegen gelegen zie men mede het afzonderlijk tarief.

VAN AMSTERDAM

naar *Alkmaar*, over Zaandam en Wormerveer. Stoomb. tweemaal daags. In de Zomermaanden 's morg. 7 $\frac{1}{2}$ en 's nam. 5 ure, in de Wintermaanden 's morg. 7 $\frac{1}{2}$ en 's nam. 2 $\frac{1}{2}$ ure.

" *Amersfoort*. Dilig. v. d. Hoek op de Botermarkt Maandag 's morgens 4 uur.

Over Muiden en Naarden, naar Amersfoort. Dilig. v. d. Horst, Cingel 514, dagelijks.

Nog eene Dilig. wed. Cruse, Botermarkt. Maandag 's nam. 5 uur.

" *Antwerpen*, over Haarlem, 's Hage, Delft, Rotterdam, Dordt en Breda. Dilig. v. Gend en Loos 's av. kwartier voor 9 uur, aankomst te Antw. 's nam. ten 3 $\frac{1}{2}$ uur, voor het vertrek der Spoortrein naar Mechelen, Leuven, Brussel en Gend, in correspondentie met Parijs enz.

" *Appingadam*, schip om de 5 of 6 weken.

" *Assen*, beurtm. van 1 Febr. tot half Dec. Woensd. om de 14 dagen, één uur voor boomsluiten; verder om de 3 weken. Terug, Vrijdag om de 14 dagen, 's morg. 5 uur.

- naar *Blokzijl*, beurtm. Dingsd. en Vrijd. van 6 Dec. tot 1 Febr. alleen Dingsd. een uur voor boomsluiten.
- „ *Bolsward*, beurtm. alleen van 1 Febr. tot 6 Dec. Vrijd. 2 uur voor boomklokluiden.
- „ *Broek*, beurtsch. Maand. Woensd. en Vrijd. 's nam. ten 4 uur.
- „ *Buiksloot*, zie naar het Tolhuis.
- „ *Delfzijl*, met het schip op de Lemmer.
- „ *Deventer*, beurtsch. Dingsd. en Vrijd. 1 uur voor het luiden der boomklok, van 6 Dec. tot 12 Febr. allen Vrijd. 's nam. 3 uur.
- „ *Dokkum*, beurtsch. alleen van 1 Maart tot 30 Nov. Woensd. om de 14 dagen.
- „ *Elburg*, beurtsch. Dingsd. Donderd. en Zaterdag 's av. 1 uur voor boomsluiten; 's winters Dingsdag niet.
- „ *Enkhuizen*, Stoomb. Dingsd. Dond. en Zaterdag, 's morg. 7 uur.
- idem. Beurtm. Woensd. en Vrijd.
- Zie ook naar Hoorn en Medemblik.
- „ *Enschede*, met het schip op Deventer.
- „ *Franeke*, beurtsch. van Febr. tot Dec. Dingsd.
- „ *Genemuiden*, beurtsch. Maand. 1 uur v. boomsluit.
- „ *Hamburg*, stoomb. den 5, 10, 15, 20, 25, en 30 der maand, in den vroegen morgen.
- „ *Harlingen*, stoomb. Dingsd. Donderd. en Zaturd. 's morg. 7 uur.
- „ Idem, beurtsch. van April tot Septemb. Maandag, Woensd. en Vrijd. 1 uur voor boomklokluiden.
- „ *Hasselt*, beurtsch. van Dec. tot Maart, Maand.; van Maart tot 19 Junij, Zond. Maand. Woensd. en Vrijd.

alsmede van 21 Aug. tot 31 Oct. 's Zomers alle dagen 1 uur voor boomklokluiden.

naar *den Helder*, over Alkmaar, barge, dagelijks behalve Maand. 's morg. 7 uur. Ook met de Stoomb. naar het Tolhuis, van 1 Maart tot 31 Oct. 's nam. ten 4 uur, en van 1 Nov. tot Febr, Dingsd. Dond. en Zaturd. 1 uur, en van daar per Dilig. over Purmerende naar Hoorn en Enkhuizen.

- „ *Hoorn*, zie naar Medemblik en den Helder.
- „ *Joure*, beurtsch. Maand. 2 uur voor boomsluiten.
- „ *Kampen*, beurtsch. Maand. Woensd. en Vrijd. 1 uur voor boomsl.; van Dec. tot Febr. Maand. en Vrijd. 's nam. 3 uur.
- „ Idem, stoomb. dagel. behalve Zond. 's morg. 6 uur.
- „ *Leeuwarden*, beurtsch. van 22 Febr. tot 6 Dec. Woensd. en Zaturd. en verder alleen Zaturd. $\frac{3}{4}$ uur voor boomsluiten.
- „ *de Lemmer*, beurtsch. van half Febr. tot 12 Nov. dagelijks, verder Maand. Woensd. en Vrijd. 2 uur voor boomsluiten.
- „ Idem, stoomb. Maand. Woensd. en Vrijd. 's morgens 7 uur.
- „ *Meppel*, beurtm. Dingsd. en Zaturd.; van 6 Dec. tot 2 Febr. alleen Dingsd. 1 uur voor boomsluiten.
- „ *Medemblik*. Met de stoomb. naar het Tolhuis, verder met de barge naar Buiksloot; van 1 April tot 30 Sept. Dingsd. Donderd. en Zaturd., en van 1 Oct. tot 31 Maart, alleen Dingsd. eene Dilig. 9 uur van Buiksloot over Purmerende en Hoorn naar Medemblik. Naar Enkhuizen vindt men eene dilig. aan het Medemblikker tolhuis te Hoogearspeel.

- naar *Muiden en Naarden*. Treksch. van 1 Mei tot 30 Sept. 5 maal, van 1 Oct. tot 31 Maart 4 maal en gedurende April 3 maal daags.
- „ *Purmerende*, zie naar Medemblik.
- „ *Rotterdam* over Haarlem, Leiden, 's Hage en Delft dilig. Koens, Dam; dagelijks 's avonds half 10 uur.
- „ *Sloten* (Vriesland) beurtm. van Febr. tot Decemb. 's Maandags 2 uur voor booms.
- „ *Sneek*, beurtm. van 6 tot 25 Dec. Dingsd. en Zaturd.; tot 1 Febr. alleen Dingsd. vervolgens tot ultimo Febr. Dingsd. en Zaturd. en overigens Dingsdag Donderd. en Zaturd. 1½ uur voor booms.
- „ *Steenwijk*, beurtsch. Dingsd. en Zaturd. 1 uur voor booms.
- „ *Tolhuis*. Van 1 April tot 30 Sept. raderboot of zeilschuit, 's morg. 6, 's nam. 12 en 1 uur; voorts alle uren een stoomb. met het slaan der volle uren, tot het sluiten van den boom, en van 1 Oct. tot 31 Maart raderboot, 's morg. 7 uur; eene stoomb. van 8 uur 's morgens tot 's avonds 5 uur, uitgenomen ten 12 uur.
- „ *Weesp*, treksch. van 16 Maart tot 15 Nov. 4 maal en van 16 Nov. tot 15 Maart 2 maal daags, doch Maand. 3 maal.
- „ *Zaandam*, stoomb. des zomers 6 maal, 's winters 2 maal daags.
- „ *Zwolle*, stoomb. 3 maal 's weeks, alleen des zomers.
- „ *Idem*, beurtsch. dagel. 's nam. 3 uur, uitgezonderd van 19 Dec. tot 11 Febr. dan Dingsd., Donderd. en Zaturd.
- „ *Zutphen*, beurtsch. Donderd.

naar *Zwartsluis*, beurtschip, van Febr. tot Dec. Dingsd.
en Zaturd. verder alleen Dingsd. 1 uur v. boomsd.

VAN ALKMAAR

naar *Amsterdam*, stoomb. dagelijks tweemaal; des zomers
's morg. kwart. voor 6 en 's nam. half 2; 's winters
's morg. ten 6, en 's nam. 1 uur. Ook met de barge
dagelijks.

naar *den Helder*, barge 2 maal daags.

VAN AMERSFOORT

naar *Amsterdam*, over Naarden, Muiden enz.

dilig. v. d. Horst, dagelijks.

dilig. wed. Cruse Maand. 's morg. 5 uur.

„ *Utrecht*, dilig. van Nijmegen, 's morgens half 6,
kwart. voor 11 en 's nam. 3 uur.

VAN ARNHEM

naar *Breda*, over 's Hertogenbosch en tusschenliggende
plaatsen, dilig. v. d. Horst, dagelijks 's morgens
11 uur (na aankomst van den 1sten spoortrein).

„ *Deventer*, over Doesburg en Zutphen, dilig. v. d.
Horst (na aankomst van den 2den spoortrein).

„ *Emmerik*, dilig. v. Gend en Loos, na aankomst van
den laatsten spoortrein, 's avonds half 10 uur. Nog
een stoomb. Zond. en Donderd., 's nam. omstreeks
3 uur.

„ *Kampen*, stoomb. 3 maal 's weeks, 's morg. 5 uur.

„ *Keulen* enz., stoomboot 's morgens 6 uur.

„ *Kleef*, over Nijmegen, dilig. 's avonds kwart over
8 uur.

- naar *Leeuwarden*, over *Zutphen*, *Deventer*, *Zwolle* en *Groningen*, dilig. na aank. van den 1sten spoortrein.
 „ *Nijmegen*, dilig. *Koens*, 's morgens kwart voor 11 en 's nam. 3 uur. Zie ook naar *Kleef*.
 „ *Rotterdam*, stoomb. 's morgens 9 uur.
 „ *Zutphen*, na aankomst van alle spoortreinen.

VAN ASSEN

- naar *Groningen*, dilig. 's nam. 4 uur.
 „ *Meppel*, jaagsch. 's morg. 8 uur, behalve Zond.
 „ *Zwolle* over *Meppel*, dilig. 's morgens 11 uur.

VAN APINGADAM

- naar *Groningen*, treksch. Dingsd. en Vrijd. 's morg. 6 uur; de overige dagen, behalve Zon- en Feestdagen te 5 uur.

VAN BERGEN OP ZOOM

- naar *Antwerpen*, dilig. 's morgens 5 uur. Ook per passerende stoomb. van *Rotterdam*.
 „ *Breda*, dilig. 's morg. 6 uur en 's nam. half 6 uur. Zondag alleen 's nam.
 „ *Rotterdam*, per passerende stoomb. van *Antw.*

VAN BREDA

- naar *Amsterdam*, dilig. 's nam. 2 uur.
 „ *Antwerpen*, dilig. 's morgens 5 en 10; 's nam. 's zomers 3 en 's winters kwart voor 4 uur.
 „ *Bergen op Zoom*, dilig. 's morg. 's nam. 4 uur.
 „ *Geertruidenberg*, dilig. 's zomers 's morg. half 5, 's wint. 's morg. 5 uur, doch 's Maand. altijd half 4.

naar *Grave*, over *Tilburg* en *'s Hertogenbosch*, 's morg.
half 5 en 's nam. 4 uur.

„ *den Moerdijk*, dilig. 's morg. 11 uur.

„ *Rotterdam*, dilig. v. *Gend* en *Loos* 's morg. 6 uur.

„ *Utrecht* over *Gorinchem*, dilig. 's morg. half 6, ook
eene dilig. 's zomers 's morg. 10 en 's nam. 5 uur,
's winters 's morg. 5 en kwart voor 10 uur.

VAN DEVENTER

naar *Hannover*, dilig. Maand. en Vrijdag.

„ *Munster*, dilig. Zond., Dingsd. en Vrijdag, 's av. 8
en 's nachts 12 uur.

„ *Nijmegen*, over *Zutphen* en *Arnhem*, dilig. 's mor-
gens kwart voor 7 en 11 uur.

VAN DORDRECHT

naar *Amsterdam*, dilig. nam. 5 uur.

„ *Rotterdam*, stoomb. 's morg. 9 en 's nam. 5 uur en
een 's morg. 7 en 's midd. 12 uur.

„ *den Moerdijk*, stoomb. 's morg. half 7 en 's nam.
half 2 uur.

VAN EDAM

naar *Amsterdam*, over *Monnickendam*, treksch. 's morg.
6 en 8 uur, 's nam. half 2 en 7 uur.

„ *Hoorn*, treksch. 's morg. 6, half 11 en 's nam. half
5 uur.

VAN ENKHUIZEN

naar *Amsterdam*, stoomb. komende van *Harlingen*,
Zond., Woensd. en Vrijd.

- naar *Harlingen*, stoomb. Dingsd., Donderd. en Zaturd.
 „ *Hoorn*, postwagen 's zomers morg. ten 7 en 's winters 8 uur; 's nam. het geheele jaar 4 uur.

VAN FRANEKER

- naar *Harlingen*, dilig. Woensd. 's morg. 9 uur.
 „ *Leeuwarden*, dilig. Vrijd. 's morg. 8 uur.

VAN GEERTRUIDENBERG

- naar *Rotterdam*, stoomb. 's zomers, Maand. 's morg. 5 en de overige dagen half 6 uur. En 's winters Maand. 's morg. 5, en de overige dagen 7 uur behalve Zond.

VAN GORINCHEM

- naar *Antwerpen* over *Breda*, dilig. zomers, 's morg. kwart voor 12 en 's nam. half 4; 's winters 's nam. kwart over 12 en half 5.
 „ *'s Hertogenbosch*, stoomb. 's zomers 's midd. 12 en 's nam. 4 uur; 's winters 's morg. 11 en 's mid. 12 u.
 „ *Heusden*, stoomb. 's nam. half 5 uur.
 „ *Keulen*, stoomb. dagelijks. Varieert naar den stand van het water, doch gewoonlijk 's morg. 9 uur.
 „ *Nijmegen*, stoomb. 's morg. 9 uur.
 „ *Rotterdam* over *Dordt*, stoomb. Maand., Dingsd. 's morg. half 6. Woensd., Donderd., Vrijd. en Zaturd., 's morg. half 6 en 's nam. half 2, en Zond. 's morg. half 7 uur.
 „ *Utrecht*, dilig. 's morg. kwart over 8, en kwart over 9; zomers 's nam. half 3 en 's winters 's nam. kwart voor 2 uur.
 „ *Veulo*, stoomb. Dingsd. en Vrijd. 's morg. 4 uur.

VAN GOUDA

- naar *Rotterdam*, stoomb. 's zomers, 's morgens 6 en
 's nam. 2 uur, 's winters 's morg. 7 uur.
 „ *Idem*, dilig. alle uren in 3 uren.
 „ *Utrecht*, dilig. driemaal daags in 5 uren.

VAN 'S GRAVENHAGE

- naar *Amsterdam*, dilig. 's avonds half 12 uur.
 „ *Antwerpen*, dilig. 's nachts 2 uur.
 „ *Rotterdam*, dilig. 's morg. half 4 en half 5 uur.
 „ *Utrecht*, dilig. over Leiden, Alphen enz. 's zomers
 's morg. 5 en 's winters 's morg. kwart voor 7 uur.

VAN GRONINGEN

- naar *Assen*, dilig. 's morg. 5 uur.
 „ *Harlingen*, over Leeuwarden, dilig. Dingsd., Don-
 derd. en Zaturd., 's avonds 11 uur, en 's zomers
 Maand., Woensd. en Vrijd. 's morgens 9 uur.
 „ *Kampen*, dilig. op de stoomb. naar Amsterd. rij-
 dende, alleen de dagen dat deze vaart; 's avonds
 van Groningen.
 „ *Leeuwarden*, dilig. 1 Jan. tot 31 Maart, van 10 tot
 31 Dec. 's morg. half 9; de overige maanden 's nam.
 3 uur.
 „ *de Lemmer*, dilig. Dingsd., Donderd. en Zaturd.
 's morg. half 1 uur.
 „ *Utrecht*, dilig. 's morg. 9 uur.
 „ *Zwolle* over Assen, dilig. 's morg. half 9 uur.

VAN HAARLEM

- naar *Alkmaar*, dilig. over Beverwijk, 2 maal daags.

VAN HEERENVEEN

- „ *Leeuwarden*, dilig. 's nam. half 4 uur.
- „ *Zwolle*, dilig. 's morg. half 12 uur.

VAN DEN HELDER

- naar *Alkmaar*, barge, tweemaal daags.
- „ *Amsterdam*, barge dagelijks, behalve 's Maand. 's morg. 7 uur.
- „ *Texel*, postschuit, dagelijks.

VAN 'SHERTOGENBOSCH

- naar *Breda*, dilig. over Tilburg, 's morg. 6 en 's nam. 5 uur, en over Waalwijk en Raamsdonk 's nam. 3 uur.
- „ *Eindhoven*, dilig. 's nam. 5 uur.
- „ *Maastricht*, stoomb. 's nam. 5 uur.
- „ *Nijmegen*, dilig. over Grave, 's morg. kwart voor 9 uur.
- „ *Rotterdam*, stoomb. zomerd. 's morg. 9, doch zondags 7 uur; winterd. dagelijks 's morg. 7 uur.
- „ *Rotterdam en Schiedam*, 's zomers Maand. 's morg. 5, de overige dagen 6 uur; winterd. Maand., Woensd. en Vrijd. 's morg. 7 uur.

VAN HEUSDEN

- naar *Rotterdam*, stoomb. Maand. 's morg. half 5; de overige dagen, behalve Zondag, 's morg. 6 uur.

VAN HOORN

- naar *Alkmaar*, treksch. tweem. daags, 's morg. 8, 's nam. 4 uur.

- naar *Edam, Monnickendam en Amsterdam*, treksch.
's zomers 's avonds 11, en 's winters 's nachts 12 uur.
- „ *Purmerende en Buiksloot* dilig. 1 Maart tot 31 Oct.
's morg. half 7, behalve Zond.; 1 Nov. tot n^o Febr.
Maand. Woensd. en Vrijd. 's morg. half 8 uur.
- „ *Edam*, treksch. 's morg. 11, en 's nam. half 3 uur.
- „ *Enkhuizen*, dilig. 's morg. 7, en 's winters 's morg.
8 uur.
- „ *Enkhuizen en Medemblik*, zie Amsterd. naar Idem.
- „ *Medemblik*, dilig. 's nam. 3 uur.
- „ *Purmerende*, treksch. 4 maal daags.

VAN KAMPEN

- naar *Arnhem*, stoomb. Zond. Dingsd. en Donderd.
's morg. 3 uur.
- „ *Amsterdam*, stoomb. 's Zomers dagelijks, behalve
Zaturd. 's nam. half 2. Voor en najaar 's nam.
12 uur, op Zond. Dingsd en Donderd.
- „ *Zwolle*, dilig. 's morg. 7 en 8 uur, 's nam. 4, 5
en 7 uur.
- „ *Groningen, Leeuwarden, Assen, Enschede, Lingen,*
Bremen, Koevorden, Deventer, dilig. na aankomst
der stoomboot van Amsterdam.

VAN LEEUWARDEN

- naar *Groningen*, dilig. 's morg. 9 uur, en van 1 April
tot 30 Sept. 's nam. 4 uur.
- „ *Harlingen*, over Franeker, dilig. Zond. Woensd.
en Vrijd. 's morg. 5 uur.
- „ *de Lemmer*, dilig. Dingsd. Donderd. en Zaturd.
's morg. 8 uur. Postw. dagel. 's nam. 1 uur.

- naar *Utrecht*, dilig. van Gend en Loos, 's morg. 9 uur.
 „ *Zwolle*, dilig. 's morg. half 9 uur.

VAN MAASTRICHT

- naar *Aken*, dilig. 's morg. half 7 uur.
 „ *'s Bosch*, stoomb. dagel. behalve Zond. 's nam. 1 uur.
 „ *Luik*, stoomb. 's morg. 6 en 's nam. 3 uur, en dilig.
 's nam. half 3 uur.
 „ *St. Truijen*, dilig. 's morg. 10 uur.
 „ *Venlo*, langs Roermond stoomb. dagelijks.

VAN MEDEMBLIK

- naar *Buiksloot*, over Hoorn en Purmerende, dilig. gedurende de Zomermaanden, Maand., Woensd. en Vrijdag, 's morg. half 6 uur. 's Winters alleen Zond. 's morg. 8 uur. Nog gedurende den zomer eene dilig. Dingsd. Donderd. en Zaturd. 6 uur.

VAN DEN MOERDIJK

- naar *Dordt en Rotterdam*, stoomb. 's morg. 8, 's nam. 4 uur.
 „ *Willemsdorp* (eiland van Dordt) stoomb. op alle heele uren.

VAN MONNICKENDAM

- naar *Amsterdam* treksch. 's morg. 7 en 9; 's nam. half 3 en 6 uur.
 „ *Edam*, treksch. 's morg. half 5, half 10, en 's avonds half 6, 's Maand. half 8 uur.

VAN MIDDELBURG

- naar *Goes*, dilig. 1 April tot 30 Sept. 's morg. 7, 's nam.

5 uur. 1 Oct. tot 31 Maart, 's morg. half 8 en 's nam.
half 4 uur.

naar *Rotterdam*, stoomb. dagelijks, onbepaald.

„ *Vlissingen*, dilig. 's morg. half 7, 9 en 11 uur, 's nam.
2, 4 en 7 uur, alsmede na aankomst van de stoomb.
van Rotterdam.

VAN MUIDEN

naar *Amsterdam*, met de trekschuiten van Naarden op
Amsterdam.

VAN NAARDEN

naar *Amsterdam*, dilig. dagelijks 's nam. 1 uur, en
's Maand. 's morg. 7 uur.

„ Idem, treksch. 5 maal daags.

„ *Amersfoort*, dilig. dagelijks 's morg. 11 uur, en
Maand. 's nam. half 6 uur.

VAN NIJMEGEN

naar *Arnhem*, dilig. 's morg. 9 en 's nam. 1 en half 5 uur.

„ *Cleef*, dilig. 's av. half 9, in verband met de snel-
post naar Keulen.

„ *Emmerik*, stoomb. Maand. Dingsd. Woensd. Vrijd.
en Zaturd. 's nam. 2 uur.

„ *Grave* en 's *Hertogenbosch*, dilig. 's nam. 1 uur.

„ *Rotterdam*, stoomb. de Maatschappijboot, Zond.
Dingsd. Donderd. en Vrijd. 's morg. 9 uur, de schip-
persboot, 7 uur 's morgens.

„ *Zutphen* over Arnhem, Dieren, Brummen, dilig.
's nam. half 5 uur.

„ *Zwolle*, dilig. 's morg. 9 uur.

VAN PURMERENDE

- naar *Alkmaar*, treksch. 2 maal daags.
 „ *Amsterdam*, treksch. 5 maal daags.
 „ *Edam*, treksch. Dingsd. en Vrijd. 1 uur 's nam.
 „ *Hoorn*, treksch. 4 maal daags.
 „ *Enkhuizen*, *Hoorn* en *Medemblik*, zie van *Amsterdam* naar idem.

VAN ROTTERDAM

- naar *Amsterdam*, over de tusschenliggende plaatsen, dilig. *Koens*, 's av. 10 uur, en dilig. v. *Gend* en *Loos* van *Antwerpen* komende 's av. 9 uur.
 „ *Antwerpen*, over *Dordt*, *Willemstad*, *Zijp*, *Tholen*, *Versche* en *Bath*, stoomb. 's zomers dagelijks, uitgezonderd 's Zond., 's winters om de twee dagen. De uren van afvaart afhankelijk van de eb en vloed, en eene dilig. van *Gend* en *Loos*, over *Dordt*, *Breda*, *Tilburg* en 's *Bosch*, 's morg. half 5 uur.
 „ *Arnhem*, stoomboot dagelijks.
 „ *Brielle*, langs de *Nieuwersluis*, stoomb. 1 April tot 30 Sept. dagel., behalve Zond., 's nam. 4 uur, in Oct. en Maart 's nam. 3 uur; 1 Nov. tot ultimo Febr. 's nam. 2 uur.
 „ *Dordt* en *de Moerdijk*, stoomb. 's morg. half 6 en 's nam. half 1 uur.
 Alleen naar *Dordt*, stoomb. het geheele jaar door 's morg. 9 uur. Nog van 1 Apr. tot 30 Sept., 's nam. 6 uur, en van 1 Oct. tot ultimo Febr. 's nam. 4 uur.
 „ *Duinkerken*, stoomb. des Zaturdags.
 „ *Geertruidenberg*, stoomb. dagel., 's morg. vroeg.

naar *Gorkum* langs Dordt, stoomb. zomerdienst, Maand. en Dingsd. 's nam. 2 uur, Woensd., Donderd., Vrijd. en Zat., 's morgens 9 en 's nam. 5 uur, en Zond. 's nam. 5 uur. Winterdienst: dagelijks, 's nam. 2 uur, uitgezonderd Zondags.

„ *Gouda*, dilig. alle uren, stoomb. 's morg. 9 en 's nam. 4 uur; 's winters alleen 's nam. 4 uur.

„ *Havre*, stoomb. onbepaald. Adres kantoor van Smith en Comp., Boompjes 187.

„ 's *Hertogenbosch*, stoomb. 's morg. 8 uur, en, behalve Zond. en 's winters, 's nam. 1 uur.

„ *Heusden*, stoomb. dagelijks behalve Zond., 's nam. 1 uur.

„ *Hull*, Zaturd. 's morgens.

„ *Londen*, stoomb. Zond., Dingsd., Woensd. en Zat.

„ *Maassluis* en *Vlaardingen*, dilig. dagelijks 's morg. 7 uur, en naar Maassluis alleen, eene dilig. 's morg. 10 en 's nam. 4 uur.

„ *Nijmegen* en *Mannheim*, stoomb. Maand., Dingsd., Woensd., Vrijd. en Zat. 's morg. 6 uur.

„ *Arnhem* en *Mannheim*, stoomb. Zond. en Donderd. 's morg. 6 uur. Nog eene stoomb. tusschen Rotterdam en Mannheim, uren van vertrek onbepaald, adres Boompjes, n°. 113.

„ *Middelharnis*, *Overflackee* en *Goedereede*, tijd van vertrek onbepaald, adres Rotterdam bij Weldrager op het Haringvliet en op het Steiger.

„ *Middelburg*, stoomb. dagelijks, behalve 's Maand. 's morgens vroeg.

„ *Schiedam*, dilig. alle uren van 's morg. 7 tot 's av. 9 uur.

- naar *Utrecht*, dilig. 'szomers 's morg. kwart voor 6 en
's winters 's morg. half 7; 's nam. half 4.
- „ *Venlo*, stoomb. Dingsd., Woensd., Vrijd. en Zat.
's morg. 12 uur 5 minuten.
- „ *Vlissingen*, stoomb. Dingsd. en Zaturd., 's morg.
vroeg, afhankelijk van den vloed.
- „ *Vreeswijk*, stoomb. dagelijks, Maand. door naar Cu-
lemborg; 'szomers 's nam. half 2, 's winters half 1 uur.
- „ *Vlaardingen*, 's nam. 4 uur, rijdt af aan het Ge-
meentelandshuis.
- „ *Zierikzee*, stoomb. dagen en uren van vertrek wor-
den in de nieuwspapieren aangekondigd, adres
Weldrager, Haringvliet en Steiger.

VAN ROERMOND

- naar *Maastricht*, dilig. Maand., Donderd. en Zat.
- „ *Venlo*, dilig. Zond., Woensd. en Vrijd.

VAN SCHIEDAM

- naar *Amsterdam*, dilig. 's avonds 10 uur.
- „ *'s Hertogenbosch*, stoomb. dagel., behalve Zondag
's midd. 12 uur, en Dingsd., Dond. en Zat. stoomb.
's morg. 7 uur.
- „ *Rotterdam*, dilig. alle uren, van 's morg. 6 tot
's avonds 9 uur.

VAN UTRECHT

- naar *Amersfoort*, dilig. 's morg. 8, en 's nam. half 2, 4
en 7 uur.
- „ *Antwerpen*, over Gorkum en Breda, dilig. na aan-
komst van den 1sten spoortrein uit Amsterdam.

- naar *Bammel*, vrachtwagen 's zomers Dingsd. en Vrijd.,
's winters alleen Dingsd. 's morg. 9 uur.
- „ *Breda en Gorkum*, dilig. na aankomst van den 2den
trein uit Amsterdam.
- „ *Culemborg*, wagen, Maand., Woensd. en Vrijd. 15
Maart tot 15 Sept. 's nam. 4, verder 's nam. 2 uur.
- „ *Gorinchem*, dilig. 's morg. kwart voor 9 en 's nam.
2 uur.
- „ *Amersfoort, Harderwijk, Zwolle, Meppel, Leeuwar-*
den en Assen naar Groningen, dilig. 's av. 10 uur.
- „ *Hilversum*, dilig. Woensd. en Zat. 's nam. 3 uur.
- „ *Leerdam*, dilig. Vrijd. 's zomers 's nam. 4 en 's win-
ters nam. 3 uur.
- „ *'s Gravenhage en Rotterdam*, dilig. 's morg. half 8
's nam. 2 uur.
- „ *Montfoort, Gouda en Rotterdam*, dilig. 's morgens
half 8 uur.
- „ *Tiel*, dilig. Woensd. en Zaturd. 's nam. 1 uur, en
dilig. na aankomst van den 1sten spoortrein.
- „ *Vreeswijk*, dilig. 's morg. 7 en barge half 6 uur.
- „ *Wijk bij Duurstede*, wagen, Dingsd. 's nam. 4 en
Zat. 's nam. 3 uur. Zomers nog Dingsd. en Zat.
's nam. 6 en 's winters 4 uur.
- „ *Zwolle*, dilig. 's avonds 10 uur.

VAN VENLO

- naar *Crefeld en Dusseldorp*, dilig. 's nam. kwart over
2 uur.
- „ *Gelder, Cleve en Nijmegen*, dilig. voorm. half 12 u.
- „ *Roermond, Maaseijk en Maastricht*, stoomb. Maand.,
Dond. en Zat. 's morg. 4 uur.

naar *Roermond*, stoomb. Zond., Woensd. en Vrijd. 's nam.
2 uur.

„ *Rotterdam*, stoomb. Maand. en Dond. 's morgens
4 uur.

VAN VLISSINGEN

naar *Antwerpen*, stoomb. Maand. en Vrijd. 's morg. 8 uur,
en van Antwerpen terug Woensd. en Zat. 's morg.
10 uur.

„ *Breskens*, stoomb. dagelijks, vertrek naar het getij.

„ *Middelburg*, dilig. 's morg. 8, 10 en 12, 's nam. 3,
5 en 8 uur, alsmede vijf kwartier voor de afvaart
der eerste boot van Middelburg.

„ *Rotterdam*, stoomb. Maand. en Vrijd. 's morg. af-
hankelijk van het getij.

VAN VREESWIJK

naar *Rotterdam*, stoomb. 's morg. 8 uur, en Maand. te 6 uur.

VAN CULEMBORG

naar *Utrecht*, dilig. na aankomst der boot van Rotterdam.

VAN WEESP

naar *Amsterdam*, treksch. zomers 4 maal, 's winters
2 maal daags.

VAN WILLEMSDORP (EILAND DORDRECHT.)

naar *den Moerdijk*, stoomb. op alle halve uren.

VAN ZAANDAM

naar *Alkmaar*, stoomb. 2 maal daags.

naar *Amsterdam*, stoomb. 's zomers 6, 's winters 2 maal daags.

„ *Purmerende*, beurtman Dingsd.

VAN ZIERIKZEE

naar *Antwerpen*, zie Rott. naar Antwerpen stoomb.

„ *Rotterdam*, zie Rott. naar Zierikzee.

„ *Zijpe*, informatie te bekomen bij C. J. van de Garde te Rotterdam.

VAN ZUTPHEN

naar *Arnhem*, dilig. 's morg. kwart over 9, 's midd. 12 en half 5 ure.

„ Idem en *Nijmegen*, dilig. 's morg. kwart over 4, kwart over 8, en 's midd. kwart over 12 uur.

„ *Emmerick*, dilig. 's nam. 6 uur in correspondentie met Keulen enz.

VAN ZWOLLE

naar *Amsterdam*, stoomb. Zond., Dingsd. en Donderd. 's morgens 7 uur. Alleen des zomers.

„ *Elburg*, *Harderwijk*, *Amersfoort* en *Amsterdam*, dilig. 's av. half 8.

„ *Zwartsluis*, *Hasselt* en *Amsterdam*, stoomb. Zond., Dingsd. en Dond., 's morg. 11 uur.

„ *Arnhem*, dilig. 's morg. half 5 en half 9 uur.

„ *Assen* en *Groningen*, dilig. 's morg. half 9 uur.

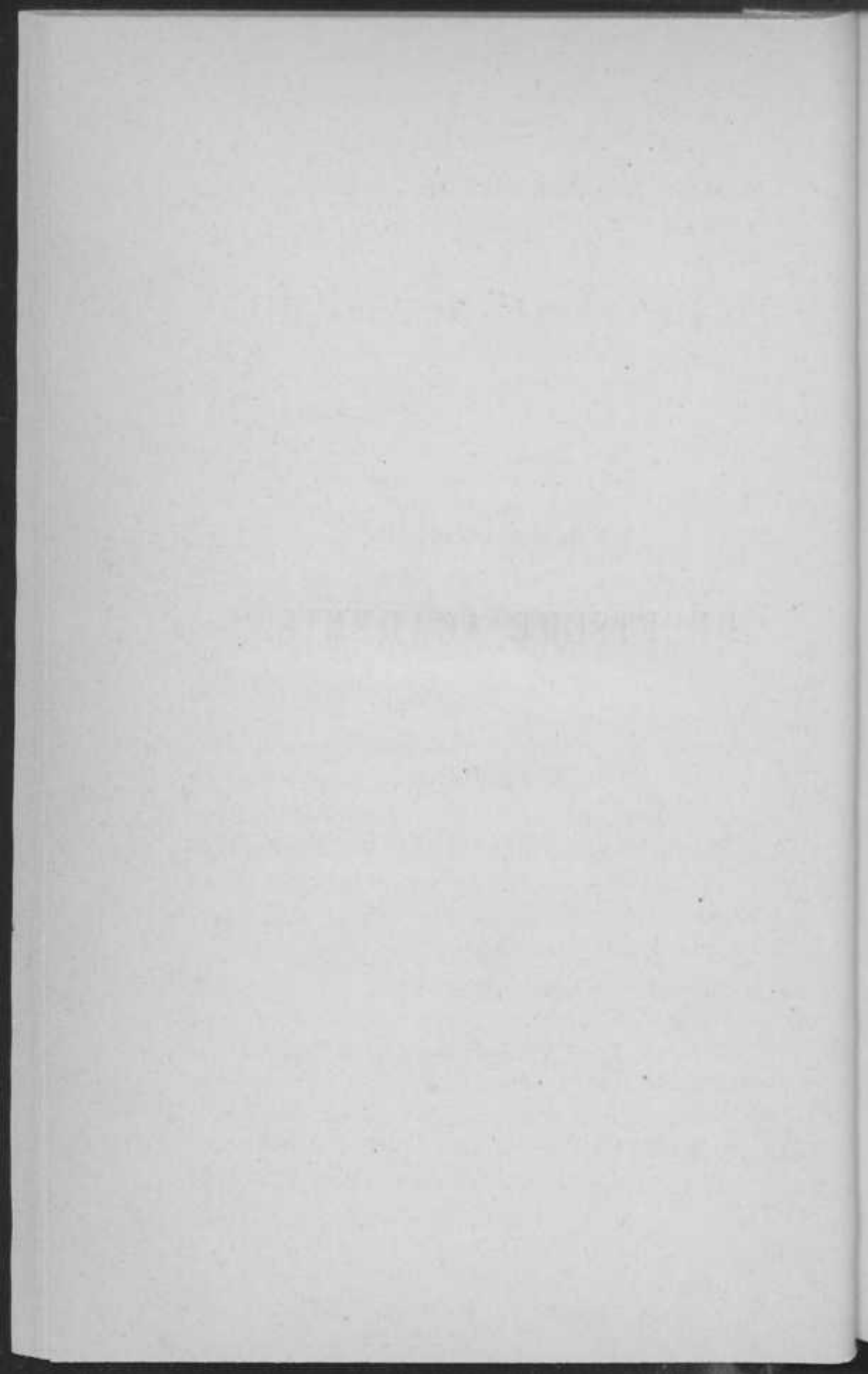
„ *Utrecht*, dilig. 's av. half 9.

THE HISTORY OF

THE HISTORY OF

THE HISTORY OF

DELFTSCHÉ ACADÉMIE.

DELFTSCHE ACADEMIE.

BESCHERMHEER

Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN.

BEHEERDER

Z. E. DE MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

DIRECTEUR

DR. G. SIMONS.

HOOGLEERAREN.

- T. ROORDA. — In de Taal-, Land- en Volkenkunde van Neêrlandsch Indië. — *Oude Delft*.
 R. LOBATTO. — In de Wiskunde. — *Koornmarkt*.
 C. F. DONNADIEU. — In de Scheikunde. — *Geldelooze Pad*.
 S. BLEEKRODE. — In de Wis- en Natuurkundige Wetenschappen. — *Koornmarkt*.
-

LECTOR.

- H. STROOTMAN. In de Wiskunde. *Hypolitusbuurt*.
-

LEERAREN.

- D. J. STORM BUIJSING. — In de Waterbouwkunde. — *Koornmarkt*.
 W. L. OVERDUIN. In de Wis- en Natuurkunde. — *Binnenwatersloot*.
 W. J. KEMPERS. — In de Wiskunde. — *Oude Delft*.
 J. E. TERWINKEL. — In de Bouwkunde. — *'s Hage, Buitenhof bij de Gevangenpoort*.
 J. PIJNAPPEL, GZ. — In de Taal-, Land-, en Volkenkunde van Neêrlandsch Indië. — *Oude Delft*.
 M. A. M. VAN 'S GRAVESANDE GUICHERIT. — In de Geschiedenis van den Handel en de Staathuishoudkunde. — *Oude Delft*.
 A. VAN DER TOORN. — In de Roei-, Peil-, Meet- en Weegkunde. — *Oude Delft*.

- G. VAN WIERINGHEN BORSKI. — In de Nederlandsche
Taal- en Letterkunde. *Choorstraat.*
- S. KEIJZER. — In de Taal-, Land- en Volkenkunde van
Neêrlandsch Indië. — *Wijnhaven.*
- R. H. ARNTZENIUS. — In de Nieuwere Taal- en Letter-
kunde. — *Voorstraat.*
- D. BUDDINGH. — In de Aardrijkskunde en de Hoogduitsche
Taal. — *Koornmarkt.*

ONDERWIJZERS.

- G. J. F. GUFFROY. — In de Fransche Taal. — *Oude Delft.*
- P. F. VAN WIJNGAERDT. — In het Handteekenen. — *'s Hage,*
Zieken.

AMBTENAAR VAN ADMINISTRATIE.

- F. J. KROESEN. — *Oude Delft.*

ACADEMISCHE INSTRUMENTMAKER.

- G. REUVEKAMP. — *Academie.*

CONCIERGE.

- A. HONGKOOP. — *Academie.*
-

STUDENTEN.

A.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
W. R. Adema,	O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Sijthoff.
J. Alma,	A.S. <i>Oude Delft.</i>	Mej. van Blomme- stein.
H. van Amstel,	O.I.A. <i>Oosteinde.</i>	van Gils.
H. E. Arriëns,	O.I.A. <i>'s Hage. Lange Houtstraat.</i>	Arriëns.

B.

B. van Baak,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	van Eersel.
W. J. Backer,	C.I. <i>Binnenvatersloot.</i>	de Vries.
F. Beijerinck,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Beijerinck.
F. I. v. d. Berg,	C.I. <i>Rotterdam. Ha- ringvliet.</i>	van den Berg.
W. H. Teding v. Berkhout,	A.S. <i>Groote Markt.</i>	Neuman.
A. I. W. Teding van Berkhout,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Weustenraadt.
G. Birnie,	O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Wed. v. d. Valk.
I. de Boeff,	Y.enA. <i>Choorstraat.</i>	de Boeff.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
W. H. Breda,	A.S. <i>Oude Delft.</i>	Mej. van Blomme- stein.
A. I. Brevet,	C.I. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Beijerinck.
C. L. Brodhaag,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Vorstman.
I. C. Brodhaag,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. v. d. Schalk.
G. C. Buijskes,	C.I. <i>'s Hage. Bierkade.</i>	Buijskes.

C.

I. W. del Campo genaamd Camp,	A.S. <i>Voorstraat.</i>	W. F. del Campo genaamd Camp.
H. D. Canne,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Canne.
A. van Citters,	A.S. <i>Oude Delft.</i>	Wed. van Diesen.
P. F. Coenen,	O.I.A. <i>Koornmarkt.</i>	Blisting.
I. H. F. le Comte,	A.S. <i>Lange Dijk.</i>	van den Berg.
F. W. Conrad,	A.S. <i>'s Hage. Voorburg- straatje.</i>	Conrad.
I. C. H. Couwen- berg,	O.I.A. {	<i>Brab. Turfmarkt.</i> Verdussen.
C. K. I. Couwen- berg,		
I. Cramer,	O.I.A. <i>Voorstraat.</i>	Arntzenius.
H. v. Wickevoort Crommelin,	A.S. <i>Binnenwatersloot.</i>	Brouwer.

D.

C. W. v. Dedem,	A.S. <i>Oude Delft.</i>	Wed. van Diesen.
P. G. N. Dessau- vagie,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Canne.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>	
I. H. Dijkers,	O.I.A.	<i>Oude Lange Dijk.</i>	Wed. Dijkers.
C. W. v. d. Does,	A.S.	} <i>Oude Delft.</i>	van Essen.
S. H. v. d. Does			
de Bye.	A.S.		
W. F. Doornik,	O.I.A.	<i>Oude Delft.</i>	Wed. Canne.
D. W. A. Dupper,	O.I.A.	<i>Binnenwatersloot.</i>	Wed. Ramaer.
A. I. Dutrieux,	A.S.	<i>Groote Markt.</i>	van Rossem.
P. van Dijk.	M.	<i>Binnenwatersloot.</i>	Brouwer.

E.

I. van Es,	O.I.A.	<i>Oude Lange Dijk.</i>	Becker.
I. D. Evers,	Y.en A.	<i>Oude Delft.</i>	Wed. Hoekwater.
B. I. Eijssell,	C. I.	<i>'sHage. Luthersche burgwal.</i>	Eijssell.

F.

I. Baart de la Faille,	O.I.A.	<i>Vlamingstraat.</i>	Baart de la Faille.
I. A. Focquin,	O.I.A.	<i>Voorstraat.</i>	Arntzenius.

G.

IJ. Gaade.	A.S.	<i>'sHage. Westeinde.</i>	Gaade.
I. P. F. Gericke,	O.I.A.	<i>Oude Delft.</i>	Mej. van Blomme- stein.
H. I. Gerlings, Jr.	A.S.	<i>Oude Delft.</i>	Hederik.
R. W. v. Goens,	C. I.	<i>Voorburg.</i>	Wed. van Goens.

Namen.

Woonplaatsen.

I. J. de Graaf,	O.I.A.	<i>Oude Delft.</i>	Wed. Nortier.
C.H.C. Grinwis,	A.S.	{ <i>Oude Delft.</i>	Wed. Grinwis.
I. I. R. Grinwis,	A.S.		

H.

C. de Haan,	O.I.A.	<i>Oude Delft.</i>	Vermeulen.
I. F. Haase,	O.I.A.	<i>Voorstraat.</i>	Karis.
E. A. Halewijn,	O.I.A.	{ <i>Oude Delft.</i>	Kroesen.
M. L. E. Halewijn,	O.I.A.		
I. Hamilton of Silvertonhill,	C.I.	<i>Lange Dijk.</i>	Heeris.
G. de Hartog,	C.I.	<i>Groote Markt.</i>	Wed. v. Noorden.
F. L. v. Heeckeren van Brandenburg,	O.I.A.	<i>Koornmarkt.</i>	Reijnders.
W. H. v. d. Hell,	O.I.A.	<i>Oude Delft.</i>	van der Hell.
R. P. van Henge- laar,	O.I.A.	<i>Binnenwatersloot.</i>	Dikhoff.
G. Heyligers,	O.I.A.	{ <i>Voorstraat.</i>	Arntzenius.
E. I. Heyligers,	O.I.A.		
C. C. van Hooff,	A.S.	<i>Oude Delft.</i>	Wed. van Diezen.
C. F. Humme,	O.I.A.	<i>'s Hage. Spui- straat.</i>	Visee.

J.

C. A. L. Jeekel,	O.I.A.	<i>Oude Delft.</i>	Muller.
A. Jochim,	Y.enA.	<i>Groote Markt.</i>	de Graaff.

K.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
I. I. v. Kerkwijk,	C. I. <i>Buitenwatersloot.</i>	Vos.
W. F. Ketjen.	O. I. A. <i>Koornmarkt.</i>	Smit.
M. I. v. Erp Taal-		van Erp Taalman.
man Kip,	O. I. A. <i>Voorstraat.</i>	Kip.
I. Kniphorst,	O. I. A. <i>Groote Markt.</i>	Sijthoff.
W. C. F. de Kock,	O. I. A. <i>'s Hage. Noord-</i>	
	<i>einde.</i>	van Wielik.
C. I. de Kok,	C. I. <i>'s Hage. Veerkade.</i>	Wed. de Kok.
I. A. Kolff,	O. I. A. <i>Oude Delft.</i>	's Gravesande Gui-
		cherit.
G. C. I. Tiele-		
nus Kruijthoff,	O. I. A. <i>Binnenwatersloot.</i>	Stillebroer.

L.

C. I. de Lange,	O. I. A. <i>Hyppolitusbuurt.</i>	Wed. Bake.
F. C. Lantzius,	O. I. A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. v. d. Schalk.
I. F. v. Leeuwen,	O. I. A. <i>Boterbrug.</i>	Mej. Bolleman.
A. C. v. Lennep,	O. I. A. <i>Jakobgerritse-</i>	Nooten.
	<i>straat.</i>	
L. C. Levoir,	A. S. <i>Groote Markt.</i>	Cohen.
I. Leyds,	C. I. <i>Koornmarkt.</i>	Mej. Pool.
A. H. Liebert,	O. I. A. <i>Groote Markt.</i>	Brinkman.
E. A. Linnen-		
schmidt v. Löff-		Weduwe Linnen-
felt,	O. I. A. <i>Verwersdijk.</i>	schmidt v. Löffelt.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
P. Loke,	A.S. <i>Groote Markt.</i>	de Graaff.
G. R. Lucardi,	O.I.A. <i>'s Hage. Prinsen- gracht</i>	Ten Brummeler.
F. R. N. Lucas- sen,	O.I.A. <i>Voorstraat</i>	Arntzenius.

M.

I. F. v. Maanen,	A.S. <i>'s Hage. Luthersche Burgwal.</i>	van Maanen.
P. Maas Geeste- ranus, Jz.	A.S. <i>Molslaan.</i>	Maas Geestera- nus.
G. I. P. I. Mahieu,	O.I.A. <i>'s Hage. Molstraat.</i>	Mahieu.
G. M. Maritz,	A.S. <i>'s Hage. Z. O. bui- tencingel.</i>	Maritz.
H. W. v. Marle,	O.I.A. <i>Hypolitusbuurt.</i>	van Marle.
T. Majoor,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Canne.
A. H. Meteler- kamp,	A.S. <i>Oosteinde.</i>	Veeckens.
H. J. P. v. Meurs,	C.I. <i>Oude Delft.</i>	van Meurs.
D. Meijer,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	van den Berg.
F. Mispelblom Beijer,	A.S. <i>Nieuwstraat.</i>	Munigh.
I. F. F. Moet,	A.S. <i>'s Hage. Plein.</i>	Moet.
C. Mogge Pous,	C.I. <i>Groote Markt.</i>	Tonino.
C. de Clerc Moo- lenburgh,	O.I.A. <i>Wijnhaven.</i>	Gussenhoven.
J. D. Musquetier,	O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	van Zeeland.

N.

<i>Namen.</i>	<i>Woonplaatsen.</i>
A. L. H. A. Nagel, O.I.A. <i>Koornmarkt.</i>	Wilschut.
F. Rinia v. Nanta, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	van der Heijden.
C. W. F. Neys, O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Sar.

O.

H. Overmars Jr. A. S. <i>Groote Markt.</i>	Prins.
--	--------

P.

I. L. Fransen v. de Putte, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	van Nerum.
---	------------

R.

T. A. H. de Raat, O.I.A. <i>Voorstraat.</i>	van der Grient.
I. W. Rambaldo, O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Sar.
H. I. Rauws, A. S. <i>Voorstraat.</i>	Berenbak.
I. I. Roelants, A. S. <i>Oude Delft.</i>	Klos.
C. L. Rosemeier, O.I.A. <i>Voorstraat.</i>	Arntzenius.
H. M. v. Rijssen, O.I.A. <i>Choorstraat.</i>	Wed. den Hengst.

S.

A. H. Scheltema, O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Wed. Scheltema.
I. P. Schlosser, A. S. <i>'s Hage. Hoog- straat.</i>	Wed. Schlosser.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
D. M. Schrooijesteijn,	O.I.A. <i>Binnenwatersloot.</i>	van den Ende.
M. Simon,	C.I. <i>Rott. Poort.</i>	Wigman.
I. Singels,	C.I. <i>Rott. Weg.</i>	Singels.
W. C. van Son,	O.I.A. <i>'sHage. Lage Westeinde.</i>	de Visch Eybergen.
A. T. Sorillon,	C.I. <i>Oude Delft.</i>	Zeelenberg.
F. C. L. C. J. Span- genberg,	O.I.A. <i>Vlamingstraat.</i>	Pluijm.
R. C. Spengler,	C.I. <i>Oude Delft.</i>	Zeegers.
W. K. P. F. Steup,	O.I.A. <i>Buitenwatersloot.</i>	Wed. Bart.
C. Craan Stork,	C.I. <i>de Geer.</i>	van Bemmelen.

V.

I. van der Vegt,	C.I. <i>Voorstraat.</i>	Kirchholtes.
T. F. Verploegh Chassé,	O.I.A. <i>'sHage. Kanaal.</i>	Verploegh Chassé.
I. C. T. Vigelius,	O.I.A. <i>Rott. Poort.</i>	Berkel.
I. C. C. Visser,	O.I.A. <i>'sHage. Westeinde.</i>	Visser.
H. A. F. de Vogel,	O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Sar.
I. v. Vollenhoven,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	's Gravesande Guicherit.

W.

W. H. Waarden- burg,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Waardenburg.
C. Wagtho,	C.I. <i>Groote Markt.</i>	Wed. van den Hoven.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
I. van Walré,	O.I.A. <i>Binnenwatersloot.</i>	Brouwer.
I. C. Wencker,	A. S. <i>'sHage. Zeestraat.</i>	Wencker.
A. J. L. de Witte		
v. Haemstede,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Kroesen.
I. H. van Woel-		
deren,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	'sGravesandeGui- cherit.

N A A M L I J S T

van hen, die voor Ambtenaren 1° Classe, of voor andere doeleinden
aan deze Academie hunne studiën volbrengen.

<i>Namen.</i>	<i>Woonplaatsen.</i>	
I. W. S. v. Baumhauer.	<i>Groote Markt.</i>	Prins.
L. A. P. F. Buin.		
I. H. W. Diemont.	<i>Voorstraat.</i>	van Hails.
G. F. Essers.	<i>Binnenwatersloot.</i>	v. d. Berg.
A. A. de Fonseca.	<i>Groote Markt.</i>	wed. v. d. Hove.
I. I. B. Gaal.	<i>Oude Delft.</i>	wed. Elzevier.
I. I. C. Gaymans.	<i>Haagpoort.</i>	van der Pluin.
I. van Haagen.	<i>Vlamingstraat.</i>	Wolthoff.
G. T. H. Henny.	{ <i>de Geer.</i>	Koning.
W. A. Henny.		
T. L. F. Horst.		
	<i>Moordenaars- laantje.</i>	van Lochem.
S. C. H. Nederburgh.	<i>Hypolitusbuurt.</i>	Parels.
W. Palmer v. d. Broek.	<i>Binnenwatersloot.</i>	van den Berg.
P. I. Rozegaarde		
Bisschop.	<i>Oude Delft.</i>	Hillen.
T. H. van Rees.	<i>Voorstraat.</i>	Bol.
T. K. van Slingeland.	<i>Oude Delft.</i>	Bruin.
W. B. Westerman.	<i>Rott. Poort.</i>	Ypelaar.

GETAL DER INGESCHREVENEN

OP DE ROLLEN

DER

DELFTSCHE ACADEMIE.

Studenten.

Voor Oost-Indisch Ambtenaren 2 ^e Classe.	76.
Voor Algemeene Studie	29.
Voor Civiel Ingenieurs	20.
Voor Yk en Accijnsen	3.
Voor het Mijnwezen	1.
	129.

Gepromoveerden aan andere Academiën.

Voor Oost-Indisch Ambtenaren 1 ^e Classe.	14.
Voor andere doeleinden	3.
	17.

Totaal . .	146.
------------	------

Commissiën uit de Studenten.

BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING

VAN HET

STUDENTEN-CORPS.

Senaat.

W. J. Backer, *pres.*

J. J. van Kerkwijk, *secret.*

J. Kniphorst, *pres. O. I. A.*

P. van Dijk, *pres. A. S.*

B. van Baak.

H. A. F. de Vogel. } Leden.

H. J. Rauws.

Vaandeldrager.

W. R. Adema.

Commissie voor den Schouwburg.

B. van Baak.

W. R. Adema.

Commissie voor de Redactie van den Almanak.

J. Kniphorst, *pres.*

G. Birnie, *secret.*

P. van Dijk.

A. H. Scheltema.

B. J. Eijssell.

J. P. Schlosser.

BIJZONDERE COMMISSIEN.

**Commissarissen van de Societeit
PHOENIX.**

B. van Baak, *pres.*

W. R. Adema, *secret.*

H. J. Rauws.

W. J. Backer.

J. Kniphorst.

M. Simon.

**Commissarissen van het Gymnastie-Gezelschap
ODIN.**

H. A. F. de Vogel, *pres.*

H. J. Rauws, *secret.*

M. Simon.

Schermmeeester.

Menninga.

Commissarissen van het Muzijkgezelschap

APOLLO.

C. E. le Clercq, *pres.*

P. Loke, *secret.*

L. J. de Graaf, *thesaurier.*

I. D. Evers, *buitengew. commiss.*

Commissarissen voor de Buitengew. Leden.

B. van Baak.

J. Kniphorst.

Commissarissen voor de Werkende Leden.

M. L. E. Halewijn.

I. C. Brodhaag.

LIJST DER DISPUTEN.

O. K. W.

H. A. F. de Vogel, *pres.*

W. H. Teding van Berkhout, *secret.*

|| རྒྱ་མཚོ་ལྷ་སྐྱོང་།

W. R. Adema, *pres.*

I. Kniphorst, *secret.*

|| རྒྱ་མཚོ་ལྷ་སྐྱོང་།

I. J. de Graaf, *praes.*

I. H. Dijkers, *secret.*

MINERVA.

P. van Dijk, *pres.*

J. van der Vegt, *secret.*

PROMOTIEN.

In het jaar 1844

zijn aan deze Academie gepromoveerd, tot O. I. Ambtenaren 1^e Classe, de Meesters in de Regten:

H. W. Mees.

F. C. T. Deeleman.

In het jaar 1845

zijn gepromoveerd, tot O. I. Ambtenaren 1^e Classe, de Meesters in de Regten:

R. A. Eekhout.

L. J. I. Verenet.

In het jaar 1846

zijn gepromoveerd tot Aspirant Ingenieurs Surnumerair bij 's Rijks waterstaat:

I. Lebret.

F. D. N. van Deventer.

C. de Groot.

I. L. Schneither.

Tot Aspirant Ingenieurs van den Waterstaat in Indië:

W. I. A. Nieuwenhuisen.

H. Reijers.

H. F. G. N. Camp.

N. F. Michaelis.

tot O. I. Ambtenaren 2e Classe:

A. B. Cohen Stuart.

W. A. Jellinghaus.

In het jaar 1847

zijn gepromoveerd tot Aspirant Ingenieurs Surnumerair
bij 's Rijks Waterstaat:

A. L. de Bruijn Kops.

H. C. Heshusius.

T. H. W. van Opstal.

L. I. du Cellié Muller.

tot Aspirant Ingenieur van den waterstaat in Indië:

I. H. Hoijer.

tot Civiel Ingenieurs:

H. Linse.

P. I. Mouthaan.

H. L. van der Lelie.

E. I. Schade van Westrum.

A. H. van Deinse.

tot O. I. Ambtenaren der 1e Classe, de Meesters in de
Regten:

W. a' Brakel Reiger.

A. Loudon.

L. Klopogge.

T. H. E. Schussler.

tot O. I. Ambtenaren 2^e Classe:

F. W. Sijthoff.
P. M. van Laren.
F. A. Bik.
F. I. H. van Deinse.
A. L. van Harpen,

In het jaar 1848

zijn gepromoveerd tot Aspirant Ingenieurs Surnumerair
bij 's Rijks waterstaat:

L. A. Reuvens.
G. van Diesen.

tot Civiel Ingenieurs:

I. van Stralen.
M. I. Schram.
A. Gildemeester.
I. W. M. van de Poll.
L. Cohen Stuart.

tot O. I. Ambtenaren 1^e Classe, de Meesters in de regten:

I. C. de Wit.
F. L. W. Last.
O. van den Berg.

tot O. I. Ambtenaar 2^e Classe:

H. C. Humme.

In het jaar 1849

zijn gepromoveerd tot Civiel Ingenieur:

I. van der Toorn.

tot O. I. Ambtenaren 1^e Classe, de Meesters in de regten:

R. I. Bouricius.
 W. I. Cornets de Groot.
 W. A. van Jeveren.
 E. I. D. Dibbets.
 A. M. Fokker.
 D. L. F. de Pauly.
 F. C. A. van Citters.

In het jaar 1850

zijn gepromoveerd tot Ingenieurs voor de Mijnen:

E. van der Elst.
 O. F. W. Huguenin.
 S. Schreuder.
 F. E. H. Liebert.

tot Civiel Ingenieurs:

H. van Beusekom.
 F. Bleckman.
 C. I. de Bruijn Kops.
 I. Enschedé.
 A. F. Gondriaan.
 I. L. Hennequin.
 H. van Ketwich.
 P. Maas Geesteranus Cz.
 H. de Neufville.
 M. E. C. Plemp.
 W. Post.
 W. H. T. H. van Raders.
 R. Reijnders.

K. van Rijn.
O. van den Santhouvel.
S. Tierens.
I. W. Witsen Elias.
W. I. Wolterbeek.

tot O. I. Ambtenaren 1e Classe, de Meesters in de regten :

C. I. Beresteijn.
F. B. van Leeuwen.
T. Schuerman.
G. A. A. de Nijs van Groll.

tot O. I. Ambtenaren 2^e Classe :

I. I. Bake.
S. A. Coblijn.
A. H. Coets van Baggen.
I. W. Collot d'Escury.
H. H. Haase.
S. I. Locker de Bruine.
G. I. van der Tuuk.
I. G. C. A. de Vogel.
W. H. Wijnmalen.

OPGAVE

D R R

COLLEGIE-UREN.

WIS- EN NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN.

R. LOBATTO.

Integraalrekening en Statica: Beurtelings *Maandag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Vrijdag*, van 11 tot 12 ure; en op dezelfde dagen, van 1 tot 2 ure, na het einde van de integraalrekening en statica, dynamica.

S. BLEEKRODE.

Natuurlijke Historie: *Maandag* en *Vrijdag*, van 8 tot 9 ure.

Géologie: *Dingsdag* en *Donderdag*, van 2 tot 3 ure, en *Maandag*, van 10 tot 11 ure.

Mineralogie: *Dingsdag* en *Donderdag*, van 3 tot 4 ure, en *Woensdag* en *Vrijdag*, van 10 tot 11 ure.

Metalurgie: *Woensdag*, van 8 tot 10 ure.

Oefeningen in het Mineralogisch Kabinet: *Maandag* en *Vrijdag*, van 11 tot 1 ure.

C. F. DONNADIEU.

Toegepaste Scheikunde: *Maandag* en *Vrijdag*, van 9 tot 10 ure.

Scheikunde, toegepast op den landbouw: *Donderdag* en *Vrijdag*, van 1 tot 2 ure.

Théorétische Scheikunde: *Dingsdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, van 10 tot 11 ure.

Oefeningen in het Laboratorium: *Maandag*, van 10 tot 2 ure; *Dingsdag*, van 8 tot 12 ure; *Donderdag*, van 8 tot 1 ure; *Vrijdag*, van 10 tot 2 ure; en *Zaturdag*, van 8 tot 12 ure.

W. L. OVERDUIJN.

Natuurkunde: *Maandag*, van 10 tot 11 en van 12 tot 1 ure; *Dingsdag*, van 9½ tot 10½ en van 12 tot 1 ure; *Woensdag*, van 10 tot 11 en van 12 tot 1 ure; *Donderdag*, van 9½ tot 10½ ure, en *Zaturdag*, van 2 tot 4 ure.

Toegepaste beschrijvende Meetkunst: *Maandag* en *Woensdag*, van 1 tot 4 ure, en *Zaturdag*, van 8 tot 12 ure.

H. STROOTMAN.

Analytische Meetkunst: *Maandag* en *Vrijdag*, van 8 tot 9 ure, en *Dingsdag* en *Woensdag*, van 12 tot 1 ure.

Beschrijvende Meetkunst: *Dingsdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, van 8 tot 9 ure.

Hoogere Algebra: *Woensdag*, van 8 tot 9 ure; *Maandag*, *Donderdag* en *Vrijdag*, van 12 tot 1 ure.

Teekenen van Epures: alle dagen, van 9 tot 10 ure.
Cosmographie: *Zaterdag*, van 1 tot 2 ure.¹⁾

W. I. KEMPERS.

Meetkunst: alle dagen, behalve *Zaterdag*, van 10¹/₂ tot 11¹/₂ ure.

Stelkunst: *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaterdag*, van 12 tot 1 ure.²⁾

Oefeningen in het Lijntekenen: alle dagen behalve *Woensdag*, van 2 tot 3¹/₂ ure.

BOUWKUNDE.

D. I. STORM BUIJSING.

Waterbouwkunde: *Maandag* en *Woensdag*, van 8 tot 11 ure, en *Donderdag*, van 8 tot 10 ure.

Waterbouwkundig Teekenen: *Dingsdag*, van 8 tot 12 ure; *Donderdag*, van 10 tot 12 en van 2 tot 4 ure, en *Vrijdag*, van 8 tot 10 en van 1 tot 4 ure.

¹⁾ In de maand Mei worden de lessen in de Analytische Meetkunst en in de Hoogere Algebra vervangen, door die in de Integraalrekening.

²⁾ Na de Kersvacantie om den anderen dag stelkunst en driehoeksmeting.

Gedurende de maanden Mei en Junij wordt er Collegie in de Landmeetkunde gegeven.

I. E. TERWINKEL.

Bouwkunde: *Dingsdag* en *Vrijdag*, van 11 tot 12 ure.

Bouwkundig Teekenen: *Woensdag*, van 1 tot 4 ure;
Dingsdag, van 1 tot 3 ure, en *Vrijdag*, van 1 tot 4 ure.

TAAL-, LAND- EN VOLKENKUNDE

VAN

NEÉRLANDSCH-INDIË.

T. ROORDA.

Maandag. Van 12 tot 1 ure, Jav. brieven; van 2 tot 3 ure, 1001 Nacht, en, van 3 tot 4 ure, vertalen uit het Holl. in het Javaansch.

Dingsdag. Van 2 tot 3 ure, Jav. Wetten; van 3 tot 4 ure, Jav. Brieven.

Woensdag. Van 12 tot 1 ure, Gesprekken van een Javaan van Soeracarta; van 2 tot 4 ure, vertalen uit het Holl. in het Javaansch.

Donderdag. Van 2 tot 3 ure, Jav. Brieven; van 3 tot 4 ure, Jav. Wetten.

Vrijdag. Van 12 tot 1 ure, Anecdoten van Winter; van 2 tot 4 ure, Javaansche Zamenspraken.

I. PYNAPPEL.

Maleische taal: *Maandag*, van 1 tot 2 en van 3 tot 4 ure; *Dingsdag*, van 3 tot 4 ure; *Woensdag*, van 1 tot 2

en van 3 tot 4 ure; *Donderdag*, van 11 tot 12 en van 1 tot 2 ure; *Vrijdag*, van 3 tot 4 ure, en *Zaterdag*, van 1 tot 2 en van 3 tot 4 ure.

Javaansche taal: *Maandag*, *Dingsdag* en *Vrijdag*, van 12 tot 1 ure.

Land- en Volkenkunde van Neêrlandsch-Indië: *Maandag*, *Woensdag* en *Vrijdag*, van 3 tot 4 ure, en *Woensdag*, van 12 tot 1 ure.

S. KEIJZER.

Mahomedaansch Regt: *Dingsdag*, van 1 tot 2 ure, en *Zaterdag*, van 12 tot 1 ure.

Wetten en Instellingen van Neêrlandsch-Indië: *Donderdag*, van 12 tot 1 ure.

NIEUWERE LETTERKUNDE.

G. VAN WIERINGHEN BORSKI.

Nederlandsche stijl: *Dingsdag*, van 1 tot 2 ure; *Woensdag*, van 1 tot 3 ure; *Donderdag*, van 1 tot 2 ure, en *Zaterdag*, van 1 tot 3 ure.

R. H. ARNTZENIUS.

Engelsche taal: *Maandag*, *Dingsdag*, *Vrijdag* en *Zaterdag*, van 1 tot 2 ure.

Engelsche Letterkunde: *Vrijdag*, van 10 tot 11 ure, en *Zaterdag*, van 12 tot 1 ure.

D. BUDDINGH.

Hoogduitsche Taal- en Letterkunde: *Dingsdag*, *Don-
derdag* en *Zaturdag*, van 8½ tot 9½ ure.

G. I. F. GUFFROY.

Fransche Taal- en Letterkunde: *Maandag*, *Woensdag*
en *Vrijdag*, van 8½ tot 9½ ure.

M. A. M. VAN 'S GRAVESANDE GUICHERIT.

Staatshuishoudkunde: *Maandag*, van 2 tot 3 ure, en
Dingsdag, van 12 tot 1 ure.

Algemeene Geschiedenis: *Dingsdag*, van 3 tot 4 ure, en
Woensdag, van 2 tot 3 ure.

Geschiedenis van den Handel: *Zaturdag*, van 11 tot
1 ure.

YK EN ACCYNSSEN.

A. VAN DER TOORN.

Yk en Accijnsen: *Maandag* en *Woensdag*, van 3 tot 4
ure; *Zaturdag*, van 10½ tot 11½ ure.

Ykwezen: *Dingsdag* en *Woensdag*, van 1 tot 3 ure;
Vrijdag, van 11 tot 12 en van 1 tot 3 ure; *Zaturdag*, van
3 tot 4 ure.

TEEKENKUNDE.

P. F. VAN WYNGAERDT.

Handteekenen: *Maandag*, *Woensdag* en *Zaterdag*, van 9½ tot 10½ en van 11 tot 12 ure; alsmede *Vrijdag*, van 9½ tot 10½ ure.

G. REUVEKAMP.

Oefeningen in de Modelmakerij: *Maandag*, van 1 tot 4 ure; *Woensdag*, van 8 tot 10 ure; *Donderdag*, van 8 tot 11 en van 1 tot 4 ure, en *Zaterdag*, van 8 tot 11 ure.

Teekenen: *Woensdag* en *Vrijdag*, van 1 tot 4 ure.

ACADEMISCHE INRIGTINGEN.

BIBLIOTHEEK.

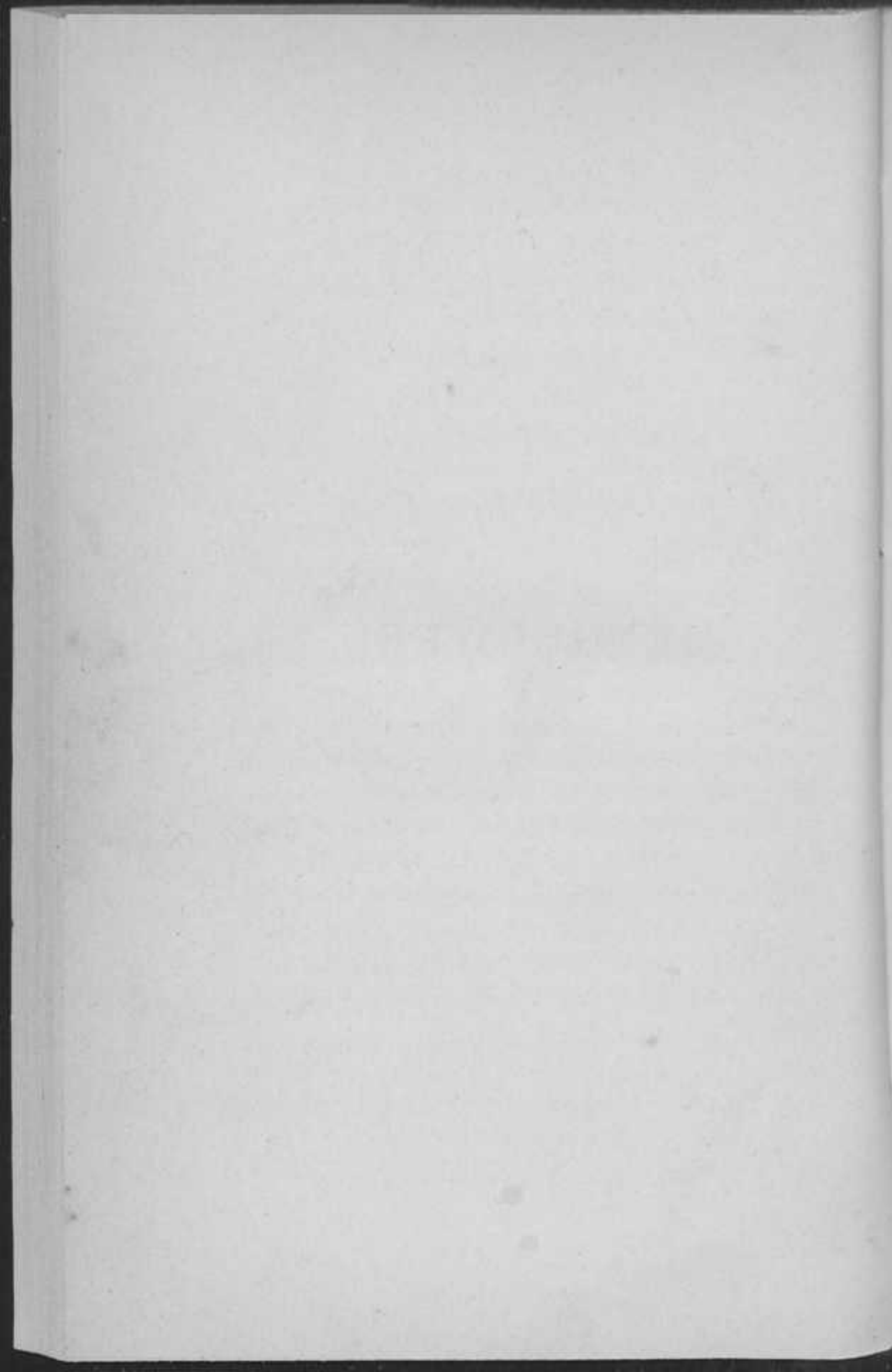
De Bibliotheek is geopend: gedurende den tijd der Academische Lessen, alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen, van 2 tot 4 ure; *Maandag* en *Donderdag*, 's avonds van 7 tot 10 ure.

Gedurende den Vacantietijd, alleen *Donderdag*, van 2 tot 4 ure.

W. L. OVERDUIJN. —— Bibliothecaris.

De MODELZAAL, het KABINET VAN NATUURKUNDIGE WERKTUIGEN, het MINERALOGISCH KABINET enz. zijn te bezigtigen op aanvraag bij den Directeur.

MENGELWERK.

EEN WOORD

OVER DE

DELFTSCHE DISPUTEN.

Klikspaan zegt ergens in zijn „Studentenleven,“ dat het voor een jong student raadzaam is, zoo spoedig mogelijk lid te worden van een goed Dispuut, dewijl hij daar de beste gelegenheid vindt, om zich te vormen. Van verschillende kanten is de goede meening dier autoriteit omtrent de Disputen bevestigd, en desniettegenstaande klaagt men aan verschillende Academiën, over den achteruitgang dezer nuttige instellingen. Wat zou van dien achteruitgang toch wel de oorzaak zijn?

Het zou ons zeker onmogelijk zijn, deze vraag in haar algemeensten zin te beantwoorden. Voor zoo ver echter de Disputen der Delftsche Academie aangaat, vermeenen wij zulks voor een groot gedeelte ten minste te kunnen doen. Langen tijd zijn wij lid geweest van een Dispuutgezelschap, waaraan wij

nog met warme liefde gehecht zijn. Alleen belangstelling in het lot dier vereenigingen, thans in zulk een treurigen toestand, en besef van het nut, dat zij kunnen stichten, hebben ons de pen in handen gegeven. Daarom zullen wij dan ook zonder schroom den uitslag onzer overdenkingen omtrent dit onderwerp mededeelen.

Bij het behandelen van dergelijke kwesties moet men nooit vergeten, dat alle studenten-gezelschappen, van welken aard ook, maar vooral die waarin weinig personen vereenigd zijn, zich bevinden onder een invloed, even verderfelijk als onvermijdelijk. Wij bedoelen de gedurige afwisseling van personeel, welke alle stabiliteit onmogelijk maakt, en zelfs bijna ieder jaar gedurende eenigen tijd het bestaan dezer vereenigingen bedreigt. Van daar ook eene gestadige verandering in geest en strekking; van daar verachtering en verslapping, soms eenklaps door verdubbelden ijver en energie vervangen. Maar dewijl het altoos moeilijker is, te klimmen dan te dalen, zoo zijn vele gezelschappen tegen dergelijke schokken slechts korten tijd bestand, en bezwijken zij weldra voor den drang der omstandigheden.

Deze opmerking is algemeen en op alle Academiën toepasselijk. Maar daar wij ons bij die van Delft bepalen, is het noodzakelijk, ook de meer bijzondere oorzaken na te gaan, welke daar zijn werkzaam geweest, om in weinige jaren zulk eene omwenteling in den toestand der Disputen te brengen. Te dien einde moeten wij in korte woorden onze

lezers herinneren aan de geschiedenis der Disputen, in verband met die van het Studentencorps zelve.

Tegenwoordig zijn er aan de Academie slechts zeer weinigen, die zich een juist denkbeeld kunnen vormen van den toestand der Academische Maatschappij gedurende de drie eerste jaren van haar bestaan. Zij was zamengesteld uit elementen, nog veel ongelijksoortiger dan thans. Bij sommigen verregaande roekeloosheid en losbandigheid, bij anderen een ijver en wetenschappelijke zin, welke bewondering moest verwekken. De meesten waren den kinderschoenen lang ontwassen en hadden in de wereld reeds eenige ondervinding opgedaan. Daarom trad zoowel het goede als het kwade met veel meer kracht te voorschijn. Scherp waren de individualiteiten afgeteekend, des te scherper, daar de band van vereeniging zooveel zwakker was dan thans.

In het laatste gedeelte van dezen zonderlingen en woeligen tijd, in het najaar van 1844, verrezen eensklaps, weinige dagen na elkander, de beide eerste Disputen. Het tijdstip hunner oprigting kon niet beter gekozen zijn. De oprigters waren in hunne studiën reeds ver genoeg gevorderd, om met vrucht wetenschappelijke bijeenkomsten te kunnen houden. Zij behoorden allen tot de beste, kundigste en meest energieke jonge lieden, die toen aan de Academie waren. Krachtig en heilzaam was de invloed, dien zij op hunne medestudenten uitoefenden; voortreffelijk de geest, welken zij in de nieuw opgerigte gezelschappen bragten. Door hunne ondervinding, flinkheid

en degelijkheid, wisten zij ook onder de nieuw aangekomenen, meestal reeds jonger en minder ervaren dan vroeger het geval was, leden te vormen, die, door hun voorbeeld aangevuurd, spoedig voor hunne taak berekend waren.

Verblijdend was daardoor, gedurende de eerste twee of drie jaren, de bloei der oudste Dispuutgezelschappen. Dat, hetwelk het eerst was opgericht, onderscheidde zich door den wetenschappelijken geest, die er heerschte. Een ander Dispuut moge een gelijk of grooter aantal jongelui onder zijne leden geteld hebben, maar nooit waren op één avond zoo veel sieraden der Academie om hunne tafels geschaard.

Het tweede Dispuut bevatte, van den beginne af, leden, wier studievakken meer uit elkander liepen. Ook daar werd veel goeds geleverd, en allen, zonder onderscheid, beijverden zich, den goeden naam van hun Gezelschap te handhaven. Vooral was dit Dispuut bekend door den hartelijken, vriendschappelijken toon, die er heerschte en welke daar ook nu nog niet verloren is gegaan.

Voorbeelden wekken. In 1845 kwam er een Gezelschap tot stand, uitsluitend voor hen, die zich tot Oost-Indiesch ambtenaar wilden vormen. Het ging kort daarna door oneenigheid onder de leden te niet.

Een nieuw Dispuut kwam in 1846 tot stand. Onder de eerste leden waren er velen, die voor de Mijnen studeerden. Hierdoor verkreeg het een eigenaardige kleur, welke het in den laatsten tijd verloren heeft.

Ook hier werden de werkzaamheden geregeld en met ijver vervuld.

Intusschen begon aan de Academie alles een ander aanzien te krijgen. Een nieuw geslacht begon de collegiekamers te vullen, het aantal studerenden nam van jaar tot jaar af. De ouderdom der nieuwelingen ging zelden de 17 jaren te boven; velen waren in hunne vrijheid zeer beperkt. Door verschillende oorzaken, die hoogstongelukkig samenliepen, hielden de bekwaamsten onder de jonge studenten zich bescheiden op den achtergrond. Dus minder bekend, kwamen zij minder in aanmerking. Welk een onderscheid bij vroeger, toen de kundigsten ook tot de vrolijkste feestvierders behoorden! Het begon hoogstmoeijelijk te worden, geschikte kandidaten te krijgen. Het aantal Disputen werd nu te groot en onder hen vertoonden zich de sporen van concurrentie.

Te midden van al deze moeilijkheden, terwijl de bestaande Disputen, door zware verliezen geschokt, zich ter naauwernood konden staande houden, werd er eene poging aangewend, om de bestaande vereenigingen van dien aard met eenete vermeerderen. Deze proef mislukte, gelijk zeer natuurlijk was. Eenige jonge studenten, volslagen onbekend met de inrigting, doel en strekking van een Dispuut, rigtten er niettemin een op; doch het bestond slechts korten tijd en stierf den teringdood, gelijk algemeen voorspeld was.

De moeilijkheden, waarmede de Studenten-ge-

zelschappen te kampen hadden, werden hoe langer hoe grooter, toen eensklaps de omwenteling van 1848 op den geest aan de Academie een noodlottigen invloed had. Vooral zij, die tot de afdeeling Algemeene Studie behoorden, zagen hunne hoop voor de toekomst nagenoeg verdwijnen, daar het nu scheen, als zou er in de eerste jaren aan het aanleggen van Openbare Werken niet te denken wezen. Het beruchte Besluit omtrent de Reorganisatie van den Waterstaat maakte de neêrslagtigheid nog grooter. Er vertoonde zich eene algemeene lusteloosheid. De liefde voor de wetenschap verkoelde merkelyk, en zeer natuurlyk werkte zulks allernadeeligst op den geest der Disputen. In het oudste was dit nog het minst het geval, en ook in de beide andere bevonden zich eenige leden, die nog bij voorkeur wetenschappelijke onderwerpen behandelden.

In een Dispuut, waartoe ook wij behoorden, werd zelfs een voorstel gedaan, om al wat naar wetenschap geleek, uit de werkzaamheden te verbannen. Deze zaak werd juist ter beslissing gebragt op den dag, toen het voornemen der Regering tot slooping der Academie kenbaar werd. Het voorstel werd met eene groote meerderheid afgestemd, maar het was reeds een blyk van verval, dat men het had durven ter tafel brengen. Doch hoe kon het ook anders, onder omstandigheden, zoo ontmoedigend?

Den slechten indruk, welken de onzekerheid, waarin alles verkeerde op het Corps maakte, en den noodlottigen invloed daarvan op de studiën, zullen wij

niet zoeken te schetsen; de meeste onzer lezers zullen zich dat alles levendig herinneren en nog is welligt de tijd der beproeving niet voorbij.

Onder zooveel tegenspoeden bezweek eindelijk het oudste Dispuut, dat in het najaar van 1848 reeds feitelijk ontbonden was. Het had eene korte, maar eervolle loopbaan gehad, en viel zonder voorafgaande kwijning, dewijl bijna al de leden tegelijk met lof de Academie verlieten.

Met de beide overige Disputen was het reeds zoo ver gekomen, dat in de Junij-vergadering van 1849 de Senaat zich gedrongen gevoelde, in het Jaarlijksch Verslag het Corps met hun ongunstigen toestand bekend te maken, en de zaak dezer onontbeerlijke instellingen aan aller opmerkzaamheid aan te bevelen.¹⁾

In den loop van het volgend studiejaar kwam er, voor het oog ten minste, eenige verbetering. Het jongste Dispuut bleef bijna uit dezelfde personen zamengesteld als in het vorige jaar. Het andere werd langzamerhand weder voltallig, maar grootendeels met zeer jonge leden. Aldaar was het personeel zoo gemengd geworden, dat het bijna onmogelijk was, eene voorlezing van eenig gehalte

¹⁾ Wij mogen hier niet verzwijgen dat, te midden van al die tegenspoeden, een nieuw en bloeiend Dispuut tot beoefening der Oostersche taal-, land- en volkenkunde verrees. Eere hun, die onder zoodanige omstandigheden zulk eene nuttige vereeniging wisten te vestigen!

over een onderwerp, behoorende tot onze studievakken, te houden, zonder het grootste deel der toehoorders te vervelen. Dit nadeel evenwel had, als een geheel tijdelijk ongemak, op zich zelf geene groote reden tot ongerustheid gegeven, ware men niet zeker geweest, dat bij het einde van den cursus, alle oude leden, met slechts ééne uitzondering, zouden vertrekken. Dien ten gevolge was, gelijk wij reeds hebben doen gevoelen, de verbetering meer schijnbaar dan wezenlijk.

Uit beide Disputen zijn thans de meeste leden verdwenen, en de overgeblevene zijn naauwelijks talrijk genoeg, om de werkzaamheden geregeld te vervullen. Het aantal studerenden is weder afgenomen; velen, waaronder welligt sommige zeer geschikte, wonen te 's Hage, en zijn dus voor alle Studenten-vereenigingen verloren. Een treurig vooruitzicht voor de Dispuut-gezelschappen, welke aan eene Academie van zoo veel waarde zijn! Wij stellen hunne roeping nog hooger dan men te Delft ten minste, gewoon is te doen, maar wij hebben er regt toe, omdat wij hen er aan hebben zien beantwoorden. Aan eene Inrigting van Onderwijs, waar het beginsel van vrije studie gehuldigd wordt, geven zij de beste gelegenheid om door te dringen in zaken, waarvan men op de collegien weinig of niets hoort. Aldus moeten zij de vrije en krachtige ontwikkeling van den wetenschappelijken geest der studenten bevorderen. Tot het zamenstellen eener Dispuut-verhandeling, die iets beduiden zal, is men

genoodzaakt werken na te slaan, die men anders nooit zou hebben in handen genomen, dewijl zij op de collegies niet gebruikt worden. Hierdoor verkrijgt men belezenheid en eene soort van kritischen blik, en eene handigheid in het exerpereu, welke allen van veel meer waarde zijn, dan gewoonlijk voorondersteld wordt. Aldus kan men, in een *goed* Dispuut, door het studeren voor eigen werkzaamheden, de mededeelingen van anderen en de aanmerkingen, van verschillende kanten gemaakt, met betrekkelijk weinig moeite zoo veel kennis opdoen, als men anders slechts met groote moeite kan verzamelen. Ieder kan zich in zijne eigene rigting ontwikkelen, zijn oordeel scherpen, zijn smaak veredelen en op lateren leeftijd zal hij de avonden, op zijn Dispuut gesleten, herdenken niet alleen als zeer aangenaam, maar ook als hoogstnuttig.

Het doet ons leed, zulks te moeten verklaren, maar wij betwijfelen het, of de Delftsche Dispuutgezelschappen thans wel op zulk eene hoogte staan. De gang onzer voorgaande beschouwing toont genoegzaam aan, dat wij hiermede op niemand een blaam willen werpen. Er is slechts één middel, om de Disputen weder op de vorige hoogte te brengen. Laat de leden al hunne krachten inspannen, om *goede* stukken te leveren. Zoo er onder hen zich bevinden, die in de natuurkundige, wiskundige of technische studievakken minder ervaren zijn en liever letterkundige of geschiedkundige opstellen willen leveren, wij willen zulks niet afkeuren, maar wij bid-

den hen, laat hen toch vooral degelijk zijn, laat hun er tijd aan geven; niemand is waardig lid van een Dispuut te wezen, wanneer hij er niet des noods een deel zijner vermaken aan wil opofferen, vooral in dezen tijd, nu zoo veel van aller ijver moet afhangen.

Een onzer medeleden zeide eens: "hoe kleiner ons getal wordt, hoe voorzigtiger wij moeten wezen in het kiezen van kandidaten." Dat was een waar woord. Gij, die tot de nog bestaande Disputen behoort, in wier hand het lot dier inrigtingen berust, vergeet toch dien regel nooit. Poogt *alleen* kundige en vooral ijverige jongelui in uw kring te trekken, zoekt hen daartoe aan; gij zult er u niet door vernederen. Laat uw onthaal zoo zijn, dat het ook den min vermogenden Academiebroeder niet afschrikt; doch laat uwe werkzaamheden waardig zijn, om door de meest ontwikkelden te worden bijgewoond. Laat aan *niets*, waarop gij u kondt voorbereiden, den stempel van studie en overdenking ontbreken. Maar zoo gij dien weg niet volgt, dan is het ook met de Disputen gedaan. Welligt kunt gij dan nog velen om u heenscharen en fijne soupetjes geven; gij zet dan slechts uwer vereenigingen voor een korten tijd een schijnbaren bloei bij, het echte leven is er niet in. Onmogelijk kan zulk een bestaan lang duren; vraagt eens, welke te Leijden de oudste Disputen zijn. Laat de gelijkheid en wetenschap op nieuw in uwe Gezelschappen heerschen, en moeten zij vallen, na een bloeiend leven is voor hen een

eervolle dood het beste, want als zij *dan* bezwijken, is het een teeken, dat de Academie hunner niet waardig is, hun taak is dan volbragt; waartoe zoude een langer leven hun dienen?

DOUWE AUKES.

(April 1657.)

Golfjes dartlen, Zephirs stoeijen
Over 't rimplig waterveld,
Wijl de gloende zon van 't zuiden
't Nadren van den middag meldt.
Nu eens vullen zich de zeilen
Van het dek tot aan den top,
Dan heft weder 't zachte koeltje
Even vlag en wimpel op.
Langzaam klieft het schip de golven,
't Voert de trotsche Statenvlag,
Haar, die reeds ontelbre malen
's Vijands schepen vlugten zag.
Telkens als een labberkoelte
Wiegt de stengen heen en weêr,
Leest men op d'ontplooiden wimpel
't Trotsche woord: Oranjes-eer.

Weêr heeft Neêrlands vlag verwonnen,
 Weder stroomde 's vijands bloed,
 Meldde 't dof kanongebulder,
 Neêrlands glorie, Neêrlands moed.
 Douwe Aukes was de strijder
 Zoo verheven, zoo vol kracht,
 Die met onbezweken ijver
 Vijanden ten onder bragt.
 Van Egyptens vruchtbre stranden
 Tot Gibraltars rotsgevaart,
 Overwon hij 's vijands schepen,
 Had geen vijanden gespaard.

Ketens ram'len, boeijen klinken
 Onder vloeken en gesteên;
 Roovers zijn het, die daar zuchten,
 Ketenen aan arm en been.
 Velen heeft hun hand verslagen
 Onder vrolijkheid en lach,
 Wjl zij spotten met de kreten,
 Met der zwakken weegeklag.
 Lang reeds spreidden ze angst en kommer,
 Vielen als de wreede gier,
 Op de zwakke koopvaartschepen,
 Hijschend hunne bloedbanier.
 Douwe Aukes haalt haar neder,
 Werpt de roovers in zijn schip,
 Wendt den boeg naar Holland henen
 Langs Gibraltars steilen klip.

't Nachtkleed valt; 't ontwakend koeltje
 Kroont de golf met schuim,
 Die den boeg van 't schip bevochtigt
 Met haar witte pluim.
 Heerlijk prijken ster bij sterren
 Aan des hemels trans;
 Duizendvoud weërkaatst het water
 Haren held'ren glans.
 Zachtjes wieglend op de golven
 Van de blaauwe zee,
 Zeilt het schip met rustloos jagen,
 Volgt het roer gedwee.
 In het ruim heerscht diepe stilte,
 Nu en dan gestoord
 Door het ramm'len van een keten,
 Dat fluks wordt gesmoord.

Plotsling op'nen zich de luiken,
 Wordt de wacht gedood;
 Wanhoop deed de boei verbreken,
 Die hun leên omsloot.
 Eensklaps weemlen ruim en dekken
 Van het roov'ren tal;
 Doch dra hoort men over 't water
 't Dondrend „Overal!”
 Douwe Aukes roept „te wapen”!
 „Leve Holland! Vuur!”
 En zoo menig vuige roover
 Koopt zijn vrijheid duur.

Onophoudlijk gieren zwaarden,
 Sissend door de lucht,
 Zoeken piek' en bijl elkander,
 Hoort men kreet en zucht.
 In een digten kogelregen
 Waart de dood in 't rond,
 Die zoo menig dapper strijder
 't Lood in 't harte zond.
 Toen de zon bij 't opwaarts rijzen
 't Bloedig dek bescheen,
 Woei de bloedbanier der roov'ren
 Over 't water heen.
 Douwe Aukes blijft nog strijden,
 Geeft alom den dood,
 Schoon het bloed uit vele wonden
 Van hem henen vloot.
 Maar toen bij het davrend juichen
 Van het roovren rot,
 Neêrlands vlag en Neêrlands wimpel
 Honend werd bespot,
 Schittren weder vuur'ge stralen
 In zijn donker oog,
 Wyl hij met verhaaste schreden
 Naar beneden vloog.
 Hier rukt hij de luiken open,
 Bidt en slaakt een zucht,
 't Vuur spreidt op het kruid zijn vonken,
 't Schip barst in de lucht.

Vriesland! roem vrij op uw helden,
Op hun dapp're daân;
Douwe Aukes stierf gewroken,
En met roem belaân.

W.

DE TWEE ZUSTERS TE R...

Toen had de schrandere vrouwenkenner met
eenen blik beider ziel doorzien.

ROUSSAINT, *de Tweelingen van Malta.*

So bright the tear in Beauty's eye
Love half regrets to kiss it dry.

BYRON, *the Bride of Abydos.*

Daar woont te R..., niet ver van hier,
Mijn voogd, een deftig heer,
Op wien ik magtig ben gesteld,
Hij stuurt mij iedre maand het geld,
Waarvoor 'k met vlijt studeer.
En zond ik, vóór die tijd verscheen,
Wel eens naar R... een brandbrief heen,
't Geld komt; wel is zijn antwoord kort,
Maar wijl hij veelal daarin knort,
Begeer ik het niet lang.

'k Rigt gaarn mijn schreden naar zijn huis;
 Wel niet zoo zeer om hem
 Als om zijn vriendlijk dochterpaar;
 De een donkerbruin van oog en haar
 En zacht van blik en stem.
 De tweede, die om 't lief gelaat
 Haar blonde lokken golven laat,
 Voegt bij bevalligheid van leest
 Een oog, van schalkheid vol en geest,
 Dat schittert als kristal.

Niet zoo als Malta's tweelingbloem
 Is haar gelijkenis;
 Toch, mogt mijn oordeel zijn geteld
 Waar 't vrouwelijke schoonheid geldt,
 'k Weet niet wie schooner is.
 Maar ach! door studies dor en droog
 Verzwakt de fijnheid van ons oog,
 Door studies, vroeg bij 't morgenlicht
 Tot wêer de lamp voor 't daglicht zwicht,
 Flauwt de Studentenblik.

Lag Alkmaar niet zoo ver van hier,
 Ik vroeg eens aan Toussaint,
 Wie van dat bloeiend zusterpaar,
 Die met het bruine of blonde haar,
 De liefste wel zou zijn!

Dit denkbeeld had mij lang gekweld,
 Mij op 't collegie zelfs verzeld,
 Toen 'k onverwachts op zeeuren dag
 Dit moeilijk punt beslissen zag,
 Daar 'k weken had gepeinsd.

'k Ga weêr als elke week naar R...
 En vind 't gezin bijéén;
 Maar straks treft mij de duistre blik
 Van mijnen voogd, waarin 'k met schrik
 Zijn toorn te lezen meen.
 En zij, wier beider rozenmond
 Een gul bonjour mij tegenzond
 Zoo vaak ik in dien kring verscheen,
 Zien angstig zwijgend voor zich heen,
 Als voor den storm beducht.

Daar breekt het dreigend onweêr los;
 'k Merk ras der zaken stand,
 En hoor dat zeeke lompe beer,
 Juist voor mijn komst, bij d'ouden heer
 Uit Delft was aangeland.
 't Dier had eerst schriklijk mij geplaagd,
 Maar 'k dacht het op de vlugt gejaagd,
 Terwijl ik nooit op 't denkbeeld kwam
 Dat het naar R... zijn rigting nam.
 't Instinct toch van zoo'n beest!

Veel, zeer veel waars zei de oude heer,

Dat 'k in mijn zakken stak;

Hoe jammer dat ik 's avonds merk

(Wat naait Muré ook soms onsterk!)

Een gaatje in elken zak. —

Juist met een bondig antwoord klaar,

Ontmoet mijn blik het zusterpaar,

En... de oudste ziet mij toornig aan,

In 't oog der tweede blinkt een traan...

Mijn oordeel was geveld.

Want, kijkt bij elken nieuwen beer

Die schoone weêr zoo kwaad,

Gewis krijgt haar gelaat een plooi,

Die, maakt zij al een voogd niet mooi,

Een meisje min nog staat.

Maar als om zoo'n ligtzinnigheid

Een helder oog van weemoed schreit,

Zeg, is wel iemand zoo versteend,

Dat hij den traan, om hem geweend,

Niet van die wangen kust?

L — B —

HET KLEINE ZUSJE.

Willem kwam met de vacantie voor eenige weken van de Academie naar huis. Hij was er als een lief jongeheertje naar toegegaan, had een rood kleurtje, een net petje op, lage schoentjes en een frakje aan en eene sigaar in den mond; maar nu was hij geheel veranderd; zijne studies hadden hem het roode kleurtje ontnomen; in plaats van zijn net petje droeg hij eenen polka-hoed; zijne lage schoentjes waren nu laarzen met sporen; zijn frakje een fluweelen zak met groote witte knopen en zijne sigaar eene duitsche pijp.

Mama vond, dat hij er nog al studentig uitzag, en dat hij nu toch eindelijk den kinderschoenen ontwassen was; maar papa kon hem soms donker aanzien en hem dan toevoegen: „het schijnt, dat de studenten beter de kroeg, dan de Academie kunnen

vinden. " Willem was echter een vlugge en geestige jongen, en vroeg hem dan ook papa, wat hij toch op de Academie uitvoerde, dan antwoordde hij met een schalkschen glimlach: " Natuurlijk papa! wij verlangen den Phoenix te bereiken; U weet papa, zoo werd bij de wijzen van Griekenland, de vogel des verstands genoemd. " Zoo wist hij alle navorschingen van papa te ontwijken; maar.... Willem had een klein zusje.

Het gebeurde eens, dat hij met papa en mama en de kleine Marie, bij mijnheer en mevrouw L... te dineren was gevraagd; men had voor beiden aangenomen. Verplaatst u dus met mij in eene eetzaal, waar de bovengenoemde personen reeds aan tafel zitten.

— Mijnheer, het doet mij genoegen, onzen Willem weder in ons midden te zien; wat is hij groot geworden, en wat ziet hij er goed uit! — Willem was reeds gereed, de aangename complimenten van mevrouw L... te beantwoorden, toen zusje Marie hem daarin voorkwam, met te zeggen: — Ja, mevrouw, Willem heeft nu wel eene roode kleur, wijl hij verlegen is, anders is hij zoo geel als safraan. — Foei, Marietje! — zeide mevrouw L... glimlagchend, tegen de kleine snapster: — broêr zal je straks krijgen, als je zoo ondeugend zijt. — Daar ben ik niet bang voor, mevrouw, — klonk het weder uit Marietjes mond. — Willem is zoo stijf, alsof zijne beenen in kokers zaten; ik wed, dat ik harder loopen kan dan hij. — Mietje, Mietje! —

zeide mevrouw L... — denk, dat je broêr ouder is dan gij, en dat, als gij nog bij de kindermeid moet zijn, uw broêr zit te studeren! — Mevrouw, — antwoordde Marietje, een weinig in hare eer getast, — Willem is even graag bij Saartje, als ik, en Saartje houdt ook heel veel van hem, want zij kunnen elkander somtijds zoenen, dat het eene pret is. — Mevrouw wist waarlijk niet, hoe toch Marietje tot zwijgen te brengen, hoewel de kinderlijke gezegden vreemde gedachten bij haar opwekten; eindelijk verzoon zij eene list en zeide: — Kom, Mie, wees nu stil, dan zal je zeker van broêr iets krijgen, als hij te huis komt. — Nu, mevrouw, — hervatte Marie, — als hij dat wil doen, zal ik stil zijn, en dan zal ik hem het mooie boekje vragen, dat ik verledene week op zijne kamer heb zien liggen, met die mooie prentjes van uitgekleeide popjes, en dan die lieve jonge heertjes, die er zoo aardig meê spelen, en met die lieve versjes er onder:

Straks gaan wij naar

Mietje was op het punt nog eenige regels op te gaan zeggen, toen een beduidende wenk van mama haar tot zwijgen bragt. Willem was gedurende het geheele diner stil, en papa en mama gingen buitengewoon vroeg naar huis. Saartje kreeg van mama in last om alleen op Marietje te passen, en papa vond het mooie prentenboekje niet voor kinderen geschikt. Willem beet zich van spijt op de lippen,

en herhaalde nog dikwijls, als hij aan het dîner van mevrouw L... dacht:

Als 't allemaal slechts Pipaas waren,
Dan kon men nog zijne eer bewaren;
Maar wie ooit kleine zusjes heeft,
Heeft, als student, nooit braaf geleefd.

v. V.

VEEL KLEINTJES MAKEN EEN GROOTE.

Aanzien doet gedenken. Dit was ook met mij het geval, toen ik onlangs, op mijne kamer, eenige boeken doorsnuffelde, die met mijne gewone studie niet in regtstreeksch verband staan. Ik kwam namelijk, op het zien mijner verzameling van hollandsche spreekwoorden, op het denkbeeld, om iets voor onzen almanak zamen te stellen. — Kom, dacht ik, ik ga (voor zoo veel mijne werkzaamheden toelaten) *alle zeilen bij zetten*, en zal er *geen gras over laten groeijen*, want *van uitstel komt afstel*. Ik verzoek u echter, mijne lezers! indachtig te willen zijn, dat *men een gegeven paard niet in den bek ziet*, dat wil zeggen, dat wij elkanders geschrijf niet te streng moeten beoordeelen. Daarenboven weten wij, dat *elk vogeltje zingt zoo als het gebekt is*, dat *hij, die geeft van 't geen hij heeft, waard is, dat hij leeft*, en dat *een half ei beter is dan een leege dop*.

Ik weet het wel, en gij weet het ook wel, zoo goed als de oude Romeinen, dat *veel hoofden veel zinnen hebben*, en dat *de smaken in het oneindige verschillen*; weshalve er dus zeer veel kans is, dat ik aan allen niet even goed zal bevallen. Het is dan ook moeilijk, om *aan ieder zijn meug op te disschen*. Echter wil ik *mijn beste beentje voor zetten*, zonder evenwel *hooger te willen vliegen, dan mijne vleugels reiken*, want dit is gevaarlijk, en daarenboven: *elk weet het best, wat hij in zijn schild voert en waar hem de schoen wringt*. Als men maar niet *te hoog wil klimmen gelijk de apen*, die bij zoodanige gelegenheid hunne *posteriora* laten zien, dan kan men nog wel eens *een duit in het zakje leggen of een boon in den broucketel werpen*. — Evenwel, als men *zijne* waar eenigzins naar verlangen *aan den man wil brengen*, dient men wel zoo wat *van alle markten t'huis of van zessen klaar te zijn*, en met gratie *van den hak op den tak, of van den os op den ezel te kunnen springen*.

Is mij dit thans niet al te best gelukt, dan trooste men zich slechts hiermeê, dat *alle brouwsels en baksels niet even goed uitvallen*.

Bij het opstellen dezer regelen dacht ik bij mij zelve: *van een andermans leer is het goed riemen snijden*. — Meent echter niet mijne lezers! dat ik hiermeê wil zeggen, dat ik u iets uit mijne boekenkast geef. Neen, dit is hier nu juist het geval niet. *Het is een koekje van mijn eigen deeg*. Maar wat behoef ik ook zoo *het hart op de lippen te hebben* en hiervan

gewag te maken. Wat men niet weet, dat deert niet. Het is er nu echter eenmaal uit, en ik wil *van mijn hart geen moordkuil maken*. Ik vond namelijk, zoo als men het noemt, *bij toeval*, onder eenige oude papieren, mijne verzameling van spreekwoorden terug. Dat ik van die spreekwoorden de uitvinder ben, wil ik u *niet trachten diets te maken*; want ik wil u geen *knollen voor citroenen verkoopen*, en gij zoudt u ook zoo niet *bij den neus laten leiden*. Dan mij dacht, die teruggevondene spreekwoorden zouden mij wel eens stof tot eenig geschrijf kunnen geven. Zij lagen daar evenwel zonder orde of samenhang voor mij: wat er dus meê aan te vangen? Welaan! om *rond voor de vuist uit te komen*, ik zal het u zeggen: *ik vond er namelijk geen been in*, om mij van die verzameling te bedienen. Zoo als ze daar voor mij lagen, kon ik ze u echter goedschiks niet opdischen: dit toch zou *de dood in den pot en geen pijp tabak waard* zijn. Ik dacht er dus over na, dacht nog eens na, (dus tweemaal nagedacht) en kwam door dit tweemaal nadenken tot de overtuiging, dat *de aanhouder wint*. Eindelijk *zag ik er dan ook een gat in*, en besloot om die spreekwoorden, dáár waar 't pas gaf, in mijn geschrijf in te vlechten, en er alzo *eenig garen van te spinnen*, ten einde u, op mijne wijze, een kleine proeve te geven van den rijkdom onzer schoone moedertaal in spreekwoorden en spreekwoordelijke gezegden: latende het (gelijk *de schoenmaker die bij zijn leest blijft*) aan andere liefhebbers over, om hunnen oorsprong, aard en waarde

meer in 't bijzonder uiteen te zetten. Na u alzoo, in eene soort van inleiding, met mijn plan te hebben bekend gemaakt, denkt gij misschien, dat ik u thans gelijk zulks gewoonlijk geschiedt, den hoofdzakelijken inhoud van mijn opstel in 't kort zal opgeven, en er de deelen en onderdeelen geregeld van zal opsommen; doch *al praat gij als Brugman*, ik houd het er voor, dat *denken en gissen kan missen*; gij hebt dan ook in dit geval *de papegaai wel degelijk mis geschoten*.

Van de vooronderstelling uitgaande, dat ik bij u *nog al een potje mag breken* en in een goed blaadje sta, hetgeen gij mij, hoop ik, niet ten kwade zult duiden, zoo wil ik thans de vrijheid nemen, om maar zoo wat in *den wilde voort te scherm*, en gij behoeft u dus niet te verwonderen, dat mijne woorden soms *als droog zand aan elkander zullen hangen*, en dat gij wel eens moeite zult hebben, om er *touwen aan vast te maken* of er *kop of staart aan te vinden*. Wilt gij echter aan deze regelen eenen naam geven, want *het kind moet een naam hebben*, zegt het spreekwoord, *al zou het dan ook Roeltje heeten*; wel nu noemt ze dan eene half mislukte proeve, *om van veel kleintjes een groote te maken*. Hoe het ook zij, wellicht zijn ze niet geheel zonder nut; want ziende, dat *alles geen goud is wat er blinkt*, mogen ze sommige onzer leden van 't corps, die tot hiertoe *de kat uit den boom keken*, omdat ze te hoog tegen het schrijven opzagen, *een riem onder het hart steken* en hun doen besluiten, om, bij eene volgende ge-

legenheid, ook iets van het hunne bij te brengen. Het is toch beter laat dan nooit en *goed voorgaan doet goed volgen*, en *als er maar één of meer schaapjes over den dam zijn, dan volgen ze somtijds allen*.

Gij dacht zeker tot hiertoe: *die zwijgt miszeft niet; zwijgen en denken kan niemand krenken; die veel spreekt heeft veel te verantwoorden*, en *die veel kalt veel malt*. Gij hebt, in zeker opzigt, gelijk; zelfs moet ik u toestemmen, dat *het een goed spreker moet zijn, die het een goed zwijger verbetert; dat het soms beter is gezwegen, dan van spreken hinder gekregen; ja, dat zwijgen veel verantwoordt*. Maar men zegt ook wel eens: *die zwijgt consenteert*, doch, lieve hemel! waar zou het heen, als allen niets deden dan zwijgen en consenteren! *Men kan alles toch zoo niet zeggen zonder spreken, en die het weet moet het dus zeggen. Een woordje op zijn pas, is zoo goed als geld in zijn kas*, en heeft men wat te vragen welnu: *een goed woord vindt eene goede plaats*.

A propos! het is onlangs nieuwjaar geweest, en het is nog niet zóó lang geleden of wij kunnen elkaar wel eens nieuwjaar wenschen. Dit is toch een algemeen gebruik. Ofschoon nieuwjaarwenschen nu juist *mijn stokpaardje* niet is, en het dus niet *als van een leijen dakje zal gaan*, zoo wil ik het evenwel bij deze gelegenheid niet zoo *met een jantje van Leyden laten afloopen*. Men duide het mij dus niet ten kwade, al is het overal niet *op zijn elf en dertigste* of *al raakt het soms kant noch wal*.

Voorceerst dan wensch ik mij en den mijnen, u en

den uwen van harte toe, dat wij dit jaar van allerlei ziekten, pijnen of kwalen mogen bevrijd blijven. *Gezondheid is toch de grootste schat, om vergenoegd te leven; ofschoon ik grooten rijkdom had*, enz. (De rest staat in van Alphen). Ja! zij is de grootste schat, om vergenoegd te leven en ik wenschte ze mij zelven dus het eerst toe, want *het hemd is nader dan de rok*. Dit is *een paal boven water, zoo helder als de dag en zoo klaar als een klontje*. Maar wie, die 't wel meent, zou ook zijnen vrienden en kennissen het goede niet toewenschen. *Elk wat van de stokvischvellen*.

Voorts wensch ik u allen en mij zelven vergenoegdheid toe met ons lot; want *vergenoegdheid is het al*. Een vergenoegd mensch is met weinig tevreden, en men denke hieraan: *die het onderste uit de kan wil hebben, valt de deksel op den neus*. Zijn er echter onder ons, wier lot nog wat te wenschen over laat; men denke dan maar: *het kan verkeeren, zegt Brederode; de hoop doet leven, en geduld is lijdens troost*. Is dit voor u nog niet voldoende, sla dan van Alphen op, die is over *het geduld* heel aardig. Gij weet dit allen of gij weet het niet, maar gij kunt het ten minste weten.

Vervolgens wensch ik ons allen vlijt en ijver toe in onze studie. *Luiheid is des duivels oorkussen* en een lui mensch voor anderen en zich zelven *een lastig zeeschip*. Dat wij dit jaar dan veel gedenken, dat *de morgenstond goud in den mond heeft*, en vreezen, dat men op ons de spreekwoorden toepasse: *luije lui's zweet is spoedig gereed*, en *als de zon is in het westen*,

dan zijn de luije lui op 't beste. Ook wensch ik u, dat gij nooit tegen *stroom* behoeft op te zeilen en *het altijd voor den wind* zult hebben, en als gij een *spiering* uitwerpt, dat gij dan altijd een *kabeljaauw* zult vangen; maar *wat mijn wenschen kroonen zou, een meisje als Spandauw schetst, tot vrouw.* Ook wensch ik u voorzigtigheid toe. *Zij toch is de moeder der wijsheid, alias van de porceleinkas,* en wij mogen wel zeggen, dat zij in veel opzigten te pas komt. Zoo komt ze, om zoo maar eens wat te noemen, vooral te pas, als men met lieden te doen heeft, *die heulen met de wolven, die in 't bosch zijn, die den mantel naar den wind hangen,* die zeggen: *aap wat heb je mooie jongen,* en *die u met dat al een vlieg zoeken af te vangen.* Dit laatste wensch ik vooral aan groentjes, die hunne vrienden of kennissen nog niet gekozen hebben.

Een goede naam is almede niet te versmaden. U allen en mij zelven zij die dus opregt toegewenscht. *De naam doet wel niets tot de zaak, maar wee toch den wolf, die in een kwaad gerucht staat; daarom, een goede naam is beter dan schatten en dan goede olie,* zegt Salomo, en ik voeg er bij: *die den naam heeft van vroeg opstaan, komt zelden te laat.*

Verder wensch ik onzen Senaat, dat hij dit jaar weinig of liever geen last zal hebben van die zoogenaamde *roervinken*, die meestal *zoo wijs zijn als mal om een hoekje.* Zulke vogels kent men ligtelijk aan hunne *veeren*, en men komt somtijds, *tegen wil en dank,* met hen in aanraking, en dan zijn *het lastige heeren om mee te verkeeren.* Zij zijn dikwijls *zoo wijs*

als Salomo's kat, meenen altijd, dat hun uil een valk is, dat hun haan immer koning moet kraaijen, en gelooven meestal, dat zij zich in het land der blinden bevinden, waar zij begriipen, dat zij met hun één oog koning zijn. Bij hen is het: veel geschreeuw en weinig wol en het slechtste rad maakt het meeste geraas. Zij bijten eer zij geslagen worden, vinden overal knopen en biezen en een mannetje in de maan. Maar dat zijn ze niet, die zóó Wilhelmus blazen. Zij hebben wel zoo wat hooren luiden, maar ze weten niet waar de klepel hangt. Hoe men het met hen aanlegge, er is mée te eggen noch te ploegen, het is olie in 't vuur, boter aan de galg, den moriaan geschuurd, ja! te vergeefs gefluit als 't paard niet p. . . . wil.

Beklagen wij ons echter niet te veel mijne heeren, want *er is geen tijd zonder strijd, geene roos zonder doornen en geen goud zonder schuim*: maar hopen wij liever op beter en denken wij: *de tijd baart rozen, na regen komt zonneschijn en achter iederen berg is weér een dal.*

Doch waarheen! ik zou met al dat uitwijden over de *roervinken* wel haast vergeten, dat ik aan 't nieuwjaar wenschen was. Dus *voet bij stuk.*

Wij wenschen namelijk aan de bestuurders van ons land, met den koning aan 't hoofd, wijsheid en beleid toe in de moeilijke zaken, die, met betrekking tot het staatsbestuur, *aan de orde van den dag* zijn.

Het is nu reeds in het een en twintigste jaar, dat wij met die helden te doen hadden, die *drie man zeven armen zouden afslaan*, die ons van verre

aankeken, alsof ze ons *met huid en haar wilden inslokken*. Gij begrijpt wie ik bedoel. *Een goed verstaander heeft maar een half woord noodig*. Het was voor hen intusschen *beter hard geblazen dan den mond gebrand*. En waren er toen ook onder ons, die zeiden: *blaffende honden bijten niet*; dit liet echter niet na, dat men het raadzaam oordeelde, *om de handen uit de mouw te steken*, ten einde *den put niet te moeten dempen als het kalf verdronken is*, of *met mosterd na den maaltijd te komen*. Enfin, *men zette alles op het spel*, en dit was zeker beter, dan *Gods water maar over Gods akker te laten loopen*. Het was gelukkig dat men, gedachtig aan de spreuken: *eendragt maakt magt en veel handen maken licht werk*, met *man en magt te velde trok en den vijand in 't hart aantastte*.

Dit was dan ook van goed gevolg en 't kon beter geweest zijn; maar de Franschen!! Wij hebben hieruit gezien, dat het *met de grooten kwaad kersen eten is*, dat *overmagt doet wijken*, en dat *veel honden des hazen dood zijn*. Maar om tot de zaak te komen: al die omstandigheden hebben geld gekost; want *geld is de ziel van de negotie*, en nu, na twintig jaren, komt het nog op die geldzaken neder; daar-door is *Holland nu in last*. Ja, *zoo loopen de goten als het regent*. En nu begint men elkander te verwijten en misschien *verwijt de pot den ketel dat deze zwart is*; want of de oude hollandsche spreuk, *zuinigheid met vlijt bouwt huizen als kasteelen*, in de laatste twintig jaren door allen wel even goed in

't oog gehouden is: dit zou eene zaak zijn, die nader overweging verdient.

Dan hierin willen wij ons niet verdiepen, maar liever in 't oog houden, dat *het beste paard wel eens struikelt*, dat *de beste breister wel eens een steek laat vallen*, dat *dwalen menschelijk is* en dat *ieder zijne gebreken heeft*. Wij willen hopen, dat het voorbijgaande dwalingen zijn geweest. De *kortste dwalingen zijn toch de beste*, en *het is beter ten halve gekeerd dan ten heele gedwaald*. Het is dan ook moeilijk om *het roer van staat regt te houden*.

Eer wij van dit onderwerp afstappen, wensch ik mij zelven, en u allen, die met *mij in een zelfde gild zijt*, toe, dat wij de kunst trachten te leeren, om ons land op de beste en zuinigste wijze te regeren, want men weet nooit *hoe een dubbeltje rollen kan*, en hoe men soms nog eens minister of zooiets van dien aard zou kunnen worden. De beste raad, dien wij elkander hieromtrent geven kunnen, is, geloof ik, dat wij getrouw de Staatscourant lezen en de kollegies in de staathuishoudkunde bijwonen.

Verder rusten er op ons als onderdanen ook pligten, welker vervulling wij elkander ook wel mogen toewenschen.

In de eerste plaats dienen wij een betamelijk vertrouwen op 's lands overheden te hebben. Velen kennen wij wel niet *van haver tot gort*, maar *dit onbekende moet hen bij ons niet onbemind maken*. Wij mogen onze gedachten wel eens over hun spreken en doen laten gaan, want *gedachten zijn tolrij*, en

zij zullen wel eens een bok schieten, want *dwalen is menschelijk*, maar men vindt, aan de andere zijde ook zoo *ligt een stok als men een hond wil slaan*. De beste stuurlui staan aan wal, ten minste zoo meent men, terwijl men zelf in 't geval zijnde, welligt menigmaal *het hemd over den rok zou schieten* en *de paarden achter den wagen spannen*; ja, gewis wel eens zou ondervinden, dat het niet altijd *even vlot gaat*, om *het roer regt te houden* en *het schip in behouden haven te brengen*.

Alles wat men verlangt, b. v. eene mooie betrekking, om zoo maar eens eene kleinigheid te noemen, moet men niet zoo op eens willen, want *Keulen en Aken zijn niet op één dag gebouwd*, en *met der tijd komt Harmen in 't wambuis*.

Men hoort nu en dan wel eens zeggen: *de paarden, die de haver verdienen krijgen ze niet*, en *de gekken krijgen de kaart*. Welligt slaat men den bal, in dit opzigt, niet geheel mis, maar dit is zeker: *waar veel varkens zijn is de spoeling dun*, en men kan toch geen ijzer met handen breken of met het hoofd door den muur dringen. Wel is het ongelukkig voor hen, die de dupe van de historie zijn; maar laat hen dit troosten: *als het rond gaat krijgt ieder eene beurt*. Wordt men eindelijk eens geholpen, dan is het dikwijls nog niet goed; *dan is schrale hans nog wel eens keukenmeester*, en wat dan gedaan? Het is dus zeker het beste om *de tering naar de nering te zetten*; niet verder te willen springen, dan zijn stokje reikt, en vooral niet den gebraden haan wit te willen hangen, want anders

komt het hinkende paard achter aan, en het endje moet den last dragen. Oppassen is dus de boodschap. Geen ander dus in uwe kaart laten kijken; geen vreemde uwe eigene zaken laten verrigten, want zelf is het beste kruid. Het is dan zaak om op zijn tellen te passen, op penning zestien gesteld te zijn, de baken te verzetten als de tijen verloopen en nimmer het zeil in den top te hijschen, want hooge boomen vatten veel wind. Dus maar zachtjens aan bij 't walletje langs gestuurd, dan breekt het lijntje niet, en geroeid met de riemen, die men heeft, anders raakt men op zwart zaad. Een gestadige jager vangt toch veel. Komt men over den hond, dan komt men ook over den staart, en Duren is een schoone stad.

Ieder zet tegenwoordig alle zeilen bij, om door de wereld te komen; maar jammer is het, dat sommigen daartoe verkeerde middelen gebruiken, dat velen vergeten, dat alle hout geen timmerhout is en dat twaalf ambachten meestal dertien ongelukken zijn.

Menigeen, die er niet voor in de wieg gelegd is, wordt schrijver of dichter. Het schijnt wel haast eene aanstekende ziekte te zijn. Allen zijn bijna met hetzelfde sop overgoten en zijn lood om oud ijzer.

Men schrijft en dicht, is 't niet raak dan is 't mis.

Wij willen niet vragen, waarom er zoo veel schrijvers en zoogenaamde dichters gevonden worden; maar dit weten wij: ieder waarom heeft zijn daarom en ieder, die 't niet voor de oogen schemert ziet, dat men het doet om een' naam te maken en vooral om dat ding dat stom is en dat regt maakt dat krom is. Er

komt om deze reden dan ook wel eens de een of ander *onbeslagen ten ijs*, en *rijdt eene verkeerde schaats*, waaruit volgt, dat hij wel eens eene *slechte pijp rookt* of *over den hekel gehaald wordt*, omdat hij *met vreemde veeren pronkte* en vergeten had, dat, *die aan den weg timmert, aanstoot lijdt*. Maar wat zal men zeggen! Er wordt veel gedaan om van den eenen dag tot den anderen te komen. *Overleg is dus het al. Practica est multiplex*, zeide de drommel, en *sneed den beer de ooren af, om er zijne schoenen mee te lappen*. Doch *alle gekheid op een stokje: als de nood aan den man is, dan is goede raad duur. Daar zit de knoop*.

Maar al dat geschrijf is *koren op den molen* van de boekverkoopers. Die heeren nemen het zoo naauw niet, als er maar debiet op zit. *Ieder visschertje vischt op zijn getij. Zij zijn zoo gek niet als hun de muts wel staat. Zij weten zeer goed waar Abraham den mosterd haalt, en er is geen spijker zoo klein, of zij weten er wel een gat voor*. Hoe grooter prul, hoe grooter annonce in de couranten, en het is dus ook bij hen waarheid, *dat ieder een dief is in zijne nering*.

Doch *hier komt de aap uit de mouw kijken*, daar zij vergeten, dat *goede waar zich zelve prijst*, en dat *goede wijn geen krans behoeft*. Op zulke annonces is dus weinig staat te maken, even zoo min als op boeken, die in een fraaijen band zitten, en waarvan het bij nader inzien wel eens blijkt: *al draagt de aap een gouden ring, het blijft nogtans een leelijk ding*. Maar enfin, ieder heeft zijne gebreken, dus ook de boekverkoopers.

Nu nog ten slotte eene nieuwjaarshoop. Wij hopen dan, dat in dit jaar alle instellingen, zoo als Disputen, Apollo enz, in bloei en sterkte mogen toenemen. Er is nog plaats genoeg voor u, die nog geen leden zijt. *Er gaan veel makke schapen in een hok.* Eene uitspanning, als onze tezamenkomsten opleveren, is toch niet te versmaden, en *men mag den boog niet te sterk spannen*; vooral niet door zich altijd op zijne kast afgezonderd te houden.

Gezelligheid toch is eene schoone deugd. Zij ontwikkelt den mensch en bevordert in hem veel schoone hoedanigheden, en wie zou dus altijd, *als een wil in doodsnood*, in het hoekje van den haard willen zitten pruilen? Neen vrienden, wij willen, zoo lang wij kunnen, toonen, dat wij elkanders aangezigten niet schuwen, en wij wenschen, dat wij dit nog lang zullen *kunnen* toonen. Daarop zou ik met u wel eens eenige glazen willen ledigen, tevens bedenkende, dat *al te veel schadelijk is*, want *is de wijn eens in den man, dan is de wijsheid in de kan.*

En moeten wij eindelijk eens van onze aangename bijeenkomsten en feesten afzien, dat het dan in een goeden zin van ons allen moge gezegd worden: *bij het scheiden van de markt leert men de kooplieden het beste kennen, en eind goed al goed!*

.... S

GRAAF ULRICH.

De zon neeg naar het Westen heen,
Gedost in gloeiend rood,
En daalde langzaam naar de kim,
Die haar een schuilplaats bood.

Het zomerkoeltje streelde zacht
Den top van beuk en eik;
De zon verdween, de maan rees op,
Aan zilverglans zoo rijk.

Die glans bescheen d'alouden burg
Van Ulrich Leeuwendaal,
Hij zat er met zijn vriendenschaar
Bij feestzang en bokaal.

Maar plotsling rijst Heer Ulrich op
En roept, „tsa, knapen hier!
„Op morgen zij 't een henglijk feest,
„'k Wil dat men 't luistrijk vier!

„Noodt morgen al de edellien
 „Uit d'omtrek van mijn borg;
 „Wij vieren dan een vrolijk feest,
 „Vol vreugde, zonder zorg.”

Reeds dikwerf had Heer Ulrichs zwaard,
 In vijandschap en strijd,
 Zoo menig dapper edelman
 Ten bloed'gen dood gewijd.

En nu nog, schoon hij vrede biedt,
 Denkt hij aan bloed en dood,
 En hoe hij 't al verdelgen zal
 Wat eens hem weêrstand bood.

Maar 'tscheen, alsof de felle haat
 Gedoofd was door den tijd,
 En daarom trok elk edelman
 Naar 't feest, in 't hart verblijd.

De feestzang klonk op Leeuwendaal,
 De beker ging in 't rond,
 't Was niets dan vrolijkheid en lach,
 Dat klonk uit ieders mond.

Maar eensklaps onder 't feestgejuich
 Roept Ulrich honend uit:
 „Te lang heb ik mijn wraak verkropt,
 Gij allen zijt mijn buit.”

En dadelijk geeft hij een wenk,
 En treedt er op zijn last
 Een tal van krijgers in de zaal,
 Tot schrik van elken gast.

Maar naauw nog had des Graven woord
 Geklonken door de zaal,
 Of 't zwaard verliet de schede ras,
 En stootte 't staal op 't staal.

De strijd was fel, de moed was groot
 Der kleine riddrenschaar,
 En schoon door de overmagt benard,
 Zij telde geen gevaar.

Het zwaard dreigt hier, het zwaard treft daar,
 Op wonden volgt de dood.
 Wie is het, die hen bijstand biedt?
 Wie redt hen uit den nood?

Heer Ulrich had een eenig kind,
 Een dochter schoon en goed;
 Vol vreugde over 't vredefeest,
 Had zij geen kwaad vermoed.

Maar toen het luide strijdgewoel
 Weerklonk door zaal en gang,
 Toen beefde zij van angst en zorg,
 En werd haar 't harte bang.

Want onder 't gastental vond men
 Een ridder stout en fier;
 Voor hem sloeg 't harte van de maagd,
 't Was Robert van de Lier.

Gelijk de daauwdrup aan de roos,
 Zoo hing zijn hart aan haar;
 Haar kleuren droeg hij in den slag
 Bij strijd en doodsgevaar.

En naauw had 't woeste krijgsgerucht
 Haar 't loos verraad gemeld,
 Of ijlings snelt zij uit het slot
 En vliegt door bosch en veld.

De maan scheen op Heer Ulrichs burg
 Zoo lieflijk kalm en zacht,
 Als woedde daar geen harde strijd,
 In 't midden van den nacht.

En plotsling klopt er aan het slot,
 Van Robert van de Lier,
 Een schoone jonkvrouw teêr en zwak
 En gilt! „spoedt U van hier:

„Rent ijlings naar Heer Ulrichs burg,
 „Redt Robert van den dood,
 „Ik breng U tijding van 't verraad,
 „Maakt spoed, 't gevaar is groot!”

En haastig rent de trouwe schaar
 Van kloeke dienaars voort,
 En 't hoefgetrappel wordt weldra
 Op Ulrichs burg gehoord.

Wanhopig woedde daar de strijd,
 En 't luttel heldental
 Biedt nog aan de overmagt het hoofd,
 En staat nog altijd pal.

En 't hooren van de hulp, die naakt,
 Vermeedert nog hun moed,
 En 't zwaard vliegt sneller nog in 't rond,
 Gekleurd door 's vijands bloed.

En plotsling vliegt Heer Roberts schaar
 Al juichend in het slot,
 En na een kort doch heet gevecht,
 Verstuipt het beulenrot.

Heer Robert houdt zijn bruid omvat,
 Rijk door haar liefde en trouw,
 Toch wordt de vreugd van 't zalig uur
 Verbitterd door den rouw.

Want bij het scheemrend fakkellicht,
 Ligt aan Heer Roberts voet
 Het koude lijk van graaf Ulrich,
 Als in een zee van bloed.

De diepe smart, door 's Graven dood,
In beider hart ontstaan,
Kon door de hoop op schooner tijd
En langzaam slechts vergaan.

Want lang beweende Ulrichs kind
Haars vaders droeven dood,
Doch eindelijk zonk ze in Roberts arm,
Die hart en hand haar bood.

W.

PENSIONNAT POUR DEMOISELLES.

Meermalen verspreidde zich het gerucht in Delft, dat hare Academie zou worden opgeheven of althans verplaatst.

Zeer verschillend was de indruk, daardoor op de belanghebbenden te weeg gebragt. De studerende jeugd trok zich de zaak over het geheel weinig aan. Men vleide zich met eene verplaatsing, en Delft had niet zooveel aantrekkelijks om het te betreuren, terwijl enkelen, die zeer gaarne zouden gezien hebben, dat de Academie hen verliet, voor zij zich misschien genoodzaakt zagen, haar onverrigter zake te verlaten, juichten en hardop wenschten, dat er van het bedreigde gebouw geen steen op den anderen mogt blijven.

De burgers van Delft daarentegen treurden; eenige vreesden hun aandeel in het genot der voordeelen

van de Academie te zullen missen, terwijl de minder belanghebbende haar behoud voor den bloei hunner stad wenschelijk achtten. En zoo waren er dan geene inwoners van Delft, zou men oppervlakkig zeggen, wien het nieuws geene treurmare was! Maar men vergeet dan de bewoonsters dier huizen, waarvoor te lezen staat: Pensionnat pour Demoiselles, en die bestuurd worden door bedaagde vrouwen; vrouwen, die in hare jeugd nooit eens jongelings hart van liefde konden doen gloeijen, en die thans, op alle mogelijke wijzen, de jonge meisjes, aan hare zorg vertrouwd, allen omgang met jongelingen beletten. O! welk eene dwaze inrigting zulk eene kostschool, en welk eene dwaasheid van ouders, om zulk eene opleiding hunner dochters eene zedige opvoeding te noemen. Wat toch is meer te vreezen, dan dat zulke meisjes, elken omgang met jongelingen als misdadig leeren beschouwen, en de eerste keer, dat ze dan toch, met een van het verbodene geslacht in aanraking komen, zich reeds terstond als gevallen beschouwen, en dan behoeft haar de hemel, dat het niet tot waarheid worde! In die pensionnats, (kloosters, gevangenissen zou men ze mogen noemen) wordt de frissche bloei van het jeugdige leven onderdrukt, en van het onschuldige en gelukkig spelende kind, eene drooge, stijve, maar geleerde nuf gemaakt, waaraan men alle moeite heeft besteed, met het gebruik der Hollandsche taal, tevens alle nationaal gevoel, en in groote mate elk vrouwelijk gevoel uit den geest te wisschen. Wee de matrones, die

eene zoodanige verandering hebben bewerkt; van harte gun ik haar, de gedurige vrees, waarin ze verkeeren, dat men list jegens haar gebruiken zal, ten einde te ontdekken, wat schatten onder hare handen, in het verborgene worden verwerkt. Jammer dat het haar in Delft nooit behoeft te ontbreken, aan keur van oude vrijsters, die er zich op verhuren, geenen vreemde in huis te laten, en den beleefden indringer, de deur voor den neus dicht smijten. Waarom gaan ze dan ten minste niet, in een afgelegen oord, haar ergerlijk bedrijf uitoefenen; maar ze zijn schaamteloos genoeg, zich te beroemen, op het strenge harer inrigting, en ze stellen hare waakzaamheid als eene aanbeveling op den voorgrond. Ik voor mij, ik gun ze dan ook nooit rust of duur; ik zou willen, dat ze ook 's nachts, in hare droomen zelfs, hevig gekweld werden; dat het was als zagen zij hare scholieren in de armen van gelieven op de onbetamelijkste wijze, elkander liefkozende, om hare bedden springen, en in de verte een naderenden optogt van verbolgen ouders; of wel, ik zou ze de verleidelijkste tooneelen te zien geven, en de anders bedaagde dames in een staat van vervoering brengen, die zoolang voortduurde, totdat eene der lieve discipelen, bezorgd over het lange wegblijven der Mistress, haar kwam verrassen, terwijl ze van liefde dronken, haar hoofdkussen met omhelzingen overlaadde. En dan die arme meisjes, die op 't laatst zelven veelal gelooven, dat hare grootste schoonheid bestaan zal, in pralen met veel geleerdheid, en die

niet bedenken, dat eenige weinige boeken, die men voor wat geld koopt, meer geleerdheid bevatten, dan die, waarvoor zij haren blos van ongekunstelde schoonheid hebben in ruil gegeven, een natuurschoon, dat, eens gedood, niet meer in het leven is terug te roepen.

Daarom jongelingen, die u eenmaal eene vrouw tot echtvriendin en niet tot meesteres wenscht, o, voorkomt, daar waar het u mogelijk is, dien schadelijken ruil; zoo gij er van mogt te spreken krijgen, van die arme gevangenen, doet haar begrijpen, dat ze misleid worden, dat ze niet op die wijze aan hare bestemming zullen beantwoorden; doet haar gevoelen, dat er iets beters voor haar te bereiken is, dan het maken van een fransch of engelsch opstel zonder fout, dat ze later in de samenleving verschijnende, menschen zullen ontmoeten, door verschillende belangen gedreven, en dat het van belang kan zijn, dan reeds menschenkennis te bezitten, die men in boeken slecht, en in afzondering volstrekt niet leert.

Is het niet een barbaarsch gedrag van moeders, de opvoeding harer dochters in handen van vreemden over te geven? vreemden niet alleen in bloedverwantschap, maar zelfs in landaard; en ze op 17 à 18 jarigen leeftijd terug te krijgen, om er in hare kringen meê te prijken, als met eene plant, in een vreemd gewest tot wasdom gebragt.

Arme meisjes, die zoo onvoorbereid de wereld

intreden; zijn ze op hare kostschool misschien nog gelukkig of althans tevreden geweest, thans zien zij eerst, hoe veel genoegens haar onthouden werden. Onder al het verleidelijke, dat haar omringt, trekt het schitterendste haar het meeste aan, de vleitaal van den bedorven saletjonker treft haar tot in de ziel, terwijl het opregt en eerlijk kloppend hart van den bedeesde wordt miskend en verstooten.

Neen, kostscholen mogen goed zijn voor stoute jongens, voor meisjes behooren ze in Holland niet te huis. Een Hollandsch meisje moet hare eerste en voornaamste leermeesteresse in hare moeder vinden, en zoo ze het ongeluk heeft, die te verliezen, men verwijdere haar toch niet uit de vaderlijke woning.

Broeders, medestudenten, zoo er dan menschen zijn, die bij ons vertrek uit Delft, zich zouden verheugen, dat wij niet minder uit grond des harten wenschen naar hare verwijdering; o, dat de leegheid harer klasse van zelve dit opschrift: *Pensionnat pour Demoiselles* mogt doen verdwijnen, dan zal een zoo uitheemsch ding niet langer het hollandsch gemoed kwetsen.

't Is niet uit wraak, dat wij dien wensch uiten, maar uit liefde voor onze jongejufferschap, waarvan wij hopen, dat ze voor een groot deel met ons zullen instemmen, en een hartelijken kus van een vertrouwd speelmakker verre verkiezen boven het fraaiste letterkundig geschrift.

Geleerdheid in eene vrouw staat ontzettend ver-

waand, of zoo ze er niet meê prijkt, is het als goud op den bodem der zee; verstand daarentegen, niet op kostscholen te leeren, is eene gave Gods, soms in het kind, onder den ruwen vorm verborgen, maar die, door eene goede opvoeding, met oordeel en smaak geslepen, der eigenares tot een heerlijk sieraad verstrekt, dat haar eenmaal als vrouw doet schitteren gelijk het kostbaarste juweel.

1.

DE WARE POËET.

Daar gaat hij, en daar blikte hij,
Als 't rundvee in de wei,
Hij stapt als Grieksche wijzen,
Maar is niet wijs als zij.
Hij zingt zijn heldendichten,
Gelijk een waar Homeer;
Maar niet zoo fier en krachtig,
Maar niet zoo rijk in leer.
Hij dicht als Duitschlands Herder,
Maar op een zwakk'ren toon;
Maakt verzen als een Schiller,
Maar maakt ze niet zoo schoon.
Hij volgt het spoor van Milton,
Maar langs verkeerden kant;
Plaats vrij hem nevens Vondel,
Maar aan zijn linkerhand;
Balladen laat hij rijmen,
Poëten doen dit niet;
Gij hoeft dus niet te vragen,
Of men van hem ze ook ziet.

En is hij onder vreemden
 Op een diner, souper,
 Dan zingt hij een vertaling
 Als een extemporé.
 De ideeën zijn oorspronkelijk,
 Toch had ze Schiller al;
 Doch „Schiller stal de mijne”
 Zoo zegt hij overal.
 Alleen wordt hij poëtisch,
 En voelt zich 't harte slaan;
 Bij 't lezen van een dichtstuk,
 Dat hij niet kan verstaan:
 Dan wil hij 't gaan vertalen,
 Dan bruischt 't poëtisch bloed,
 En hij vertaalt.... o wonder!
 Alleen den titel goed.

DOOR EEN BALLADEPOEN.

DE KOMEET EN DE KEUKENMEID.

EENE FABEL.

't Is een bekende zaak, staat iemand 's avonds stil
Op straat, als hij naar maan of sterren kijken wil,
Hij in een oogenblik van 't volk zich ziet omringen,
Dat hem van 't geen hij ziet tot een verhaal wil dwingen.
Zoo was 't ook met een man, die eerst geheel alleen,
Maar kort daarna met al de bureu om zich heen,
Te kijken stond naar een komeet, en toen verhaalde,
Hoe wonderlijk die ster dan ginds, dan herwaarts dwaalde.
Toen sprak m'er van, deez' zeide er dit van, die weêr dat
Zoodat Mevrouw komeet kreeg zoo van ieder wat.
Op 't laatst was ieder moê van praten en van kijken,
Elk ging dus naar zijn huis of elders henen strijken.
Zoo was er ook bij al dat volk een keukenmeid,
Die kwaad naar huis toe ging, daar haar nieuwsgierigheid
Niet was bevredigd, want, wat had zij toch gezien?
Eenvoudig een komeet. Neen, zei zij, andre liên
Gun ik het groot vermaak om daarop te gaan letten,

Ik zal nooit weêr een voet voor zulk een ding verzetten.
 Al kwam de koning zelf, men had niet meer ontzag,
 't Is alles wat men hoort, 't is 'tpraatje van den dag.
 Dus bezig met haar hart door woorden uit te luchten,
 Wat wonderlijk geluid, wat hoort zij vreemde zuchten,
 Wat ziet zij wonder op, terwijl haar de komeet,
 Al de verwenschingen op haar persoon verweet:
 Hoe, sprak zij, goede sloof; gij kunt dan niet gedoogen,
 Dat zoo veel zielen zich met eerbied voor mij bogen;
 Ik weet wel waar 't u zit, 'tis enkel jaloezij,
 Dat ge op geen stukken na u meten kunt met mij.
 Want waart ge eens tot den staat, waarin ik ben, verheven,
 Gij zoudt niet wenschen in den uwen voort te leven;
 'k Heb altijd overvloed, en alles tot gemak,
 Gij lijdt altoos gebrek, hebt zelfs geen eigen dak,
 Gij moet hier slooven, staag aan 'twerken, altijd zwoegen,
 Ik doe haast niet met al, dat zou u beter voegen;
 Ik zwerf plezierig rond, dan hier en dan weêr daar,
 En daar het mij bevalt, blijf 'k somtijds wel een jaar,
 En waar ik kom, word ik geëerd, soms aanbeden,
 Daar gij geen vrengde kent, maar slechts verdrietlijkheden.
 Neen, sprak de keukenmeid, dat hebt gij mis, mijn vrind,
 Dat ik in mijnen stand niet veel genoegens vind;
 't Is waar, 'k zit meestal 't huis, en om de veertien dagen,
 Mag ik ter naauwernood om een pleiziertje vragen;
 Maar, ga ik dan eens uit, dan heb ik regt genot,
 En ben daarna te vreên in mijn eenzelvig lot.
 Maar gij, gij zijt bestemd steeds heen en weêr te trekken,
 Terwijl gij tot geen nut ter wereld kunt verstrekken,
 En eenmaal, denk ik toch, wordt gij dit leven moê;
 Mij kwelt verveling nooit, daar 'k alles willig doe.

En trotsch, gelijk een paauw, steekt gij uw staart naar boven,
 Daar elk integendeel mijn ned'righeid zal loven.
 Ei, houdt eens even op, mijn kind, sprak toen de star,
 Gij haspelt alles door uw praten in de war.
 Hoe kunt ge toch met mij van 't beste leven spreken?
 Het uwe valt straks weg, met 't mijne vergeleken.
 'k Bewoon de vrije lucht, en gij een ak'lig hok;
 Ik ben een staartster; gij de vrouw slechts van een kok,
 Maar, à propos van staart, 'k was door 't idee van braden
 Haast van den tekst geraakt, gij hebt het mis geraden,
 Het is geen trotschheid, zoo als gij mij daar verwijt,
 Maar 't geeft mij aanzien bij de sterren van mijn tijd;
 Ik kom daar eensklaps meê bij sterren en planeten,
 Die wanen mijne komst zeer ver vooruit te weten;
 Maar ik belach hun kunst; de ster waar gij op woont,
 Heeft thans nog 't slechte van die rekening getoond.
 Geen ligchaam in 't Heelal of 't huldigt mijne grootheid,
 En wie het weig'ren dorst, dien straf ik voor zijn snoodheid.
 Dus siddert 't al bij 't zien van mijn geduchten staart,
 Daar zelfs het denkbeeld van mijn komst becomm'ring baart.
 Maar 't is genoeg gezegd, ik moet geen tijd verliezen,
 'k Bied u voor 't laatst een gunst, maar gij moet zelf verkiezen.
 Verlaat uw slaafschen staat, en ga voortaan met mij,
 En smaak het zalige genot der heerschappij.
 Toen viel de kenkenmeid hem driftig in de rede,
 Hoe, houdt gij mij voor gek? hoe, ik, ik met u mede?
 Neen, neen, ga gij uw gang, 'k blijf liever daar ik ben,
 Dan dat ik mij den staat waar gij in leeft gewen.
 Al is uw grootheid nog zoo boven mij verheven,
 Gij hebt elk oogenblik toch reden om te beven.
 Gij zijt geen meester, neen, de Zongod is uw Heer,

Gij tracht steeds hem gelijk te worden; meer en meer
 Komt gij hem nader bij, maar zijt ge eens te vermetel,
 Hij smelt u weg als sneeuw, en stort u van den zetel,
 Van waar gij nu zoo trotsch op and'ren nederziet,
 Terwijl uw val op nieuw stof tot bespotting biedt.
 De rust, die ik hier smaak, kan niets mij ooit vergallen,
 Verheven sta ik niet, diep kan ik dus niet vallen.
 En wat mij overkome of wat mijn lot ook zij,
 Ik ben gelukkig, ja gelukkiger dan gij.
 Vertrek in vrede dan, 'k wensch dat gij in uw dwalen,
 Uw zucht naar grootheid nooit met schande zult betalen.

Wie ooit naar grootheid trachte of eer,
 Streef' nooit het hoogste op zij;
 Bereikt hij 't toppunt van de leer,
 Zoo is zijn val nabij.

't Bejag zij voor een poostijds zoet,
 Het is van korten duur;
 Al wat tot kalmte de Eerzucht doet,
 Is olie in het vuur.

Maar wie zich in een stillen kring,
 Beweegde met genot,
 Die kende nooit verandering,
 Hoe ook geschokt door 't lot.

Bij alle braven hoog geacht ,
Vreest hij voor geen geweld;
En daar hem alles tegenlacht,
Wordt hij door niets gekweld.

Wie dient, in Eer, eens anders wil,
Die kent slechts dwang en druk;
Maar die vergeten leeft en stil,
Dien is het waar geluk.

DE WEKKER.

Niet een iegelijk heeft den gelukkigen aanleg, zijne gedachten duidelijk en voor een ieder verstaanbaar ter neer te schrijven; maar geringer is het getal van hen, die daarbij, door boeiende redenering of levendige schildering, ons doen mede denken en mede gevoelen, en ons tevreden doen zijn over den schrijver. Het is die gelukkige gave, die den mensch in staat stelt, de eenvoudigste en menigmaal behandelde onderwerpen in een ander kleed te steken, en op nieuw te doen behagen. Zoo ook vertoont ons de Zon, in hare verschillende standen aan den hemel, een zelfde landschap in oneindig verscheidene schoonheid.

Maar, gelijk tot het volkomen verlichten van dat landschap, het licht van den hemel vereischt wordt, zoo ook kan de pen van den dichter alleen ons de natuur met waarheid en leven beschrijven.

Behoorde ik tot die verhevene menschensoort, ik zou niet achterwege blijven met de vruchten van dat goddelijke talent, ik zou mij gelukkig achten, onzen Almanak met eene bijdrage te kunnen versieren. Maar helaas ik ben geen dichter; zoo ik het ooit vermetel waagde, mij voor een oogenblik in zijne plaats te stellen, de verlegenheid naar onderwerp en denkbeelden zou mij spoedig bewijzen, hoe hevig ik mij zelven misleid had.

En toch zou ik zoo gaarne iets leveren in onzen Almanak; elke goede onderneming toch in ons midden eischt ieders medewerking, en ook de zwakke mag zich niet onttrekken.

Bovendien komt het mij natuurlijk voor, dat elk onzer gaarne zijne makkers wil leeren kennen, en ook van hen gekend wil worden, alleen dan is er ware verbroedering mogelijk, want alleen dan berust de genegenheid, die wij voor elkander gevoelen, op iets degelijks, er niet enkel op den blooten klank van student aan dezelfde academie. Daarom dan moet ieder onzer met gretigheid de gelegenheden aanvaatten, die kunnen strekken, om elkander te leeren kennen, en om zich te doen kennen.

Ik heb mij dan bekend gemaakt, als geen dichter te zijn, waaruit gij kunt opmaken, dat mijne volgende regelen zeer prozaïsch zullen wezen; ik moet mij daarin doen zien, zooals ik ben, dat is als eenvoudig beoefenaar der wetenschap in het algemeen, als vriend van werktuigkunde in het bijzonder. Het is mij een waar genot te zien, hoe eenvoudige re-

denering in dat vak tot bewonderenswaardige uitkomsten leiden kan, en door hoevele verschillende inrigtingen of werktuigen een zelfde doel kan worden bereikt.

Nooit ontbreekt het den werktuigkundige aan arbeid. Hij behoeft niet te wachten tot dat zich eene behoefte opdoet, die tot nog toe onbekend of onvervuld was, hij heeft slechts te kiezen onder al de werktuigen, die hij kent, om na te gaan, of er dikwijls niet een ander eenvoudiger, of voor sommigen verkieselijker middel is te vinden, om een zelfde doel te bereiken. Dit mijn beweren door een voorbeeld te staven, is het gansche doel van mijn schrijven.

Ik heb daartoe een werktuig gekozen, dat wij zeker allen kennen, het is de oude wekkerklok, dat nuttige meubel, vooral op het kamertje van eene slaperige dienstmeid. Evenwel wil ik u geene nieuwe wekkerklok voordragen, dat is mijn werk niet; ik wil u alleen eene nieuwe wijze van wekken leeren kennen, het is alleen mijn doel aan te toonen, hoe men op geheel verschillende wijs, zijn oogmerk om, op bepaalden tijd, door een werktuig gewekt te worden, kan bereiken, terwijl ik de goede oude wekkerklok in hare waarde laat; ik mag ook van u allen niet verwachten, met hare juiste inrigting bekend te zijn.

Ik heb dan, geheel onafhankelijk daarvan, op de volgende wijs geredeneerd.

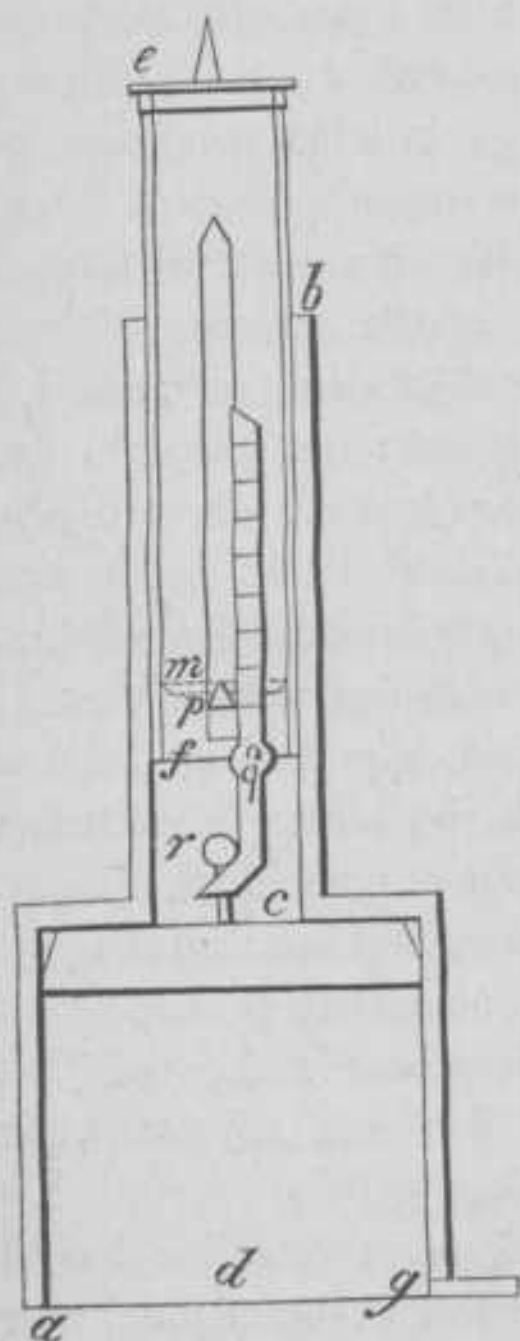
Zeker is het luiden van een hamer tegen eene klok niet het eenige middel om geweld te maken; het komt mij voor, dat het schelle geluid van een

fluitje, op het nachttafeltje van den slapende, wel in staat zou zijn, zijne rust te storen. Heb ik eenmaal het middel gevonden de fluit te doen spreken, zoo moet ik nog bedacht zijn, dat geluid op een willekeurig bepaalden tijd te doen aanvangen. Daar op dat oogenblik het spreken plotseling moet intreden, zoo is het best, dat er gedurende den tijd van rust, alleen eenig beletsel besta, dat het toongeven tegenhoudt; dan behoeft op den tijd van wekken alleen dat beletsel te worden weggenomen.

Wat de wijze betreft, waarop dit door het werktuig moet verrigt worden, hierbij was het mij moeilijk, niet verre bij de wekkerklok achter te blijven, immers, de klok wijst tegelijk den tijd aan, het wekken is slechts eene bijzaak: dat uurwerk, dat den wekker aan den gang brengt, dient ons te gelijk tot iets anders. Welnu, dacht ik, eenige menschen nemen hunne klok alleen om den wekker, anderen laten van hunne klok den wekker rusten, terwijl enkele op beide diensten gesteld zijn. Zeker zijn er ook menschen, die, bij hunne behoefte aan een wekker, tevens die aan een nachtlicht paren, en voor die bijzondere menschenklasse heeft mijne inrigting alle mogelijke aantrekkelijkheid, want ziet, ik zal het licht dienstbaar maken aan het geluid, en zoo vereenigt dan ook mijn werktuig twee nuttige zaken in zich.

Daartoe komt mij de waskaars, (stearine kaars) die 's nachts in een rustig vertrek brandende, zeer gelijkmatig in lengte afneemt, bijzonder te pas.

Wordt van zulk een licht de vlam altijd op dezelfde plaats gehouden, zoo als zulks b. v. geschiedt in lantaarns van rijtuigen, waar de kaars in eene bus door de kracht van eene spiraalveer altijd tegen een vast plaatje wordt opgedrukt, zoo moet het grondvlak of de basis van de waskaars eene geregelde beweging aannemen.

Ik wil dan nu aantoonen, op wat wijs een en ander met elkander moet worden in verband gebracht, om hem die, bij het aansteken van zijn nachtlicht, het met zich zelf eens is, omtrent den tijd van rust, op het gewenschte uur te doen ontwaken.

De figuur stelt voor een kandelaar ab , van b tot c cilindervormig doorboord, en bij c uitkomende in eene cilindervormige ruimte cd van grooter diameter, en welke ruimte cd met eene plaat van onderen is gesloten. In den koker van b tot c kan de buis ef

wel sluitend op en neer geschoven worden. In deze

buis wordt de waskaars geplaatst, rust daarin met de basis op een plaatje m , dat aan de spiraalveêr bevestigd is, en wordt daarin opgesloten door een deksel, waarin eene opening is, om de pit door te laten, en hetwelk op de buis ef bij e wordt vast geschroefd.

Aan het reeds genoemde plaatje m , dat tegen de basis van de waskaars drukt, is een knopje p verbonden, dat voor het vlak van den kandelaar uitsteekt, en gedurende het afbranden der waskaars, gelegenheid vindt, zich in eene gespaarde gleuf, in de buis ef van beneden naar boven te bewegen. Uit de teekening blijkt, dat het knopje zich tevens langs eene verdeelde schaal beweegt.

De afstand tusschen twee deelstrepen op die schaal stelt voor, hoeveel er in één uur van de kaars afbrandt, en dus ook den weg, dien het knopje p in een uur doorloopt.

Door dus de buis ef in of uit te schuiven, kan men het knopje p op elk punt der schaal stellen; plaatst men op die wijs dat knopje bijv. op de deelstreep 7, zoo zal, nadat de waskaars 7 uur gebrand heeft, het knopje p op het punt 0 aankomen. Wanneer men nu de figuur raadpleegt, zal men ligt inzien, wat er nu gebeurt; de schaal is niet geheel onbewegelijk, maar om eene as q in een vertikaal vlak draaibaar; daar nu deze draaibare schaal beneden q in een hielkje r eindigt, en daar op het hellend vlak van dat hielkje een gewigt drukt, dat zich alleen in vertikale rigting kan op en neer bewegen, zoo tracht dat gewigt het hellend vlak

onder zich weg te drukken, en dus de schaal om hare as q te doen draaijen. Zoo lang echter het knopje p langs de schaal loopt, wordt dat draaijen belet; maar op het oogenblik dat hetzelfde het eind der schaal bereikt, bestaat er geen beletsel meer, de schaal draait onder het knopje p door, en het gewigt valt. En wat is nu dat gewigt?

Het is eene schijf, die, voorzien van een afhangenden lederen kraag, zich wel sluitend in de ruimte cd beweegt, en die, gedurende die beweging, de lucht uit die ruimte voor zich uit door een mondstuk g blaast. En ziedaar dus den wekker aan den gang, op het oogenblik dat het knopje, dat hier als wijzer dient, het nulpunt der schaal bereikt. Men hebbe dus slechts bij het naar bed gaan, dien wijzer op dat cijfer te stellen, dat aanwijst hoeveel uren er moeten verloopen, alvorens men gewekt wil worden. Het spreekt van zelf dat de schaal ook in onderdeelen van het uur kan verdeeld worden.

Even nu als men bij het gebruik der wekkerklok niet vergeten moet, elken avond het gewigt op te halen, zoo ook moet men hier voor het aansteken der waskaars, den toestel op nieuw in den stand brengen, door de figuur voorgesteld. Daartoe hebbe men eenvoudig den toestel om te keeren, waardoor het gewigt, of de schijf, zijne vorige plaats herneemt, met den vinger de schaal terug te trekken, waardoor het hieltje in verband komt met de schijf, en ten slotte de buis ef wat in te schuiven, tot dat het knopje langs de schaal wijst.

Voor hen, die meer naauwkeurig de inrigting van de schijf met lederen rand zouden wenschen te kennen, voeg ik er alleen bij, dat dezelve geheel overeenkomt met die, welke men in de modera-teurlampen vindt aangewend.

En hiermede is de eenvoudige inrigting van het werktuig verklaard. Hebt gij tot het einde toe uwe aandacht aan de zaak geschonken; zal ze, na eenig nadenken uwe goedkeuring wegdragen, of hebben velen mijner lezers, reeds niet ingenomen met het onderwerp, als misplaatst in een boek tot uitspanning, weldra hunne aanmerkingen klaar, om de doelmatigheid van het werktuig te betwisten? Wat de eerste reden tot afkeuring betreft, kan ik slechts antwoorden, dat ik mijn werk niet zou gezonden hebben, in een boek, dat bestemd was, in ieders handen te komen; maar daar onze Almanak voor alsnog alleen in ons midden verblijft, hoop ik op dit punt weinig of niet veroordeeld te worden. En wat de doelmatigheid van mijn werk betreft, zoo moet ik u zeggen, dat gij niet de eerste zult zijn, om aanmerkingen te maken, aangezien ik er zelf gemaakt heb, terwijl ik de zaak overdacht en uitwerkte, ze zijn echter bij nadere overweging van zelve vervallen. Slechts tegen eene bedenking ben ik slecht gewapend; 't is namelijk, wanneer men mij vraagt, zal een zoodanig nachtlicht niet wat duur zijn in het gebruik. De oplossing dezer vraag kan echter alleen van belang zijn voor hem, die plan mogt hebben, aan mijn voorstel gevolg te geven,

door het werktuig in den handel te brengen. Mijn plan was alleen, het mogelijke aan te toonen, om, ook zelfs met zeer oppervlakkige werktuigkundige kennis een nieuwen weg te vinden, om tot een oud doel te geraken.

En mogt ik gelukkig genoeg zijn eenigen uwer te doen zeggen, „inderdaad, ik vind hier eene vrij eenvoudige oplossing op een zamengesteld vraagstuk, „ u kan ik niet genoeg aanraden, nooit voor oppervlakkige moeilijkheid in het vak van werktuigkunde u te laten afschrikken, mij dunkt, wanneer de vraag volkomen begrepen is, zoo is ook de oplossing reeds half gevonden.

En wat het nut betreft, van met de behandeling van dergelijke onderwerpen vaardig te zijn, daarover zal men het wel algemeen eens wezen. Al te dikwijls wordt eene eenvoudige zaak, die men zich laat maken, ook door een goed werkman verkeerd uitgevoerd, en wordt zijn werk veroordeeld, terwijl de fout geheel gelegen is in het onvolkomene of onbestaanbare onzer eigene opgave.

De Heer Lipkens, de man, die het eerst aan het hoofd onzer Academie stond, was als werktuigkundige allezins bekwaam, en wordt te regt, door hen, die hem in zijn werk gekend hebben, een ingenieus mensch genoemd. Voor zoover ik kan oordeelen, over hetgeen ik van zijne vinding gezien heb, komt het mij voor, dat, vereenvoudiging van reeds bestaande werktuigen veelal bij hem op den voorgrond stond. Het zou mij hier te ver voeren, dienaan-

gaande in nadere omschrijving te treden; evenwel wil ik ten slotte met een paar voorbeelden aantonen, hoe de heer Lipkens zich in bijzondere omstandigheden, door zijn vindingrijken geest wist te helpen, daar, waar vele anderen verlegen zouden staan, of althans ligt een omslagtigen weg zouden inslaan.

Veel op reis zijnde, was hij genoodzaakt, dikwijls zijn intrek te nemen, in hem geheel onbekende logementen. Niet gekweld willende worden, door de vrees, dat men gedurende zijne afwezigheid, zijne zaken zou doorsnuffelen, of welligt stukken van waarde ontvreemden, dewijl men toch nooit zeker is van de veiligheid zijner stukken achter een vreemd slot, zoo schoof hij eenvoudig een stukje ijzer door het sleutelgat naar binnen, waardoor het geheel inschuiven van den sleutel belet werd.

Bleef de indringer, die alsdan bij de afwezigheid van den heer Lipkens het slot wilde openen, bij het ontwaren van beletsel, evenwel bij zijn voornemen volharden, zoo was het hem niet makkelijk, zonder breken het slot te openen, in aanmerking genomen, dat hij niet ligt de ware fout aan de sluiting zou vermoeden. En hoe verwijderde dan de heer Lipkens dat zoo moeilijk te vatten stukje ijzer? eenvoudig door middel van een klein magneetstaafje, dat hij tot dat einde bij zich droeg; weigerde de magneet zijne gewone dienst, zoo kon de heer Lipkens ook zeker zijn, dat men aan het slot was geweest, en hij kon op goeden grond zijne voorzorgen nemen.

Niet minder blijkt de grootheid van den heer

Lipkens in de wijze, waarop hij uitbreiding gaf aan zijne wekkerklok. Algemeen is het bekend, hoe zeer de arbeidzame man een vriend was van vroeg opstaan. De tijd, aan zijne nachtrust besteed, was hem altijd nog te lang, en werd gedurig bekort. Van daar, dat, niettegenstaande zijne klok hem behoorlijk wekte, de gewekte dikwijls de neiging niet kon weerstaan, nog een oogenblik te blijven sluimeren, en wanneer dan dat oogenblik, bij zijn nader ontwaken, eenige uren lang bleek te zijn, dan was hij zeer ontevreden over den verloren tijd, en kon het toch zijne klok niet wijten, hem niet ten tweedemale gewekt te hebben. Neen, dacht hij, dat moet anders worden; ik wil, dat als mijne klok wekt, ik onmogelijk langer kan blijven liggen. Weldra was de oplossing gevonden. De heer Lipkens maakte boven zich in het ledekant een luikje, dat naar beneden open sloeg, maar door een knip werd tegengehouden. Op dit luikje was eene kom vast gemaakt, en deze werd met water gevuld. Bij het wekken der klok daalt, zoo als men weet, een gewigtje aan eene ketting of koorde hangende naar beneden. Voor dat nu het gewigt geheel was afgeloopen, voor dat dus de klok ophield met wekken, werd het door eene plaat opgevangen, deze plaat nu werd door de zwaarte van het gewigt ter neer gedrukt, en de beweging, die daardoor de plaat aannam, werd zoodanig door middel van trekstangen op den knip overgebracht, dat deze werd weggeschoven. Wanneer dus de klok een tijd lang gewekt had, sloeg het gewigt op de

plaat, de knip verschoof, en onmiddellijk werd het water uit de kom over het hoofd van den sluimerende leeg gestort. En moest dat dan alle ochtenden zoo gebeuren, zult gij misschien vragen; o neen, het geluid van den wekker diende vooraf tot waarschuwing, deze inrigting noodzaakte den heer Lipkens, om zoodra hij het geluid van zijn wekker hoorde, op te springen, met het dalende gewigt in vlugheid te wedijveren, ten einde het te grijpen en af te haken, alvorens de aanslag op de plaat den knip wegschoof, en zoo kon hij dus, door op te staan, het stortbad voorkomen.

Een ieder zal gewis met mij instemmen, dat de heer Lipkens op deze wijs, zijn verlangen geheel en al bevredigd zag, en dat in deze eenvoudige vrucht zijner vinding eene hooge mate van vernuft doorstraalt.

Men zou echter meer naauwkeurig met 's mans werken bekend moeten zijn, om daaruit naar waarde zijn genie te kunnen schatten.

Een zoodanig talent is, voor den ingenieur althans, allezins benijdenswaardig; maar ik durf er gerust bijvoegen, voor een ieder, die slechts wil, in groote mate bereikbaar. In de daad, zoo men zich slechts gemeenzaam bekend maakt, met de machines, die ons dagelijks omringen, zal men tot de overtuiging komen, dat ze haar bestaan verschuldigd zijn aan oordeel, aan gezond verstand; dat de geheele werktuigkunde slechts uit verschillende combinatiën van een klein getal elementen bestaat, en dat hooge

theoretische kennis alleen te pas kan komen, bij de uitvoering van het gevondene, maar zelden of nooit tot de ontdekking zelve leidt. Zoo als het woord zelf het zegt, er is geene meer praktische kennis, dan die der werktuigen. Verwacht dan in dit opzigt niet te veel van theoretisch onderrigt, oneindig meer van hetgeen gij er van leeren kunt door uw oog en door uwe hand.

U, ten slotte, mijne vrienden! een zoo werkzamen aard toewenschende, dat gij, even als de heer Lipkens behoefte moogt hebben aan een trouwen en vroegen wekker, het zij dan bezield of onbezield, eindig ik mijn schrijven, na uwe toegevendheid verzocht te hebben bij uw oordeel over mijne eerste lettervrucht.

Ten einde de teekening niet door grooter aantal lijnen onduidelijk te maken, is de spiraalveer weg gelaten; evenzoo de cijfers op de schaal.

EEN DISPUUT.

— Geen theewater, meisje! riep Just van Zwanen, terwijl hij eene dikke portefeuille onder den arm nam en zich gereed maakte om uit te gaan. Reeds sloeg hij zijne hand aan de lamp, om deze zijn voorbeeld te doen volgen, of voorafgaan, toen er geklopt werd en oogenblikkelijk daarop zijn vriend Herman, uit den Haag, voor hem stond.

— Eindelijk wil ik mijne belofte eens vervullen; ik kom je immers niet ongelegen?

— Het doet me razend veel plezier, dat je eens komt, maar om je de waarheid te zeggen, spijt het me, dat je juist dezen avond hebt uitgekozen.

— Moet je uit?

— Zoo als je ziet, maar dat is niets, je kan meêgaan.

— Meêgaan? Ik ben immers niet gevraagd!

— Vragen, dat doen ze bij jou in den Haag, maar hier zijn wij aartsvaderlijker: een vriend mag altijd een vriend met zich brengen.

— Ja, maar, weetje, ik moet jelui niet gêneren; en buitendien, ik ben vreemd en dan onder studenten!

— Ben je ook al met dat dwaze idée behebt, dat studenten en studentenstreken onafscheidelijk zijn? Geloof me, Herman, de meeste van die streken zijn te laf en te onnatuurlijk, dat ooit een student er zich aan schuldig zou maken. Onze omgang met elkaar is wat vrijer, onze levenswijs wat willekeuriger, maar overigens verschillen wij niet met andere jongelui. Maar dat alles doet hier niets ter zake; ik heb dispuut van avond, en zoo je meê wilt gaan, zal het mij heel aangenaam zijn.

— Accepté, ik ga met je.

Just draaide de lamp neêr en de beide jongelieden begaven zich naar beneden, met levensgevaar voor Herman, die niet gewoon was aan de trappen in Delftschen stijl.

— Waartoe dient eigenlijk een dispuut? vroeg deze, toe zij buiten gekomen waren. Mij dunkt, al dat twisten en chicaneren kan tot niets leiden; in de wiskunde is alles stellig.

— Een oogenblik, wij disputeren er niet; wij noemen het maar dispuut, omdat men het te Leyden zoo noemt.

— Alweder die ongelukkige imitatie. En hoe on-eigenlijk dan!

— De naam doet niets ter zake. Of men het dis-

puut noemt en het eens is, of vereen en onophoudelijk standjes heeft, zal wel precies hetzelfde wezen.

— Maar het doel, het nut?

— Dat zal ik aan je eigen oordeel overlaten; je logeert immers bij me?

— Kan ik?

— Dat is te zeggen, op mijn kamer niet, maar bij Frits is plaats, daar moet je maar blijven.

— Wie is Frits?

— Frits Tudor, onze gastheer van avond. Hier is zijn kast, ik zal je maar eens voorgaan.

Herman volgde hem, nog verbaasd over het communisme, dat er onder de jongelui heerscht. Hij stond zelfs in beraad, van Just af te gaan met de belofte, op een anderen tijd, dat is: nooit meer, in Delft terug te komen, maar reeds had deze de deur geopend en bevonden zij zich op Tudors kast.

Het zag er regt feestelijk uit op de kamer van Frits Tudor.

Een achttal bougies en twee carcellampen verspreidden haar helder licht door het vertrek en deden alles, tot zelfs de breede rij van flesschen, die in een hoek geschaard stond, duidelijk onderscheiden. Naast de gloeiende kagchel blies de theeketel zingend zijn witten adem omhoog, ten waarborg voor den goeden inhoud der beide theepotten, die met hun staf de tafel voor een gedeelte bedekten. Het overige gedeelte prijkte met een geel eikenhouten kistje, pijpen, sigaren, tabak enz.; terwijl de spiegel versierd was met de karikatuurafbeelding van Charles X,

waarmede, volgens eenparige getuigenis der leden, de president van het dispuut eene sprekende gelijkenis bezat.

— Moet ik wat doen? beet Herman Just nog in 't oor.

— Wis en waarachtig! Deklameren en een vers in 't album, maar 't hoeft niet mooi te zijn.

Niettegenstaande die geruststellende omstandigheid, voelde Herman nu toch eenig berouw, zoo terstond de uitnoodiging van zijn vriend te hebben aangenomen; maar 't was thans te laat om te keeren. De president had hem reeds verwelkomd, en de leden deden hun best een gesprek in zijn geest te voeren en entameerden de politiek, iets, waaromtrent jongelui ontzettend heldere begrippen hebben. Metternich, Robert Peel, Guizot en van Doorn passeerden de revue en het hart van Herman kneep toe bij het hooren der liberale denkbeelden, die men hier aankleefde.

De vergadering werd intusschen voltallig. Twee leden hadden schriftelijk bericht ingezonden, dat hunne tegenwoordigheid elders vereischt werd, zoodat er slechts vijf leden en twee gasten present waren; want, behalve Herman, hospiteerde er nog een tweede-luitenant bij eene der afdeelingen; een dier rampzalige zonen van Mars, die naam noch fortuin bezitten en in een klein garnizoenstadje met hun nietig traktement moeten rondkomen.

Men plaatste zich nu om de tafel; de president opende de vergadering, de sekretaris las de notulen en de werkzaamheden namen een aanvang.

„Onder de grootste hinderpalen, die zich bij het zamenstellen eener verhandeling opdoen, behoort gewis de keuze van een onderwerp“, begon de spreker, en de leden die voor het grootste gedeelte wisten wat hij *tappen* zou, en 's mans begaafdheden kenden, prefereerden hunne eigene denkbeelden te volgen, in plaats van naar die des sprekers te luisteren.

— Vind je ook niet, dat die vent ijselijk veel van een landverrader in zijn gezicht heeft? vroeg Just half fluisterend aan zijn buurman, op den luitenant wijzende.

Herman werd bleek van schrik; de luitenant was de oom van den aangesprokene.

— Och neen, antwoordde deze koel, en al was het zoo, ik kan je verzekeren, dat mijn oom geen landverrader is.

— O zoo, nu dan ben ik gerust.

Geen standje! geene uitdaging! dat was te hoog voor Hermans verbeelding. In andere kringen zou de vraag van Just het grootste ongenoegen verwekt hebben, hier werd er niet meer gewigt aan gehecht dan zij verdiende. Zoo geneigd als jongelui zijn te zeggen, wat hun voor den geest komt, zoo gereed zijn zij ook dit in elkander te vergeven. Rancune bestaat er onder hen niet, dat woord hoort t' huis bij zwartgalligen en huichelaars, maar niet in de opgewonden, loijale maatschappij, waar men zijne woorden met geene goudschaal weegt, waar de gedachte zoo snel daad wordt en de eerste indruk, meestal de beste, de drijfveer is van bijna alle handelingen.

— De vergadering wordt voor een half uur geschorst sprak Charles X, toen de verhandelaar zijn dixi had uitgesproken en de kritiek was gevolgd in den vorm der welbekende formule. De hamer viel en in een oogenblik was het vertrek ledig.

Bij de heropening der vergadering had het stemmige theeservies plaats gemaakt voor glazen en flesschen, en prijkte de pokaal in hare volheid voor de plaats van den preses.

— Ons dispuut, begon hij, het eerwaardig kleinnood opheffende, ons dispuut verheugt zich en acht zich vereerd hier te mogen begroeten een der dappere verdedigers des vaderlands en een....

— Adjunct-kommies, hielp Just.

— En een van die ijvervolle mannen, wier streven het is, zoo al niet met het zwaard dan toch met de pen, den lande....

— Geld af te zetten, merkte een lid aan.

— Boete en poenitet aan meneer van der Does, — eer aan te doen. Wij hopen, dat deze avond hun eene aangename afwisseling zal opleveren met hunne moeilijke en zware werkzaamheden.

De gasten keken zeer ernstig; ook de leden waren getroffen.

— Zeer veel eer, meneer de president en meneeren... en leden, begon de luitenant, toen hem de pokaal werd overgereikt, met de blijkbare intentie een toast te slaan, maar hij liet dat vermetel plan bij tijds varen en dronk de pokaal uit. Zij werd op nieuw gevuld en geleegd en de werkzaamheden

werden voortgezet, echter niet met de bedaardheid, waarmede men ze had aangevangen.

De boeten begonnen te vallen. De heiligheid van het spreekgestoelte werd niet zoo stipt meer in 't oog gehouden. Korte en krachtige recensien akkompagneerden de voordragt, en het nut van een dispuut werd voor Herman hoe langer zoo duisterder.

De improvisatie en deklamatie waren geleverd; de laatste vrijwillige bijdrage had den kamp met de gedwongen hoorders volstreden; zelfs de hospitanten hadden zich vermand om aanmerkingen te maken, toen eensklaps de president hen uitnoodigde het dispuut ook op een staaltje van hun talent te *vergasten*.

— Ons aller hoop is daarop gevestigd, ondersteunde Just.

— Wij hebben er ons den ganschen avond op gespist, voegde van der Does er bij.

— Dat ons *gegast* dispuut een *vergast* dispuut worde, bad Tudor.

— Ik verzoek opneming in de notulen van dien calembour, sprak de neef van den luitenant.

Ook de secretaris drong op de uitnoodiging van den preses aan.

De luitenant was echter niet te bewegen; hij besepte de waardigheid, hem door zijn rang opgelegd; maar Herman moest er aan, en de Ledige Stoel kwam in al zijne ledigheid voor den dag.

— Weet je wel, dat dat een bliksems mooi vers is, zeide Tudor om *iets* te zeggen, toen Herman zijne plaats weder had ingenomen.

— Ja, 't is zeker een heel mooi idée.

— Maar het idée om een stoel in huis te hebben, waar je niet op zitten mag, vind ik minder mooi, merkte van der Does aan.

— Dat is prozaïsch, Does.

— Als 't kind nu nog vuile voeten had, zou ik het begrijpen, maar 't schaap...

— Meneer van der Does wordt verzocht niet het stuk, maar de voordragt te recenseren, zoo hij eene kritiek verlangt te geven, viel Charles X in.

— 't Was maar eene invallende gedachte.

— Niets meer aan de orde zijnde, sluit ik...

— Het feest, het feest! riepen allen, het bestuur uitgezonderd.

— Meneeren, de tegenwoordigheid der gasten moet ons, meen ik, weerhouden om in die teedere kwesties te treden.

— Dat doe je maar om je er af te maken. President en sekretaris, ik sommeer je, plegtig verslag uit te brengen van je bevinding.

— Hoe heeft de kommissie zich van hare taak gekweten?

Die taak was niets minder dan het beramen van een plan, tot eene gepaste viering van het driejarig bestaan van het Dispuut.

Het bestuur had op zich genomen, op de eerstvolgende vergadering een thema daartoe aan de leden mede te deelen, en werd thans verplicht zich van hare taak te kwijten.

— Meneeren, begon de president, na alles ge-

wikt en gewogen te hebben, en ons te hebben bepaald tot een plan, dat aller aanneming waardig was, hebben wij de kas geraadpleegd....

— Daar had je meê moeten beginnen.

— De kommissie is aan 't woord.

— Hebben wij de kas geraadpleegd en bevonden, dat er één gulden acht en veertig en eene halve cent in was.

— Wat zeg je?

— Ik ben gereed rekening en verantwoording te doen, zeide de sekretaris.

— Laat dat maar, we gelooven je wel!

— Bij ons, sprak Herman, tot zijn vriend, zou men zekerheidshalve, ik zeg niet uit wantrouwen, de zaak eens nagaan.

— Dat is omdat ze bij jelui gewoon zijn met schurken om te gaan. Bij een eerlijken kerel is 't nazien overbodig, en is hij oneerlijk, dan zal hij wel zorgen het zóó te nemen, dat je 't niet merkt.

— Maar jongelui kunnen zoo raar met geld omspringen.

— Met hun eigen geld, akkoord; maar het geld van een ander is hun heiliger dan... dan...

— Zoo heilig als de regimentskas, sprak de luitenant.

— Veel heiliger, meneer. Elk jaar gaat er bij de armee een met de kas op den loop, maar nooit is er een sekretaris met de gelden van een dispuut verdwenen.

— Wie zou er ook voor *f*1.48^s een dief willen zijn!

— Dat geld, hernam nu de preses, om bij het àpropos te blijven, scheen ons toe onvoldoende te zijn tot het aanrigten van een feest, waarom uwe kommissie van oordeel is, dit jaar in gepaste, maar stille vreugde den heugelijken dag te vieren.

— Tegen, tegen! riep men van alle kanten.

— Maar hoe dan?

— Wij zullen bijspringen.

— Waarom geen feest op den beer? Ik eet op den beer, á plus forte raison, kan ik op den beer feestvieren.

— Als individu kan meneer van der Does zeker op krediet leven, maar ons dispuut is een zedelijk ligchaam.

— Zedelijk! mogt wat. Hoogst onzedelijk, zeg ik. Zijn er niet drie van de leden...

— De vergadering is nog niet gesloten, meeneeren, viel Charles X hem in de rede.

— Het feest, het feest!

— Ik heb het oordeel van uwe kommissie medegedeeld.

— Ik zou mij schamen, met zulk een oordeel voor den dag te komen, zeide Tudor.

— Ik zou althans mijne naaktheid bedekken in presentie van gasten, argumenteerde Just, die ongaarne had gezien, dat Herman in de geheimen der kas werd ingewijd.

— Wij hebben gevraagd een plan voor een

feest en niet voor geen feest, schreeuwde van der Does.

De president hamerde te vergeefs op een der flesschenbakjes, de leden spraken allen tegelijk en allen even hard. De luitenant keek nu eens den een, dan den ander met een goedkeurend knikje aan; Herman ondersteunde alles wat Just zeide; de glazen werden met drift volgeschonken en geleidigd; de tafel dreunde onder de gesticulaties, die de redevoeringen der leden begeleidden; kortom, alle zweem van orde was verdwenen en het dispuut beantwoordde geheel aan zijn naam.

Plannenmaken is het terrein, waarop bij uitsluiting jongelui te huis zijn; hoe helderder het verstand, hoe zorgelooser het hart is, zoo veel te grootscher zijn ook de ontwerpen, die er uit voortkomen. De ondervinding heeft nog niet zoo herhaaldelijk het bedriegelijke dier plannen doen zien, en den moed geknakt om nieuwe te smeden. Maar behalve die bijzondere gaaf om luchtkasteelen te bouwen, bezitten zij ook eene buitengewone vruchtbaarheid in het uitdenken van materiele genoegens, inzonderheid van feestjes. De geïmproviseerde zoowel als de te voren belegde, nooit missen zij aan hun doel te beantwoorden, nooit stellen zij zelfs de meest gespannen verwachting te leur. O, hoe gunstig steken zij af bij die partijen en „avondjes” in de maatschappelijke kringen, waar een enkele den toon geeft en de rest *redeloos* is, waar stijve etiquette de gasten omprangt en

dwingt zich anders voor te doen dan zij zijn; terwijl de verveling ieder oogenblik drijgt zijn ijskouden adem over de feestgenooten te doen gaan. Driewerf heilig dan de feestjes onder jongelui, waar gulheid en opgewondenheid aller harten bezielt en aller tongen losmaakt; waar de jool alleen den scepter voert en zelfs de tijd zijne raadgevende stem verliest.

Geen wonder dus dat hier, waar het een monsterfeest gold, alle aandacht voor iets anders was verdoofd, en niet dan na langdurig over en weêr praten de kalmte hersteld werd. Er ontwikkelde zich uit den chaos van denkbeelden een voorstel, dat, gewijzigd en verbeterd, tot het plan leidde, om de eerstvolgende vergadering te doen aanvangen des namiddags ten drie ure, ten huize van de weduwe van der Spek, in den Gouden Koetswagen. Van Zwanen en Tudor werden belast met de verdere regeling van het feest, waartoe ook de honoraire leden zouden uitgenoodigd worden. De kosten zouden gedragen worden door de kas van het dispuut, die, bij een eventueel tekort, door de leden zou worden aangevuld. Het plan werd in de notulen opgenomen en op verzoek van van der Does met roode inkt geschreven, waarop de vergadering gesloten werd.

— Nu Just, ik dank je wel; ik heb mij perfekt geamuseerd; zeide Herman, hoewel hij zich niet ontveinzen kon, dat het genot voor hem zoo uitstekend niet was geweest.

— Wat blijfe? de pret begint pas. Het nanut is 't voornaamste.

— O, dat is dan het nut; dacht de hospitant, en hij redeneerde bij zich zelf dat het toch beter ware, zoo men het nuttige vooraf liet gaan.

Wederom werd het vertrek ontruimd, ten einde aan Grietje de gelegenheid te geven, het soupé gereed te zetten en aan de buitenlucht om zich zusterlijk met den tabakswalm te vereenigen. In dien tusschentijd wandelden de jongelui een grachtje om.

— Ik moet bij Verbiezen zijn, sprak Just tot Herman, toen zij buiten waren; dat is nog een kennis van jou ook, ga je meê?

— Met genoegen. Is hij geen lid van uw dispuut?

— Hij is wat slecht gelogeerd, met andere woorden, hij is ontzettend arm.

Voor een klein huisje op de Voorstraat hield Just stil, en na eenige malen gescheld te hebben, kwam de hospita zelf in profond négligé de deur openen. Zij volgden den duisteren trap in al zijne kronkelingen, en bevonden zich na lang tasten op de kamer van Verbiezen, die door een klein studeerlampje verlicht was.

— Zoo Bis, ik kom je Herman eens laten kijken.

— Heel veel eer; hoe maak je 't Herman? Ga zitten. Och van Zwanen, je moest mij eens even op den weg helpen.

— Ben je op den kwaden weg? dat spijt me.

— Neen dat niet, maar hoor eens. (Verbiezen las nu een halve pagina Javaansch, dat wij uit con-

sideratie voor den zetter zullen achterwege laten.)
Hoe versta je dat?

— Dat versta ik in 't geheel niet, maar daarvoor ben ik ook niet hier gekomen. Ga je met ons meê naar 't nanut?

— Kerel, mijn werk...

— Je werk? Je werkt altijd, of liever je doet alsof je altijd werkt; want als je waarlijk wat uitvoerde, moest je nu zoo wat alwetend zijn.

— Heb je 't zoo druk, Verbiezen?

— Verschrikkelijk.

— Kom Bisje, kom jongen; we hebben niet lang tijd. Er is een luitenant bij Tudor, die misschien nog wel eens over Harderwijk naar de Oost gaat, daar kan je wat van je geleerdheid aan verpassen.

— Ik ga me dan wat aankleeden.

— Niet noodig.

Maar reeds was Verbiezen verdwenen.

— Ik vind het eigenlijk verkeerd van je, dat je Verbiezen van zijn werk haalt, begon Herman.

— Die kerel is knap genoeg; hij zit eeuwig op zijn kast, hij zou menschenschuw worden. Jongelui moeten afleiding hebben.

— Maar hebben jelui nu minder te doen dan hij?

— Ik kan wel zien Herman, dat je niet begrijpt wat studeren is; 't is niet de vraag of je er lang op getuurd hebt, maar of je 't weet.

— En weet je dan alles wat Verbiezen weet?

— Je wordt vervelend.

— Maar...

— Ambtenaren en ingenieurs behoeven geen geleerden te zijn. Met ijver, gezond verstand en wat boffen kom je veel verder, vooral met het laatste.

Verbiezen kwam terug en spoedig was het drietal op de kamer van Tudor. De tafel was gedekt. Tudor haalde uit, en de eerste toast was dan ook eene hoogdravende lofspraak van den preses op het uitnemend onthaal.

Het gesprek, dat bij den aanvang van 't soufé eenigzins kwijnend was, uithoofde de andere werkzaamheden, die mond en tong te vervullen hadden, werd nu hoe langer zoo levendiger. De gasten zoowel als de leden bereikten de hoogte, waarop men eene onweerstaanbare neiging gevoelt, zijn hart in toasten lucht te geven en weldra volgde de eene roerende ontboezeming de andere. De luitenant en zijn neef zaten onder de hand lijntjes te trekken, dat ze elkaar nauwelijks zien konden. Herman vertelde van der Does keur van ministeriële geheimen, die deze terstond met luider stem aan al de leden bekend maakte. Verbiezen behandelde met den preses een natuurkundig vraagstuk, terwijl van Zwanen en Tudor met den sekretaris plannen voor het op handen zijnde feest smeedden. Telkens evenwel brak men elkanders en zijne eigene gesprekken af, door het debiteren van bombastische toasten of het aanheffen van het een of ander lied en vogue.

— Meneeren, begon eensklaps de luitenant, zijn glas hoog opheffende, zoodat de halve inhoud tusschen

den hals en de das van van der Does stortte, meneeren! ik ben krijgsman, man van eer, schoon niet van naam, helaas! of hebben je ooit.... Enfin dat doet er niet toe. Meneeren.... je zijn jongelui....

— Jong en lui, beaamde Tudor.

— Meneer zou mij den draad doen verliezen; ik zeide dat ik hoogen prijs stel op uwen omgang. Ook bij ons...

— Koevorden, verduidelijkte de neef.

— Geen commentarien.

— Ook bij ons hebben we gehoord van uwe manhafte houding, bij gelegenheid van de burgerwacht; hoe je goed en bloed veil hadden voor het dierbare vaderland.

Het bravo der leden maakte het overige gedeelte onhoorbaar. Zij dachten aan de uitgediende geweren der schutterij en de onbetaalde uniformjassen; maar zij lieten den luitenant in zijn zaligen waan, die bewust, zijn pligt volbragt te hebben zich rustig nederzette.... bij het raam.

— Vat geen kou, luitenant, sprak de preses, het raam toeschuivende, maar de luitenant had reeds afscheid genomen van het feest en al zijne bekoorlijkheid.

— Je oom is geen zware drinker!

— Zijn neef ook niet, als ik mijn toast gedaan heb, ga ik weg, grinnikte deze.

— Doe hem dan nu maar, anders krijg ik hier nog last van je familie, sprak Tudor.

— Neen dankje, dan moet ik hem alleen naar huis zeulen. Hij ligt daar goed.

— Dan zal ik hem doen, riep van der Does. Me-
neeren, mijn hals, mijn das, mijn hemd roept wraak
over dien man des zwaards. De vent heeft mij ver-
veeld, van het eerste oogenblik af, dat ik zijn land-
verraders gezigt onder de oogen kreeg.

— Tot de orde, riep de preses, want neef was
opgestaan en bewoog zich langzaam naar den spreker.

— Hij is, als al zijne konfraters, een luijaard en
een zuiper.

— De jongste broeder mijner overledene moeder!
riep neef op pathetischen toon uit, terwijl hij zenuw-
achtig van der Does aangreep. Maar van Zwanen en
Tudor schoten toe en van der Does rukte zich los.
Maar met dien ruk tuimelde het champagneglas en
alles wat vóór hem stond op den grond. Er was een
oogenblik van verwarring, maar spoedig was de orde
hersteld, en zat neef weder op zijne plaats, die zich nu
troostte met aan Herman zijne grieven mede te deelen.

— Jou vader heeft kinderen en mijn vader heeft
kinderen, fluisterde van der Does vertrouwelijk tot
Tudor, als mijn vaders kind glazen breekt, moet jou
vaders kind ze niet betalen. As je blijft en hij duwde
Frits een rijksdaalder in de hand.

— Omdat jij het bent, antwoordde deze en hij stak
het geldstuk in zijn zak, waarin hij het den anderen
morgen tot zijne groote verbazing vond, terwijl van
der Does te vergeefs zich zocht te herinneren, waar-
aan hij zijn laatsten rijksdaalder had uitgegeven.

Verbiezen had zich intusschen over het lijk van
den luitenant ontfermd, misschien in de hoop, dat

hij met den wetenschappelijken man, zoo als Just hem genoemd had, nog een degelijk gesprek zou kunnen voeren. Maar de wetenschappelijke man bleef dood voor de maatschappij. Bis nam de plaats van den overledene in en begon op Herman zijne wetenschappelijke aanvallen te rigten, maar ook bij dezen was de degelijkheid aanmerkelijk geslonken.

— Bis, viel hij hem eensklaps in de rede, te midden eener allerbelangrijkste beschouwing over de tinnijnen; Bis, jij bent een te goede kerel om mij er in te laten loopen, wat moet ik in 't album zetten?

Verbiezen zocht een oogenblik naar het verband tusschen de tinnijnen en een album, en begon juist de kwestie te vatten, toen van der Does tusschen beiden kwam.

— Dat moet je niet aan Bis vragen, die zou je raden er een kaart van Java in te teekenen.

— Je hoeft er niets in te zetten, antwoordde nu Verbiezen.

— Wis en waarachtig moet je er wat in zetten en jij ook Bis, en de luitenant ook. Meneeren! Het album.

— Ja, dat heeft in lang niets gehad, zeide de sekretaris en haalde uit de diepte zijner kist het dispuut album te voorschijn.

Verlangen de heeren ook eerst eene voorlezing?

— Eene nalezing, verbeterde Tudor.

— Eene bloemlezing, zeide de president.

Eene bloemlezing uit een dispuut album is juist het tegenovergestelde van alle mogelijke andere

bloemlezingen. Niet de beste, maar de slechtste stukken worden als bloemen aangemerkt, en het bezit die in menigte! Vooral de inscripties, waarvan de regels niet precies evenwijdig zijn, munten uit in vreemdheid van taal en denkbeelden. Het lezen, het hooren, ja het debiteren van nonsens heeft voor jongelui iets bijzonder aantrekkelijks. Men schrijft dit wel eens toe aan gebrek aan degelijkheid, maar wij voor ons houden het voor een gelijkverschijnsel als dat, hetwelk zich bij de electriciteit voordoet, waar de positieve electriciteit wel de negatieve maar niet de positieve aantrekt.

De sekretaris had onder gedurige interrupties de lezing volbragt. Wie van de heeren is er geïnspireerd?

— Kan je het ook met een geexpireerden doen, vroeg Tudor op den luitenant wijzende.

— Hier is een aspirerende, riep van der Does en reikte het boek aan Herman over.

— Meneeren ik gevoel mij niet....

— Schrijf maar wat, zei Just, anders krijg je nog een standje.

Dat denkbeeld inspireerde den hospitant meer dan de voorlezing van alle mogelijke albums, en hij schreef met onvaste hand:

„Onder de avonden in de avonden in het schoone Delft doorgebracht, behoort voorzeker de avond van den ... November
Herman.

De sekretaris las het met de noodige emphase aan de leden voor. — Ik geloof dat er een woord te veel in staat.

— En verscheiden te weinig, voegde van der Does er bij.

— Maar de inhoud is onbetwistbaar.

— Mag ik het eens hebben, vroeg de neef van den luitenant.

— Met genoegen.

De neef nam het boek dwars voor zich en schreef:

IN N A A M

Van mijn oom, den luitenant aan 't raam,

(Over wien ik als neef mij schaam,)

Bedank ik de leden zaâm,

Voor het onthaal zoo aangenaam.

Komt hij ooit op 't slagveld te val-

len, 't geen God verhoë, dan zal

De erinnering aan dit gloeiend feest

Verheugen zijn half-dooden geest.

Na de voorlezing daarvan sprak de president het lijk van den luitenant aan, waarop allen op zijne spoedige herleving dronken.

— Sekretaris, zou ik het genoegen eens mogen hebben.

— Het genoegen is geheel aan ons, Bis.

Verbiezen begon en Verbiezen schreef voort, tot dat alle leden het geduld verloren hadden.

— Denk er aan, dat het nog langer moet duren dan van avond, herinnerde hem de sekretaris.

— 't Is zoo dadelijk klaar.

De leden bemoeiden zich niet verder met Verbiezens

arbeid. Men begon te gevoelen, dat de vergadering lang genoeg geduurd had. De keurig ingerigte tafel was het uitgedrukte beeld der wanorde geworden; de ledige flesschen werden niet meer zoo spoedig door volle vervangen; de manillaas begonnen te ontbreken, de kagchel was in een kouden ijzeren kolom herschapen, en het voorstel van den president om naar de respektieve haarden en altaren weer te keeren, werd van verschillende zijden ondersteund.

Na een kwartier zich verdiept te hebben in de beschouwing van elkanders overjassen, bij het zoeken naar hunne eigene, stonden de jongelui gereed om heen te gaan.

— Zal je om mijn kist denken, Frits, o dat is waar, Bis is nog bezig. Zeg eens Bis, denk je bij geval, dat we het album voor jou alleen hebben aangelegd?

Verbiezen was aan zijn vierde pagina.

— Ik ben zoo dadelijk klaar, nog een regel.

— Geen syllabe meer! Je naam zal ik er morgen wel onderzetten; en de sekretaris rukte hem het boek uit de handen.

Wat heeft hij er ingezet?

— „Student zijn“.

— Daar weet jij immers niets van, lachte van der Does.

— Ik pretendeer beter student te zijn, dan jij.

— Ja, je hebt meer pretensies.

— Niet zoo veel als anderen op jou.

— Ik leef, maar jij vegeteert.

— Ik werk, maar jij zwijnt.

— Bis, wat ben je bits! kwam de president tusschen beiden. Luitenant mag ik je mijn arm offeren? Just hou jij hem bij zijn kraag vast.

De aftogt had nu plaats. Tudor vergezelde zijne gasten en Herman was dus wel verplicht mede te gaan. De buitenlucht deed hare gewone werking; zelfs de president verloor zijne deftigheid. Geen der leden had meer een helder begrip van de oorspronkelijke bestemming van den nacht, en hun juichen en jolen stoorde menigen Delvenaar in zijne zoete rust.

De omwandeling ging vergezeld van de gewone omstandigheden; elk dacht voor zich, dat hij de minst benevelde hersens had, en lachte over de dwaasheid der anderen. De luitenant wilde volstrekt het gat zien, dat de kogel van Balthasar in de muur der tegenwoordige kazerne heeft geboord, en Herman geraakte in verrukking bij het aanschouwen van den scheeven toren, van het raadhuis, van de kast van Verbiezen, kortom van alles wat hem gelegenheid kon geven zich neder te zetten. Eindelijk kwam hij met zijn gastheer op diens slaapkamer, hoe wist hij niet; maar toen hij zijn gloeiend hoofd op het ijskoude kussen legde, keerde er een oogenblik van helderheid in zijn loodzwaar brein.

— Morgen wou ik met den eersten trein naar den Haag, riep hij Tudor toe.

— Daar kunnen wij morgen wel eens over spreken, antwoordde deze, en beiden sliepen in om niet te

ontwaken voor dat de eerste en ook de tweede trein reeds lang in Amsterdam waren gearriveerd.

Le lendemain d'une fête is een dag van verschriking, een dag van landerigheid en katterigheid voor iedereen, maar inzonderheid voor jongelui, die, meesters van hun tijd, niet gedwongen worden hun gewonen arbeid te hervatten; en zoo zij hem al hervatten dan is het soesend en onverschillig. Toen Tudor deze consciencieuse opmerking aan Herman deed;

— Och zoo werken wij altijd, gaf deze koel ten antwoord.

— Hoe is 't mogelijk!

— Ja, weetje, het vuur gaat er zoo wat uit bij ons door het eentoonige van ons werk.

— Daartegen zorgen wij wel, daartoe dienen onder anderen de disputen.

— O, dat is dan het nut van een dispuut; dacht Herman, en tevreden de oplossing van dit moeilijk problema gevonden te hebben, soesde hij dien dag vreedzaam door, en vertrok des avonds met de gulle bekentenis op de lippen: Een dispuut is toch eene mooie instelling!

GERARD.

HET SPOORWEG ONGELUK. *)

EEN JOOD.

O God allemagtig! kijk ginder eens aan,
Zie! 't stoomding is uit zijne sporen gegaan.
O waimir! o Hemel! o Heere! o wee!
Wat heb ik een meêlij met 't arreme vee.

O Abram! o Isak! Erbarremenis!
Waarachtig een stuk is 't, dat gruwelijk is.
Die dikvette beesten, daar zijn er wel vijf,
Zij hebben dien zwaren wagon op het lijf.

Dien dikken os daar! zie die toch eens hangen
Tusschen een balk en twee ijzeren stangen;
Zoo hing ook eens Haman! maar die had misdaan,
Doch 'k vraag je! wat kwaads heeft dat dier toch gedaan?

*) Den 5 November 1850 geraakte een gedeelte van den spoortrein, bij Delft, uit de rails, en hierdoor werd een goederenwagon boven op een daaropvolgenden beestenwagen gezet.

EEN CHRISTEN.

Zoo gaat het met al dat verduvelde stoomen,
 't Zijn straffen des Heeren, die over ons komen.
 En ik wou waarachtig den nek liever breken,
 Dan dat ik hierbij nog een hand uit zou steken.

Waarom niet veel liever, net als voor dezen,
 Met 't schuitje gegaan? Dat ging zonder vreezen.
 Ons voorgeslacht toch, dat kwam immers er ook,
 En het had geen last van dat grimmige spook!

't Is schande waarachtig! zoo'n groot ongeluk!
 Het brengt mij, 'k mag sterven, geheel van mijn stuk.
 Hoor d'os toch eens loeijen van loutere pijn,
 Och slagt hem, dat hij uit d'ellende mag zijn!

DE JOOD.

Hem slagten, omdat hij daar hangt te loeijen?
 Neen vriend! want 't arreme dier kan niet bloeijen.
 Als 't beest word geslagt en het stort dan geen bloed,
 Dan is het niet kouster, en 't vleesch is niet goed.

O Jacob! o Mozes! schei toch er meê uit,
 Wij winnen, geloof me, met helpen geen duit!
 Wij allen nog eerder verliezen er bij,
 Nu zullie beginnen een stoom slagterij!

EEN MAHOMEDAAN.

Neen mannen, gij allen, gij weet het niet. Neen!
Geen straf is 't of schade, maar 't noodlot alleen.
En dit treft ons allen, 't zij vroeg, het zij spa,
Assalam aleikoem wa akbar allah!

B.

MIJNE ZANGSTER.

Beste Zangster! wat mankeer je,
Zeg! wat schort je al den tijd?
Heb je droefheid, of verleer je
Al je oude vrolijkheid?

Vroeger, in die blijde dagen,
Waart ge de aarde reeds te rijk,
Als we aan 't murmelend beekje lagen,
Overschaauwd door beuk of eik.

Vrolijk klonken dan uw zangen,
En de Echo's in 't verschiet
Luisterden met hartsverlangen
Naar uw ongekunsteld lied.

Zijn het thans geen blijder dagen
Nog, dan in dien ouden tijd!
Kent ge joolger drinkgelagen
Hartelijker vrolijkheid!

Zeg mij, of het u niet paste,
 Dat ge onze jongelui,
 Meer dan d'echo's, eens vergaste
 Op een lied of aardige ui.

Ja, als ik begon te huilen
 Over ingebeeld verdriet,
 Vast begon je meê te pruilen;
 Met mij lagchen wil je niet.

Denk je niet het te verbruijen,
 Zangster! thans zoo wars en stout,
 Die mijn wel geschildte uijen
 Tranend onder je oogen houdt.

Doch, helaas! wat zal 't mij geven!
 Wat ik klaag en wat ik sloof,
 't Doet mijn Zangster niet herleven;
 Voor mijn klagen blijft zij doof!

Blijde zang laat zich niet dwingen!
 Tusschen muren klinkt geen lied!
 't Is vergeefs de lier te wringen,
 Waar natuur geen weêrklank biedt!

O! mogt gij weêr d'aarde omgeven,
 Die Natuur herleven doet!
 Roep mijn Zangster weêr in 't leven
 Liefelijke Lentegloed!

EEN SOORT VAN VOORREDE

VOOR HET

MALEISCHE IOVIVAT.

Zoo gij, Delftsche Studenten, door nieuwsgierigheid geleid, al eens uw oog moogt laten gaan over het volgend rijmpje, dan geeft de titel, dien het draagt, u voorzeker zelfs het regt om te veronderstellen, dat er een „Iovivat“, in het Maleisch weer gegeven, volgen moet. — Dan, men behoeft niet zeer ver in die taal gevorderd te zijn, om bij den eersten oogopslag te bemerken, dat ik wel eens van den regten weg ben afgedwaald.

Verkeerd zoudt gij mij echter beoordeelen, zoo gij dacht, dat ik, door het inzenden van deze proef, aan het Delftsche corps een Maleisch Iovivat wenschte te geven, dat als zoodanig steeds onder u kon blijven bestaan. Daartoe wordt meerdere kennis in die taal vereischt dan de mijne. — Ik heb slechts door u

voor te gaan, uwen lust willen aanwakkeren, op dat gij van uwen kant ook geene pogingen onbe-
proefd zult laten, om een volgend jaar onzen Al-
manak met een beter Iopipat Malajoe te verrijken.

DE INZENDER.

ایو قیفت مایو

بارغ کامی دافت سلامت
 دشن باپق برکت
 قیال یغ بری کسکائن
 لارغ جوگ کسساهن
 بارغ کامی دافت سلامت
 دشن باپق برکت
 کلو کوسغ قیال ایت
 اسپکنله هئگ فنه
 بارغ کامی دافت سلامت
 دشن باپق برکت

بارغ کامی دافت سلامت
 دشن باپق برکت
 کامی صحبة برصحبائن

دان اشکر بری کسکائن
 بارغ کامی دافت سلامت
 دشن باپق برکت
 دنیا سات ساعت سباج
 اخرت ککل لمان
 بارغ کامی دافت سلامت
 دشن باپق برکت

} دو کالی {
 بارغ کامی دافت سلامت
 دشن باپق برکت
 موسه کامی دهیلشکن
 کاون دافت کسلمائن
 بارغ کامی دافت سلامت
 دشن باپق برکت
 بارغ ایس اکدیمی
 سام سوک دشن کامی
 بارغ کامی دافت سلامت
 دشن باپق برکت

KLARA EN BERTHA.

Menigmaal bad kleine Klara,
Tot vertroosting in haar lot;
Met het hoofd tot God geheven,
Met het harte bij dien God.
Uren lang kon zij zoo zitten;
Uren wijden aan den Heer;
Uit haar oogjes vloeiden tranen,
Langs de bleeke wangen neêr.
Had zij eind'lijk troost gevonden,
Dan was Klara weltevreeën,
Vrolijk sprong zij naar haar zuster;
Want haar ouders waren heen.
Vroeg had vader haar verlaten,
Haar verlaten voor altijd;
En de al te zwakke moeder,
Was aan dubb'le taak gewijd.
Zij, door droefheid aangegrepen,
Was niet tegen dit bestand,
En ook zij toog na den vader,

Naar een beter vaderland.
 O! het viel haar hard te scheiden,
 Niet van de aard, maar van haar kroost;
 Want, wie hadden nu de kleinen,
 Tot haar helper? tot haar troost?
 Weest gerust, mijn lieve kleinen;
 God is aller kindren vriend!
 Hij zal u niet hulploos laten,
 Als gij Hem slechts deugdzaam dient.
 Klara was slechts zeven jaren,
 Toen haar moeder haar verliet;
 Maar de slag had haar getroffen,
 Weenen moest zij van verdriet.
 Bertha, ouder dan haar zuster,
 Schreide ook bij moeders graf,
 En dacht aan de zware zorgen,
 Die haar God te dragen gaf.
 Dikwijls zei haar lieve moeder,
 Als zij sprak van 's menschen lot:
 „Kind, hoe arm gij ook moogt worden,
 „Bedel nooit, vertrouw op God.”
 „Bedel nooit!” zoo sprak haar moeder;
 „Werk mijn kind” zoo sprak haar God;
 't Eerste was van haar de bede,
 't Tweede was van Hem 't gebod.
 Bertha leerde, Bertha werkte,
 Klara was tevreên en blij,
 En Gods zegen daalde neder:
 Hij is steeds de wees nabij.

KAMERS HUREN.

Ik had mijn examen te Delft voldoende genoeg afgelegd, om op de Akademie te worden toegelaten; twee dagen vóór den bepaalden tijd, begaf ik mij op reis, ten einde aldaar mijn studentenleven aan te vangen.

Ik nam mijn intrek in het Stads-logement, mij voorstellende den volgenden dag eenige te verhuren kamers op mijn gemak in oogenschouw te nemen, opdat, uit hetgeen ik zien en niet zien zou, ik er eene naar mijn zin zou kunnen uitkiezen. Hoe het in het Stads-logement met de bediening toegaat, daarover zou men nog al het een en ander kunnen zeggen, dat de lezers misschien boeijen zou; ik zal echter in geene bijzonderheden daaromtrent treden, en alleen de aanmerking maken, dat ik den volgenden dag mijne inspectiereis, vrij slecht daar over voldaan, ondernam.

Het eerste *eene kamer te huur* vond ik boven eene slijterij; de alles behalve aangename reuk, die mij bij het binnentreden tegenkwam, deed mij het: *ik wilde uwe kamer zien* op eenen vrij barschen toon tegen den waard uiten. Niettegenstaande deze kleine onbeleefdheid wees deze, zeer diep buigende, de trapdeur, mij beleefd vragende of ik slechts vooruit wilde gaan; hij zou, zeide hij, zijne vrouw roepen, want hij hield zich niet met huisselijke zaken bezig, aangezien zijn werk in de slijterij was. (Zijn roode neus bewees mij dan ook, dat hij de glazen niet enkel voor zijne bezoekers vulde.) Het kon mij dan ook bitter weinig schelen, waar de man zijn werk had; ik haastte mij dus op den trap te komen. Tot mijn ongeluk kon ik geene hand voor oogen zien; ik troostte mij echter met het denkbeeld, dat zoo'n slecht verlichte trap niet anders dan regt kon zijn. Een houten beschot, dat mij vrij onzacht in mijne beweging stuitte, bewees mij evenwel, dat ik mij vergist had; ik beklom nu den trap met meer voorzigtigheid en kwam, zonder een tweede beschot te ontmoeten, op de eerste verdieping. Terwijl ik uitkeek, welke deur tot de te verhuren kamer leiden moest, hoorde ik de huisvrouw brommende naar boven komen en weldra stond ik met een *air de pedanterie* de bewuste kamer op te nemen. Nadat de waardin mij van top tot teen had opgenomen, en zeer waarschijnlijk teleurstelling in mijn gelaat had gelezen, scheen zij te willen beproeven, of hare woorden niet meer uitwerking op mij zouden hebben

dan de kamer gemaakt had; er volgde althans uit haren bijna tandeloozen mond een vloed van woorden, die onuitputtelijk scheen. Nadat zij, naar mijn zin reeds te veel, over het aangename van het bezit van zulk een kast had uitgekraamd, (laag van verdieping, een ongelijke vloer, kleine ruiten in de ramen, hooge vensterbanken, een tafel met eenige stoelen en een behangsel, dat wel niet voor antiek, maar toch wel voor ouderwetsch, en wat meer is voor versleten kon doorgaan) gelukte het mij eindelijk, haar aan het verstand te brengen, dat ik dáár niet gevonden had, hetgeen ik zocht, sukkelde de trappen af, en verliet de slijterij, na van den hospes, die zich waarschijnlijk reeds voor mijn huisploert aanzag een vriendelijk *dag Meneer* te hebben ontvangen.

Het bordje dat aan het huis van eenen cigaren-verkooper pronkte was het tweede, dat mijne oogen trof; ik duwde de deur open, maar ach! eene ontelbare menigte kinderen, die hun speelkamer in den winkel schenen te hebben, verhinderde mij letterlijk den doortogt. Van onder de toonbank verscheen een mannetje, dat, nadat het de lieve kindertjes met een „kom Piet, Willem, Koosje, Hendrik, Mietje, Jantje maak je wat uit de voeten „ naar het ander eind van den winkel had verjaagd, mij aanzag als wilde het zeggen: *hoeveel cigaren mag ik je geven?* Ik bragt het ventje echter aan het verstand, dat ik zijne kamer wilde bezien, en dat ik geenszins behoefte aan zijne stinkstokken had. Als u maar belieft te

volgen Meneer, zeide hij, mijne vrouw is niet t' huis, (zijn al die kleinen producten van zijne industrie? dacht ik) wij zullen zamen ook wel kunnen accorderen.

Zijn dan al de trappen in Delft gemaakt om hals of beenen te breken? Hier op nieuw was alles zoo zwart als in eenen stikdonkeren nacht; het beschot van den slijter kwam mij voor den geest, ik tastte dus voorzigtig rond, maar helaas, ik zag niet, omdat ik het niet kon, dat er een balk boven den trap lag en wel niet hoog genoeg, om mij onder door te laten. Het natuurlijk gevolg was, dat ik mijn hoofd stootte en bijna achterover naar beneden tuimelde. Den cigarenfrik de aanmerking makende, dat hij mij niet gewaarschuwd had, kreeg ik tot overmaat van smart het troostvolle antwoord: Ja, ziet u Meneer, u moet het mij niet kwalijk nemen; ik ben zoo klein, weet u, dat ik er nooit last van heb, begrijpt u Meneer, en ik dacht er niet om, voelt u, dat u grooter bent dan ik, weet u Meneer. Het zal niemand verwonderen dat ik den kleinen cigarenfrik voor zijne overigens vrij goede kamer bedankte.

Ik bevond mij dus voor de tweedemaal te leur gesteld.

Nadat ik eenigen tijd naar een ander bordje had uitgekeken, zag ik een eind weegs verder eenige studenten aankomen; nu dacht ik, komt het er op aan mij fiksch te houden; ik kreeg mijn parapluie van onder mijnen arm, gebruikte die als rotting, en deed mijn best, zoo veel mogelijk groote rook-

wolken door mijne cigar voort te brengen, zoo zelfs dat het mij hinderlijk werd. Hoe meer ik hen naderde, hoe meer ik bevreesd werd dat ik mijn *bonjour Heeren*, te gelijk met het afnemen van mijn pet, er niet goed zou uitbrengen; den moed zonk mij eindelijk geheel in de schoenen en ik maakte gebruik van eene zijstraat, om zoo schielijk mogelijk uit hun gezigt te geraken. Deze straat bragt mij op de groote markt. Daarvan moet ik in het voorbijgaan zeggen, dat zij mij niet tegen viel; jammer maar, dat men die naderhand ont-sierd heeft door een extra overgrooten lantaarn, die bij dag het gezigt beneemt en des avonds geen licht geeft. Op de markt waren geene bordjes te ontwaren, ik vervolgde dus mijnen weg, en bevond mij na weinige oogenblikken in eene buurt, waar ik voor niets ter wereld zou willen wonen; want om alle dagen genoodzaakt te zijn de oogen te werpen op een uithangbord als dit:

In St. Joris, vol van waarde,

Tapt men genever en bier en stalling voor de paarde.
zou mij eene straf zijn even als voor iedereen, die achting voor de vaderlandsche poëzij en eerbied voor den patroon van Engeland gevoelt.

Eindelijk vond ik een derde huis, waar er naar het uiterlijke te oordeelen kans bestond, om mij te bevredigen.

Eene juffrouw, die reeds lang haren lentetijd voorbij was, opende de deur. Ik gaf haar de reden van mijn bezoek te kennen. Zij leidde mij door de

woonkamer, toen door een gang om eindelijk op de kast te geraken. Deze omstandigheid was zeker niet gunstig; maar dat toch was het niet, dat mij daar het meeste tegenstond; mijne gezichts- en reukzenuwen werden te gelijk zeer onaangenaam aangedaan, door de tegenwoordigheid in den genoemden gang van eene plaats, die in ieder ander huis, althans niet in het centrum van het gebouw is geplaatst en die men minstens door een deur van andere appartementen afscheidt. Ik heb mij deze schikking van zamenstellende deelen des gebouws niet kunnen verklaren; of zou het zijn, omdat Godfried, de stichter van de Prinsenstad, op eene dergelijke plaats zijn..... leven heeft gelaten; de vereering van dien man zou echter alsdan te ver gedreven zijn. De jufvrouw had dus mooi praten, dat zij meer heeren bediend had, en dat alle even zeer over haar te vreden waren geweest, ik haastte mij, van haar afscheid te nemen en trachtte zoo spoedig mogelijk de straat te bereiken.

Dit huis uitkomende, liep ik bijna een jongen heer (zoo als ik dacht) omver, hoe vergiste ik mij echter; het was een Mijnheer, die even als ik student werd; het toeval wilde, dat wij tegelijk examen hadden afgelegd; het kon dus niet beter tot ons beider genoegen uitloopen.

„He! ben jij het, hoe gaat het, heb je al een kast? „

„Ja, een mooie! papa heeft hem voor mij gekozen; het is wel een beneden achterkamer, die op

eene kleine achterplaats uitziet; maar zoo als Papa zegt: bij den dag ben ik altijd aan de akademie, en 'savonds heb ik er evenveel aan, of ik op straat of op eene achterplaats uitzie. Maar jij?"

"Ik heb er nog geen, ik zoek er al sinds van morgen naar eene; ik heb mij zoo goed geamuseerd; ga je met mij meê? Je zult zien, hoe wij lagchen zullen."

"Ik dank je wel, ik ga een brief schrijven; Papa heeft gezegd, dat ik terstond iets van mij moest laten hooren. Adieu!"

Mijne maag verwittigde mij, dat het reeds eenige uren geleden was, dat ik den inwendigen mensch had versterkt, en mijne wandeling was wel van dien aard, om de digestie te bevorderen. Nadat ik in een der koffijhuizen het noodige had gebruikt, begaf ik mij op nieuw op weg, in de hoop, dat mijne moeiten tot betere uitkomsten zouden leiden.

De fortuin scheen mij ditmaal gunstig te zijn. Op een stand, die mij zeer welgelegen voorkwam, was er bij eenen kruidenier eene kamer ledig. De winkeljongen, aan wien ik mijn verlangen kenbaar had gemaakt, opende mij de trapdeur, mij verzoekende naar boven te willen gaan, dewijl de juffrouw juist op de kamer was.

De trap was gemakkelijk te beklimmen, en behoorlijk verlicht, zoodat ik niet anders dacht, dan dat ik mijn kast boven een kruidenier zou hebben. Ik had echter vergeten te vragen, waar de kamer was; in de overtuiging verkeerende, dat het

niet anders dan eene voorkamer kon zijn, die men mij te verhuren had, stormde ik die binnen en bevond mij tot mijne verbazing vóór vier à vijf studenten, die zich tot hun diner voorbereidden. Ik behoef er niet bij te voegen, dat ik verlegen voor mij keek; zij namen mij van onder tot boven op. Ik wilde reeds de kamer verlaten, toen een hunner mij toeriep: „Zeg, ben jij groen, en wil jij hier op mijn kast komen instormen en dan weg gaan zonder eerst met ons kennis gemaakt te hebben; neen vent, dat gaat niet aan; je zult ons eerst vertellen wie ge zijt en dan zullen we zien, of wij van jou niet een fideele kerel zullen kunnen maken.”

Kon ik nu wel anders doen, dan met mijne collega's, die mij zoo goedwillig mijne onbeleefdheid vergaven, een glaasje op onze kennismaking te ledigen?

Na dat eerste glas werd er menig ander genuttigd; het eene op mijne oude lui, het andere op mijne mooie zusters en nichten, (indien ik er had) het andere, ja ik weet niet op wie of op wat; in allen gevalle, het zou van mij zeer ongepast geweest zijn op al die toasten niet te antwoorden. Het gevolg dezer kennismaking was, dat ik den volgenden dag, vroeg in den morgen in het Stadslogement wakker werd; het werd mij weldra duidelijk op welke manier en in welken toestand ik daar gekomen was; dewijl het mij voor den geest stond, hun gezegd te hebben, dat mijn verblijf voorloopig in het logement was.

Ik wachtte nu het geschikte uur af en ving mijne visite op nieuw aan, met het voornemen van de genotene lessen te profiteren; ik bezocht nog eenige kamers zonder goed gevolg: bij de een had ik de perspectief van door eene 50 à 60 jarige jufvrouw bediend te worden; bij een ander, die nog wel *kamers te huur* voor de deur had gehangen, een somber achterkamertje; bij een derde bedroeg de huur eenige guldens meer, omdat er een *à parte* opgang was; zoodat ik reeds aan het bestaan van goede kamers begon te twijfelen, toen ik mij vóór een manufacturenwinkel bevond, waar eene voor-kamer te huur was.

Ik trad den netten winkel binnen en werd begroet door de achttien- à negentienjarige dochter des huizes, zoodat ik reeds inclinatie gevoelde, de kamer te huren alleen op zigt van haar zwart haar, blaauwe oogen en witte handen; die gekheid begon ik echter niet, te meer daar zij zelve mij de kamer zou laten zien.

Na eenige weinige redeneringen over den comfort der kamer, en na een overigens vrij gerekt bezoek, verliet ik den winkel, met het vooruitzigt een *kast te hebben om op te slapen*.

Den zelfden dag was ik er geïnstalleerd, en heb altijd allezins reden gehad, om mij mijne recherche naar eene kamer niet te beklagen.

ESTELLA.

Christina streed om Spanjes troon:
Niet tegen vreemde magt;
Niet wjl een wreed veroveraar,
Haar land ellende bragt;

Haar vijand was geen vreemdeling,
Maar Castiliaan als zij;
Een bloedverwant, Don Carlos, was 't;
De strijd om dwinglandij.

Toen leefde op 's grijzen Rigo's slot,
Een jonge en schoone bloem,
Een meisje, groot in deugd en moed,
Haars vaders liefde en roem.

Zij was zoo vriend'lijk en zoo teêr,
Zoo zacht, zoo welgezind;
Een ieder, die Estella kon,
Beminde 't zachte kind.

Haar achttienjarig bloeiend schoon
 Gaf menig hart verdriet;
 Estella wees elk aanzoek af,
 Slechts don Fernando niet.

Zij had met hem, als kind gespeeld;
 Dra schonk zij hem haar hand,
 En hij beminde haar het eerst,
 Na 't dierbaar vaderland.

Zoo menigmalen klonk zijn stem:
 „Is Spanjes pleit beslecht,
 „Dan treden wij, voor God, den Heer,
 „Gelukkig in den echt.”

„Maar waarom nu niet, Ferdinand?”
 Vroeg dan Estella weêr.....
 „Omdat ik nevens u, nog stel,
 „Het vaderland en de eer.

„Wanneer Don Carlos 't mij beveelt,
 „Dan snel ik naar den strijd;
 „Dan is mijn arm en hart in hem,
 „Aan 't vaderland gewijd.”

En ziet — Don Carlos gaf 't bevel,
 En Ferdinand is daar;
 Hij gaat en strijdt met leeuwenmoed,
 Trotseert het doodsgevaar.

Hij moet, zoo luidt hem de oorlogslast,
 De bosschen, wijd en breed,
 Doorkruisen en ter nederslaan,
 Wat daar Christino heet.

Zoo zwerft hij in de bosschen rond;
 Geen buit viel hem ten deel,
 Tot dat hij in de verte ontwaart,
 Don Rigo's bergkasteel.

Maar wat Fernando de oogen treft;
 God, ware het slechts waan!
 Van uit de hooge torentin,
 Waait fier Christina's vaan.

Daarheen! naar 't slot! zoo klinkt het luid.
 Fernando aarzelt, beeft;
 Maar eer en pligt gebieden thans;
 Zijn krijgsmanshart herleeft.

„Welaan dan, morgen, op ten strijd,”
 Spreekt hij met kalm gelaat;
 „Maar 'k eisch, als hoofdman, de eerste vrouw
 „Die 't eerst het slot verlaat.”

't Is nacht; door liefde en hoop geleid,
 Verlaat hij Carlos heir;
 En is langs 't welbekende pad,
 In Rigo's woning weêr.

En angstig met een kloppend hart,
Doorkruist hij gang en slot,
En smeekt Estella, ditmaal nog,
Te volgen zijn gebod.

„Begeef u straks, te middernacht,
„Naar gindsch ontsloten poort;
„Daar wacht een krijgsman u, te paard;
„Gij vlugt dan ongestoord.

„Want weet, Estella, daar in 't woud,
„Roept reeds mijn heir ten strijd!
„En straks zijt g' allen aan den dood,
„Den wreedten dood gewijd.”

„O red mijn vader, Ferdinand!
„Verzell' hij m' in deez' nacht!”
„Helaas! uw redding, dierbaar kind,
„Is 't uiterst van mijn magt.”

„Ga; ” zegt Estella, „en ik kom.”
„Heb dank, ” roept Ferdinand,
En kust, voor 't laatst, zijn dierbre bruid
Op de aangebeden hand.

't Is middernacht — de stormwind loeit —
Fernando hoopt en vreest;
Daar ziet hij in de verte een vrouw
En juicht, „zij is 't geweest!”

Nog hoort hij 't stampen van het ros,
 Toen 't doffe krijgsgeschal,
 Hem roept bij 't wreede moordtooneel,
 En bij Don Rigos val.

De storm vangt aan; de brug valt neêr;
 De poort wordt omgehaald,
 En 't volk, dat voor Don Carlos streed,
 Heeft reeds gezegepraald.

„Nu” peinst Fernando, „redde ik nog,
 „Don Rigo van 't gevaar.”
 Hij treedt des grijzen bidplaats in;
 Welk schouwspel.... Voor 't altaar

Ligt een gedaante neergeknielt.
 „Vlugt vader!” geen geluid!
 't Is Rigo niet; neen, 't is een vrouw!
 Estella — zijne bruid!!!.....

De kinderliefde gaf haar kracht.
 Volbragt was 't groot gebod.
 En schoon zij stierf door 't Spaansche staal,
 Haar ziel steeg op tot God.

EEN LIED VAN BEN-NABAL, DEN BEOEFENAAR,

AAN ZIJNEN VADER.

1. Vrede zij met u, mijn vader, met u en uwe huisvrouw en uwe dienstknechten en uwe dienstmaagden en uw vee.
2. Uw aangezicht zij blozend als het omgordsel uwer lendenen en uwe leden krachtig als de leden van eenen reus.
3. Uwe ziel zij als de ziel van eenen, die goed doet.
4. Hoor naar de bede, vader, die ik schrijven zal in alle opregtheid des gemoeds;
5. Want zie, het bedrog is van mij geweken en de geest des kwaads uit mij gevaren.
6. Ik heb groote zonden bedreven en mijne ziel drijft rouwe over haar.
7. Maar wie is er, wiens voet niet gestruikeld heeft over de ruwigheden des wegs, en wiens oor niet is geweest als een trechter voor de woorden der verleiding!

8. Want als zij, die met mij waren, zeiden: „Kom!“ dan kwam ik, en als zij zeiden: „Ga!“ dan ging ik.
9. Maar uwe goedertierenheid is groot; zij is grooter dan uw haat.
10. Hoor mijne bede, vader, want ik heb ze geschreven in alle opregtheid des gemoeds.
11. Velen nu zijn er, die aan mij verkocht hebben (de dingen) der behoefte en des overvloeds; en zij zijn in menigte als het zand, dat aan den oever der zee is.
12. En hun naam is Beer, hetwelk, overgezet zijnde, beteekent: schuld.
13. Deze nu werd groot, ja zij werd doorgaans grooter, totdat zij zeer groot geworden is.
14. En onder hen is (de man), die mij herbergzaamheid heeft aangedaan; en Naäl, die mij spijsen gezonden heeft; en Elednam, die mij wijn gezonden heeft; en Alocin, die mij brood gezonden heeft; en Joör, die mij (de boeken) der wijsheid gezonden heeft.
15. En elken dag zenden zij nu hunne boden, een iegelijk de zijnen.
16. En hunne voeten zijn als de voeten eens struisvogels, die snel gaat; en hunne ooren als de ooren eens mols; en hunne oogen zijn verlicht door de lantaarnen der begeerte.
17. En als zij tot mij zijn ingekomen, kwaad tegen mij denkende, en roepende: „Geef ons hetgeen ons is!“
18. Dan zeg ik: „De zoon mijns vaders heeft niet het

vierde deel eens sikkels, hoe zal hij u geven wat u is?"

19. Maar de tijd zal komen, waarin ik tot u spreken zal: „Komt en neemt!"
20. Zij nu antwoordende, zeggen: „Hoe lang zult gij deze dingen spreken en de redenen uws monds een geweldige wind zijn?"
21. En henengaande, zeggen zij: „Wij komen weder."
22. En het is geschied, dat zij mij hielden bij de slippen mijns overkleeds, toen ik in wilde gaan in de zalen der wetenschap.
23. Mijne medebroederen, de beoefenaars, dit ziende, riepen: „Ziet, een groot kwaad is over hem!"
24. Er waren er, die mij schuwden en zeiden: „Laat af, want hij is een man van ongerechtigheid, hij geeft den beere niet, wat des beeren is."
25. En de nacht heeft voor mij geene ruste en de dag geene bekoorlijkheid meer.
26. Den ganschen dag dringen mij mijne bestrijders, en zij zoeken mij op te slokken.
27. Al hunne gedachten zijn tegen mij ten kwade;
28. Zij rotten zamen, zij versteken zich, zij passen op mijne hielen;
29. Zoodat ik zeg: „Och, dat mij iemand vleugelen als eener duive gave, ik zou henen vliegen, waar ik blijven mogt."
30. Gij nu, vader, die het vette der aarde hebt, zend ook uwen zoon (het vette).
31. Opdat de nacht weder rustig worde en de dag weder bekoorlijk;

32. En zij, die mij vervolgen, mij laten gaan in vrede, en ik rusten mag bij mijnen palmboom en mijnen wijnstok.
33. Gij zult mijn aangezicht niet afwijzen, nu ik mijzelf ben bekend gemaakt en mij op de heup heb geklopt.
34. Gij zult uw oor niet sluiten voor de stem des roependen, en uw oog niet digt doen voor zijne ellendigheden.
35. Ik heb u geschreven, opdat gij weten zoudt de zaken, die mij beroeren en uwe hand zich opene mildelijk.
36. De groetenis met mijne hand, van Ben-Nabal, aan allen.

En Ben-Nabal schreef vele liederen, dezen gelijk.

ZENDBRIEF VAN NABAL

AAN

ZIJNEN ZOON, DEN BEOEFENAAR.

1. Naardemaal gij gezongen hebt het lied der vernedering, o Ben-nabal, zend ik u dezen brief.
2. Mij nu is het ter oore gekomen, dat gij leeft in dronkenschap en ontucht, en dat uwe woorden zijn als van eenen, die liegt.
3. Het weefsel uws harten is boos, en uwe tonge is eene tonge vol bedrog.
4. En als gij zegt: ja, dan zegt uwe ziel neen, en als gij zegt: neen, dan zegt uwe ziel ja.
5. Gij hebt gedaan wat kwaad was in mijne oogen, en gij hebt mij bedroefd met eene zeer groote droefenis.
6. Toen gij een jongskén waart heb ik uwe aanvaligheid lief gehad; ik heb u lief gehad als den appel mijner oogen.
7. Maar nu uwe kin begroeid is en uwe spraak is als de spraak eens mans, ken ik u niet meer.

8. Want uwe daden zijn ijdel, even gelijk uwe woorden.
9. Uw overkleed hangt boven uwe knieën één span, en het omkleedsel uwer beenen is wijd, alsof het eens anderen waar. En uwe haren zijn als de haren eener vrouw.
10. Uwe weelde is grooter dan uwe behoefte, welke ook zeer groot is.
11. Met schemertijd gaat gij uit uwe woning en keert niet weder vóór den dageraad.
12. De zalen der wetenschap kent gij niet, en uwe leeraars kent gij niet, en hunne wijsheid kent gij niet.
13. Uwe ziel is verbonden aan de ziel van boozen, die zeggen: wat zullen wij doen, wat kwaad is?
14. Ik heb u gesteld over veel en gij hebt meerder gewild, en ik heb u gesteld over meerder en gij hebt zeer veel gewild.
15. Maar zoo waarlijk zeg ik u: zoo gij voortgaat, van uw ligchaam uwen tempel te maken en de ijdelheden te stellen boven de wijsheid, zult gij de dingen zien, die gebeuren zullen.
16. En het zal geschieden, dat ik tot u zal zenden den hoogsten der wagenen op twee wielen.
17. Zoo dan bekeer u haastiglijk.
18. Ik zal u nog niet oordeelen met de scherpte mijns oordeels en mijn geesel opheffen over u.
19. Maar zoo gij vasthoudt aan het kwade en in ongerechtigheid voortleeft, zal ik (wel) mijn geesel opheffen over u.
20. Ik zal mij nog ontfermen, want mijn ingewand

rommelt over u, want gij hebt u geschaamd en gij zijt schaamrood geworden!

21. Daarom zal ik u zenden, (datgene) wat ruste kan geven aan uwen nacht en bekoorlijkheid aan uwen dag.

22. U groeten de kinderen uwer moeder.

En Nabal schreef vele zendbrieven, dezen gelijk.

GERARD.

BIJ HET AFZAKKEN VAN DE SCHIE.

'k Verlaat Goddank, dat barre werken,
Van blokken en studeren suf,
Nog vol van plus- en minuswerken,
Ontslagen van collegie-bluf.
Wat hoorde ik hier al vreemde klanken;
Wat droomde ik vaak van cijfertaal,
Van Physica, van Differentiaal;
Wat was het saai op harde banken
Te hooren naar Professors les;
Wat was het kras te responderen,
Te ontbinden of te integreren,
Soms vormen van een term vijf, zes!

Ja! ik heb dikwijls lange uren
Gezeten voor een parabool,
Met lijf en hoofd en ziel te turen,
Waarachtig! 't was niet voor mijn jool.
Een stuk papier, een oude passer,
Geleend van d' een of ander vriend,
Was mij, en waarlijk onverdiend,

Een kwelgeest als voor Jan de Wasser
 Zijn echte vrouw. Ziet, 'k werd alras
 Mooi ben van dat vervelend zoeken,
 Van 't blad'ren in die drooge boeken;
 'k Studeerde liever in Dumas.

En nu — ik kan mijn boeken dragen,
 Maar wie, wie draagt mijn beerental?
 Eer zal de dag in 't Westen dagen,
 Eer ik den tijd vergeten zal,
 Toen ik er waarlijk van moest schrikken
 Om te flaneren door de stad,
 Daar 'k steeds een beer op zijde had,
 Die, met zijn vriendelijke blikken,
 Mij aangluurde als een Judas oog.
 Wie zou zoo'n beest dan niet verachten,
 Dat 'tzien van goud naar goud deed smachten,
 Dat voor wat geld elkeen bedroog.

Maar neen — 'k wil aan iets anders denken,
 'k Had immers hier veel meer plezier.
 't Had niet mijn hersenen te krenken
 Als 'k reed en roste met de vier.
 Wat schonk den Haag mij geen genoeg;
 Wat was het Bosch geen bron van vreugd,
 Als meisjes, soms verdacht van deugd,
 Dáár al hun schoon ten pronke droegen;
 Wat deed Minerv' of O. K. W.
 Mij regt fidele feesten smaken;
 Wat mogt ik graag attaques maken
 Met de floret of met de épée.

Ziet, 'k zou de Phoenix haast vergeten,
 De kroeg, waar ik zoo dikwijls zat.
 O, zaligheid niet af te meten!
 'k Wou dat ik hier zoo'n kroeg ook had.
 'k Heb veel geneugten dáár genoten
 Bij 't vrolijk queue- en kaartenspel;
 'k Heb soms getwist om jas of nel
 En op 't billard vaak misgestooten;
 'k Heb nu eens domino gespeeld,
 En dikwijls, onder scherts en boerten
 En 't declineren van de ploerten,
 Een lekkere flesch Pommiés gekeeld.

Noem 't een geluk, om vol beladen
 Met kundigheid naar huis te gaan,
 'k Bewandel gaarne nog de paden,
 Het spoor van mijn studentenbaan.
 Thuis zie ik zeker arriveren,
 Tot groot verdriet van heel 't gezin,
 Tot eigen vreugde evenmin,
 Een dosis wijn- en rijtuigbeeren.
 Papa betaalt, maar gromt en knort;
 'k Verveel mij nu; maar in 't verleden
 Was 'k met geen werken ook tevreden;
 't Is altijd ergens waar het schort.

DE SCHRIJFZIEKTE.

(DOOR EEN VLOO)

Pour ne point écrire,
Je lui mettais au nez, comme de notre temps,
Cette soif a gâté de fort honnêtes gens.

MOLIÈRE.

I.

Ik, schrijver van dit stuk, ben geen student; want ik ben een vloer. Ik ben een dier aetherische wezens, wil ik zeggen, die vlugtig over de ligchamen van uw reuzengeslacht heen huppelen, en, hoewel niet te vergelijken met die logge figuren, toch in de aangenaamste harmonie met hen kunnen leven.

Orthodoxen, die gij zijt! ik hoor u zeggen: „Ben je geen student? zoo! dan kan je niet in onzen almanak schrijven.”

Ja, ik ken die grove formatie van uw hersenstelsel. Onder ons zou het reeds lang uitgemaakt zijn, niet alleen, dat ik schrijven mogt, maar ook, dat ik

verreweg den voorrang verdiende boven een student. „De aether drijft boven het stof,“ zeggen ze bij ons, en dat zou voldoende zijn; maar gij hebt zooveel noodig voor uw ongeciviliseerde hersenen. Daarom zal ik mij maar eens in uw toestand verplaatsen, ten einde u op menschelijke wijze aan te toonen, dat het aan ons vloojen (zoo als gij ons noemt) en aan mij in 't bijzonder toekomt, om in den almanak te schrijven.

Ik stam af van een illustre geslacht. Is niet het geslacht van Ecup ouder dan „de weg van Cralingen,“ zeg je? Och, ja! Alweer zoo'n formule, waaraan gij, mannen der vrijheid, gewoon zijt u te binden! Neen, schepseltjes, de ouderdom van den weg van Cralingen is niet te vergelijken met die van mijn geslacht! Ecup was de eerste der vloojen. Weinige, helaas! zijn er nog van onze illustre familie overgebleven en dragen nog het witte kruis van Ecup! Doch ik bemerk, tot mijn spijt, dat ik nog niet den regten toon heb aangeslagen. Gij zijt te stoffelijk om te kunnen begrijpen, dat goede geboorte alleen regt geeft op de vervulling van alle wenschen, dat haar liefelijke rozengeur zich allengs in het hart der medeburgers tot eerbied en ontzag condenseert.

Wat onze stof dan betreft, daar ik toch maar op neêr zal moeten komen, zijn wij, voor zoo verre men ons stof kan noemen, van bijna zuiver studenten-bloed. Zoodra er toch in Delft een academie is opgericht, hebben onze voorouders den studenten de

eer bewezen, van hunne ligchamen tot legertenten in te rigten. Ik beweër, dat wij van *bijna* zuiver studenten-bloed zijn, doch geloof mij, het is uw eigen schuld, dat die vermenging in ons bloed is ontstaan. Gij, studenten, kunt zulke rare combinatiën maken, dat een vloojen verstand er zelfs door in de war raakt. Gelukkig echter brengt altijd een ander door eene nieuwe combinatie de zaak weêr in orde, zonder het zelf te weten. Wiskundigen, gij ziet hier, dat men ook bij het combineren beesten kan maken!

Zoo hebben wij dan altijd over u heen gehuppeld. Wij hebben voltiges gemaakt, waarvoor uw verstand dikwijls stil stond. Gij toch beschouwt in uwe kortzigtigheid den saut périlleux in uwe gymnastie, als de gevaarlijkste voltige, die men maken kan. Altijd hebben wij u meer als vrienden, dan als onderhoorigen beschouwd. Het schijnt echter, dat gij niet meer het overwigt gevoelt, dat de geest over het stof heeft, dat gij door onze toegevendheid te stout zijt geworden. Doch neen; ik wil liever veronderstellen, dat de zonde, die gij doet, uit onwetendheid geschiedt; dat gij veranderingen in uw gemoed hebt toegelaten, zonder te weten, dat juist die geestelijke veranderingen ons voedsel ondragelijk kunnen maken. Daarom heb ik besloten, eerst te beproeven, u met zachtheid weêr op den goeden weg te brengen. Worden echter mijne goede raadgevingen in den wind geslagen, vrees dan voor mijne wraak! — Doch ik wil het beste van u hopen; voorzeker, gij

zult u spiegelen in het gruwelijk tafereel, dat ik voor uwe oogen zal ontrollen, gij zult gruwen voor de verwoestingen, die gij in uw gemoed aanrigt, en gij zult van schaamte en vreeze u ter aarde werpen voor de schande, die gij ons, uwe oppersten, hebt aangedaan, door in uw binnenste toe te laten de schrikkelijkste aller kwalen: *„de schrijfziekte.“*

„Maar vlooitje, vlooitje!“ hoor ik zeggen, „ik geloof, dat gij zelf ook een beetje door de schrijfziekte zijt aangetast. Gij schrijft alleen om u een naam te maken, anders toch hadt gij uw naam niet boven aan het stuk laten zetten.“

— Och neen, mannetje! denk niet, dat ik mijn best zal doen om uw almanak mooi te maken; dat helsche ding heeft mij in den tijd van twee maanden al tien pond doen afvallen!

„Vlooijeponden meen je toch?“

— Waarachtig, vlooijeponden! Zou ik mij niet schamen, als ik meer dan tien menschenponden woog.

II.

„Reeds dikwerf, zal er in de geschiedenis van uwe Academie staan, was er in den senaat het voorstel gedaan, om een Almanak uit te geven, dit voorstel werd echter telkens verworpen, daar men de moeilijkheden, aan de uitvoering verbonden, onoverkomelijk achtte.“

Juist geraten, Geschiedschrijver, maar toch niet

heel precies! Ik zal u eens vertellen hoe de zaak in elkander zit.

Door onzen gedurigen omgang met de Studenten was het ons eindelijk gelukt, om al hunne gewaarderingen en gedachten in het bloed te proeven, en wisten wij op het laatst altijd precies, welke geest er onder de jongelui heerschte. Deze wetenschap nu werd door een onzer geleerden, op de gelukkigste wijze, tot ons heil en tot dat der jongelui aangewend. Hij vond namelijk de middelen uit, om in het bloed zulke zelfstandigheden en aetherische stoffen te brengen, dat wij ook omgekeerd de jongelui konden laten denken, wat wij wilden.

In de overtuiging nu, dat niets zoo gevaarlijk voor een student is, als de schrijfziekte en de Dichtkoorts, hebben wij altijd den senaat ingenomen tegen datgene, wat die ziekte kan veroorzaken.

Er hebben zich twee generatiën in den senaat opgevolgd, die altijd tot axioma hebben aangenomen, dat er geen Almanak kon worden uitgegeven. Elk nieuw aangekomen lid echter heeft den Almanak voorgesteld; moest dus eindelijk de senaat niet bestaan uit leden, die er alle voor waren? En toch was op het laatst van het vorige jaar de geheele senaat er tegen.

Zoo was het met den Almanak geschapen, toen de geheele senaat ontbonden werd. Groot was de spanning, die er overal heerschte, en onberekenbaar het werk, dat ons wachtte, om het corps weêr tot geluk der jongelui in orde te brengen. Velen moesten

wij van hun opzet terug brengen, om het corps op de flesch te helpen, velen moesten wij liefde voor het corps inboezemen; anderen weêr moesten wij in het stemmen helpen; eindelijk kwam echter alles weêr tot rust. Het gebouw van het Delftsche Studenten-corps hadden wij weêr op hechte grondslagen bevestigd.

Vermoeid van zooveel werks, nam ik mij voor, een tijd lang te gaan rusten, en nam mijn intrek bij een der senatoren.

Groot zijt gij onder de mannen van uw geslacht, o edele voorganger der studenten! Wien kan men onder hen aantoonen, wien zooveel waar studentenbloed door de aderen bruischt! Dikwerf heb ik mijne neusgaten verlustigd aan de rozengeur van uw levensvocht. Verheug er u over, dat uwe ziele in aangename dwarreling door uw bloed stroomde! want ik zal bekennen, hetgeen ik nog nimmer bekend heb: „Ik, afstammeling van Ecup, heb eenigen tijd met u, mensch, gesimpathiseerd.“

Doch waarom heb ik u te veel vertrouwd? waarom moest ik mij zoo in u bedriegen? De man in wien ik niet de minste vatbaarheid voor de schrijfziekte had opgemerkt, maakt van mijne afwezigheid gebruik, en gaat in den senaat den Almanak voorstellen. Mijne trawanten geven mij ten spoedigste kennis van de zaak, en ik doe nog mijn best, om haar tegen te houden. Helaas, het besluit stond in onuitwischbare letteren opgeteekend.

Een middel bleef ons nog over. Wij moesten

onder de jongelui er een paar zoeken, die tegen den Almanak wilden spreken. Ik zelf stelde daartoe al mijne pogingen in het werk. Ik kon er echter wel tot mijn gevoelen overhalen; doch, om hen in de vergadering tot spreken te krijgen, dat was het onmogelijke beproefd. Het corps vergadert, en ook daar wordt de Almanak voorgesteld. Ik verkeer in een angstige spanning; telkens krijgt mijn cliënt trek tot spreken; eindelijk wil hij zijn mond openen; — maar te laat. „Bom, bom, bom,“ klonk een stem; dat wilde zeggen: „Ik ben er voor!“ — Neemt u in acht broeders; weg van de voeten, springt, vliegt! Doch het is te laat! velen werden door de studenten-stemmen verpletterd. Wat zeiden die stemmen?... Wie zou het ooit te weten zijn gekomen, indien ik het niet vertelde?

„Bom, bom bom,“ wilde zeggen: „Mooi zoo!“
 „Bom bom, bom,“ wilde zeggen: „Wat een nonsens!“
 „Bom, bom bom,“ wilde zeggen: „Het kan mij niet schelen!“ Het beteekende, al wat men maar wil. Jammer maar, dat het altijd voor approbatie wordt aangenomen.

Nog eenmaal ontstond er spanning; het voorstel werd aan een meer bepaalde stemming onderworpen. Helaas had ik toen mijn cliënt maar kunnen beduiden, dat hij nog een andere stem had, dan in zijn straat-handen; alsdan was op hetgeen hij zeide, ook het alles beteekenend: rrrr bom! gekomen. Maar het ging hem, net als den man, die in het water viel, en wien men driemaal toe moest roepen:

„Zwem, „ voor dat hij er aan dacht, dat hij zwemmen kon.

De handen grepen, uit louter gewoonte, naar de petten, en... de Almanak was in de wereld.

Met de woede in het hart, sprong ik op den man toe, die al dat leed had in de wereld gebragt, pijnigde hem zooveel ik kon en verheugde mij in zijne stuiptrekkingen, en in de moeite, die hij deed, om zijn fatsoen nog te houden; eindelijk verliet ik den afschuwelijken man.

III.

„Kom aan! „ hoor ik zeggen, „ nu zal het toch tijd worden, dat wij eens hooren, waarom eigenlijk dat woord *schrijfziekte* boven aan dit stuk geplaatst is. „

— Ik heb er nog nooit van gehoord, zegt een ander; en wat of *dichtkoorts* toch moet beteekenen? Dat vlooitje praat heel aardig; maar eigenlijk weet hij niet, waar hij naar toe wil.

Nu, weest allemaal maar bedaard; ik heb je nu op de hoogte gebragt om te kunnen begrijpen, wat het beteekent. Was ik zoo maar met de deur in het huis komen vallen, dan had je staan te kijken, net als een kat in den porseleinwinkel, als een muis in een vreemd pakhuis, als een ingenieur in het laboratorium, in een woord net als Piet.... Foei hoe onfatsoenlijk!

Simbolisch voorgesteld, is de schrijfziekte een

boom, die in een grond van pedanterie is geplant, en die de fideliteit tot stam heeft. Was hij in een grond van kennis geplant, dan zou hij vruchten voortbrengen, goed van smaak, en hij zou bloeijen met verkwikkende geuren: nu echter hebben zijne bloesems de geur van den grond, en zijn zijne vruchten de onverteerbaarste kost, dien men krijgen kan. Zoo kan het edelste kruid, in een verkeerden grond geplant, onkruid worden; en is het eenmaal onkruid, dan schijnt het in kwantiteit te willen vergoeden, wat het in kwaliteit mist, want dan groeit het bij millioenen aan.

Dat had ik voorzien, dat gebeuren zou, indien de Almanak tot stand kwam. Nog geen drie weken waren er verlopen, of ik zag mijne vrees bevestigd: de schrijfziekte had zich in alle bloed uitgestort, waaraan nog eenige geur was, en het duurde niet lang, of zelfs het smakelooste bloed was er door aangetast.

Tot ergernis van Leeraren en Professoren raakten de stoeltjes op de Academie vol stof; de huisploertinnen kermden, dat Mijnheer de heele kamer kapot rameide, dat de grond van Mijnheers kamer bijna geheel uit elkaar lag, zoodat de stoelen er niet meer overeind wilden staan, en dat het heele kleed vol olie lag, door dat Mijnheer verleden avond in dichtelijke vervoering de tafel had omver geslagen.

De winkeliers echter juichten om al de olie, die er verbrand werd. Er werd een nieuw kolenmagazijn opgerigt. De behanger ging in een grooter huis wonen, zooveel kapotte kleeden waren er al.

Maar wie er zich over de schrijfziekte mogt verheugen, wie er over mogt treuren, geen wezen had het er zoo hard door, als wij, arme vlooiën. De geest, die er in het bloed spookte en al die ravages aanrigtte, daar hadden wij toch voornamelijk meê te doen. Die geest was eene verfijning van de pest der pedanterie; men kan zich dus begrijpen, welke gruwelijke ziekten zij onder ons te weeg bragt.

Talloos waren dan ook de klagten, die er bij mij inkwamen. Ik zelf was echter reeds te zeer door de ziekte aangetast, om iets met kracht daartegen in 't werk te kunnen stellen.

Eindelijk was ik zoo verre hersteld, dat ik in staat was, om mijne broeders met raad en daad bij te staan. Ik begaf mij daarom naar de plaatsen, waar het gevaar het grootst was.

Te vergeefs zou ik trachten, de afschuwelijke tooneelen te schilderen, die de schrijfziekte overal te weeg bragt. Het ergste nog van alles was een soort van razernij, waarin mijne broeders vervielen, even als hij, bij wien zij zich bevonden.

Mannen onder ons van roem en aanzien, vrouwen van het eerbaarste gedrag en het eerwaardigste voorkomen, werden tot den St. Vitusdans gedwongen. Onuitwischbaar is de schande, die die schrikkelijke ziekte over ons heeft gebragt. En waarvoor was dat alles? Ik zal eens kort een enkel staaltje aanhalen van de Dichtproducten, die ik gezien heb.

Velen had ik er reeds gepasseerd, die, door lang in den spiegel te kijken, zich overtuigden, dat zij

dichters of schrijvers waren; maar die te lui waren, om te gaan werken. Zij geloofden, dat de idées hun door een paplepetje of een „houd den neus toe,“ zouden worden ingegeven, en dat er dan wel een kaboutermannetje zou komen, om ze voor hen uit te werken. Eindelijk echter kwam ik bij een waar lijder aan de schrijfziekte. De man had een soort van Dichtwoede. Eerst ging hij 's avonds allerlei gedichten door elkander declameren, waarvan de man niet het minste begreep. O dat klonk zoo mooi! het was net: „Mijn lieve krullemie“ op een besneeuwd carrillon. Maar vervolgens ging hij zelf aan den gang, en dan kladde hij alles op het papier, wat maar rijmde. Zoo was hij op zekeren avond weêr aan den gang, en had in den tijd van een half uur reeds twee bladzijden vol gedicht. Zijn bloed bruischte al dien tijd met vervaarlijke snelheid door zijn aderen, en er was een stank aan, alsof de uitvinder van de kaas er in spookte. Wij konden het bij hem niet uithouden; die stank bragt ons allen tot de grootste razernij, en wij waren genoodzaakt, hem op allerlei wijzen te kwellen.

Hij ging echter maar door, en zoo kwamen de volgende onsterfelijke verzen uit zijne pen:

Mogt 't lentegroen weêr de aarde tooijen
 En 't gezang (Au) van de (vlooijen!)
 Nachtegalen (steek zoo niet!)
 Weêr galmen in 't verschie!
 Dan galmt ook luidkeels mijne lîer,
 En zegt: (O vlooi, jou duivelsch dier!)

Toen kon hij de pijn niet langer verdragen, en hij ging op jagt, om ons te vangen. Die stommeling! dacht hij door zijne grove wapens zulke fijne schepsels, als wij zijn, te kunnen vangen! Afgemat ging hij eindelijk rusten, en herlas hetgeen hij geschreven had.

Gelukkig werd hier de kwaal voor een poos door de kwaal zelve genezen. Ja, ik heb onuitstaanbare pijnen in die oogenblikken moeten verduren; maar een oogenblik daarna moest ik toch nog de plaats vasthouden, waar vroeger mijn buik zat, zoo moest ik lagchen over dien nonsens en over het gekke gezigt, dat hij bij het nalezen trok.

En zoo was het overal. Hier was er een, die 's morgens een uur vroeger was opgestaan, om 's avonds, nadat hij zijn javaansch had gedaan, nog een uurtje over te houden, om wat ui... ui... ik durft het haast niet zeggen, om wat uijgs voor den Almanak te gaan bedenken. Daar viel een klein kereltje zijn langen vriend om de lenden, uit vreugde van een uijg puntlicht op de fideliteit te hebben gemaakt. Ginds zette men met zijn viereen een heldendicht op het touw, en had al een uur gezocht naar een ongezochte vergelijking, om meê te beginnen.

Hier weêr...

„'t Is uit“ zegt een lid der Redactie, die het stuk tot groote stichting? zijner mederedacteuren had voorgelezen.

„Ben je gek? is het uit?“ vraagt een ander.

„Ja,“ zegt de voorlezer. „Maar wacht, hier staat

nog wat, daar heb je nog een beetje verveling, met het woord „Toepassing” er boven.

„Lees op dan maar! dan zijn wij door den zuren appel heen!”

TOEPASSING.

Waarde lezers! Elk ding als het goed is, zooals een preek b. v. heeft zijn doel of toepassing, daarom heeft dit stuk er ook een. Zij is deze:...

*Il faut qu'un galant homme ait toujours grand empire,
Sur les démangeaisons qui nous prennent d'écrire.*

Maar moet dan onze Almanak op de flesch? Neen waarachtig niet. Schrijf in den Almanak, maar schrijf zoo als uw gevoel u ingeeft, dicht als gij kunt, maar ga niet, uit hoofde van den Almanak, zien of gij het zoudt kunnen. Dit stuk leert het u: iemand wil humor schrijven, hij kan niet, hij wordt flauw; hij is goedhartig, wil piquant zijn, en zijne piquanterie wordt een vlooiesteek; hij wil satyriek zijn en wordt personeel; hij wil aardig zijn en comprometteert zich zelve, zijne medestudenten en datgene, waarmede hij in den grond ingenomen is.

— Dus het was werkelijk uw doel om een slecht stuk te schrijven?

Juist, geraden!

— Zeg eens, vrind! Ik denk, dat het je gegaan is, net als dien paardrijder, die zijn nek brak en zeide: „kijk, zoo had ik het juist gemeend!”

Wie weet het?

DE GIERIGAARD.

Een gierigaard viel in een diepen stroom.
Een visschersknaap stond aan den oeverzoom,
Hij sprong hem na, en riep: „ik red u 't leven,
Wil spoedig mij uw hand slechts geven.”
De vrek riep siddrend, wijl hij zonk:
„Ik kan niets geven,” ... en verdronk.

NAAR BLUMAUER.

V A R I A.

Delft.

Al wat dit land ons toont is arbeid, vlijt en kunst.

HELMERS, *Holl. Natie.*

Predikanten.

Boer. Ik bid u, onderwijst mijn botheid,
Wat is de faculteit der Godheit?

Student. Vier ezels zotter als de zotheid.

Hekeldichten.

Delftsche Dienders.

Laat ons in deze woning (kroeg) eens van den (vermoeijenden) arbeid uitrusten.

HANSWIJK, *In de kleine ongelukken
van het dagelijksche leven.*

Armen.

Au reste ne soyez pas en peine de la multiplication
de ce peuple.

FÉNÉLON, *Télémaque.*

Tentoonstelling van Nijverheid.

Wel, zaai ik, beste maat,
Daar zullen ze misschien hier strakjes boelhuis houwen.

LANGENDIJK.

Delftsche Nachtwacht.

"Noem eens een leelijk woord, Doortje?"
"Donder!"
"Och, neen!"
"Bliksem!"
"Och, neen! Een woord, waar men slechte kerels mee
te kennen wil geven."
"Duivel!"
"Neen! Dat's nog niet barsch genoeg."

CLEMENS, *Een nieuw Boek*. 4de hfdst.

Senaat.

Die zorgt, en waakt, en slaapt, en zwoegt, en ploegt,
en zweet,
Ten oirbaar van het land een lastig ambt bekleedt.

VONDEL, *Palamedes*.

Beeren.

L'ours a peur du passant et le passant de l'ours.

BOILEAU, *Satires*.

"Vous avez la fièvre quarte, vous en guérirez; mais
"le remède sera pire que le mal."

Mémoires de MIRABEAU.

Toasten.

C'est une grande misère que de n'avoir pas assez
d'esprit pour bien parler, ni assez de jugement
pour se taire.

Pensées de LA BRUIJÈRE.

Societeit.

Eisch jij maar bij geval
Al wat je wilt, wangt *nou* betaalt men niemendal.

LANGENDIJK.

Soezen.

Wij droomen, kind, wij droomen als wij waken.

BEETS.

Studeren.

Ledicheit seldi altoes vlien
Wanter vele arghe af ghescien.

JAN DECKERS *Dietsche Doctrinale*.

In Mei.

Hij stond en mat het land.

HABAKUK, III: 6^a.

Koffij-praatje.

Lust je Mokka-koffij?

Kaalheid is op Gaza gekomen.

JER. XLVII: 5^a.

Hospita.

Die sonder ijser, sonder stael,
En sonder sweert, en sonder lans
Verwint de kloeksten van de mans.

CATS.

Blokken.

Plus je sonde l'abîme, hélas! plus je m'y perds.

DE LAMARTINE.

Met den trein studeren.

Verzoeken per ommegaande terug.

Boekverkoopers stijl.

Experimenten.

Komt aan, mijne vrienden! let eens wel op, wij zullen eens voor tijdverdrijf, en tot besluit, een tour d'adresse verrigten.

A. FOKKE, SZ., *Over de wezenlijkheid.*

Krediet.

O, u werd veel, te veel u opgeladen.

TOLLENS.

Degenen, wie nog eenigen twijfel van deszelfs nuttigheid en gemak in de behandeling mogt overblijven, aanmoedigende de ondervinding te raadplegen, zullende zij alsdan weldra overtuigd worden, dat al hetgene nopens de voordeelen, die dit instrument bezit, werd gezegd, geenzins overdreven was.

KEMPERS, *Spiegelkruis.*

Schuldeischers.

Er zijn behalve chemische, nog andere middelen tegen het roesten der bellen.

Eerste Studiejaar.

.....Mijnheer haar broeder is één jaar ouder (17 jaren), en dus in dien lieven leeftijd, waarin men meent voor iets goeds te zullen gehouden worden, wanneer men den schijn aanneemt van iets kwaads, dat men niet is.

HILDEBRAND, *Eene tentoonstelling van schilderijen.*

Druipen.

Les cris du désespoir sont tes plus doux concerts.

DE LAMARTINE.

Eindexamen.

Het zweet brak uit van angst; zijn hairen schichtig
rezen.

J. VAN DEN VONDEL, *Palamedes*.

Laat ze er maar door, er is toch geen plaats meer.

*Conversation intime van twee schild-
wachts vóór den schouwburg.*

Tehuiskomst van een feest.

. Mogt 't in geen regte lijn,
Onafgebroken steeds en zonder bogten zijn,
Spiraalsgewijze dan en na millioenen bogten.

DA COSTA.

Haarsnijden in den Haag.

Somme toute, lorsque le lendemain matin le parisien
fait le compte de sa dépense, il s'aperçoit que son
voyage à cinq francs lui revient avec les faux frais
à quatre-vingt-trois francs soixante centimes!

*Voyage de Paris au Havre
pour cinq francs.*

Jaarlijksche Serenade.

De honden slaan het ga
En volgen de optogt na.

J. VAN LENNEP.

Sjezen.

Die zich verlaagt zal verhoogd worden.

Ce n'était pas la peine de venir de si loin!

GILBERT, *Oeuvres*.

La femme.

Une Créature humaine qui s'habille, qui babille, et
qui se déshabille.

ANONYMUS.

Boffen.

Wij zien het, maar doorgronden het niet.

Comedie.

Het is een spul, daarin gehuild wordt tot vermaak.

LANGENDYK.

Ingezonden stukken.

Bevor man den Rückstand vom Alkoholischen Aus-
zug glüht, möchte es nicht unzweckmässig sein ihn
auf Quecksilber zu prüfen.

DUFLOS, *Apothekerbuch.*

Rabot.

Küsse, die man stiehlt im Dunkeln,
Und im Dunkeln wiedergiebt,
Solche Küsse, wie beseel'gen
Sie die Seele, wenn sie liebt.

Onuitgegevene minnedichten.

Liefde en wijn.

ဟဟဟဟ ၃ ဘာ မိတ် အူ မိတ် မိတ် ဟဟ ဟဟ ဟဟ
ဟဟ ဟဟ
မိတ် မိတ် အူ မိတ်

Le lit.

C'est un berceau garni de fleurs; c'est le trône de
l'amour; c'est un sépulcre.

XAVIER *de Maistre.*

Na den afloop der jaarlijksche serenade.

Hij kwam op 't feest, maar was bek af,
 Hij blaasde, hijgde zwaar, en 't zweet
 Liep taplings van zijn vest en kleed.

Alm. voor Blijgeestigen.

. Zij zien elkaar niet langer,
 Hun knieën knikken, de een na d'ander zijgt ter neêr,
 Zij zijgen allen; wenden 't ligchaam heen en weêr,
 Verschikken 't magtloos hoofd, dat ze op de handen
 (strekken.

TOLLENS, *Nova Zembla.*

J. R. Schmidt, Beginselen der Differentiaal- en Integraalrekening.

Dese boeck danckt met reverentie
 Den discreten leser voor zijn patientie.

VAERNEWYCK.

Studentencorps vergaderingen.

Die zwijgt, consenteert!

WILLEM I (*bij de stemming over de
 eerste grondwet.*)

Voornaam bezoek aan de Akademie.

En toen hij 't alles had bekeken,
 Toen is hij weêr naar huis gegaan.

OUD RIJMPJTJE.

Serenade.

Houdt je bek, leelijkers!

ANDERSEN, *Het lunnebed.*

Studenten Almanak.

Jetzt ist das Werk zu Ende!
Es freuen sich mein Hände;
Ob auch vielleicht nicht gut gemacht
Genug... es ist zum End gebracht.

LEVENSSCHETS

VAN

ANTOINE LIPKENS.

Zal de almanak, die in dit boekje het Delftsche Studentencorps wordt in handen gesteld, waardig geoordeeld worden, aan het hoofd te staan eener lange reeks, die niet dan met het bestaan der Academie zelve eindigt, zoo mag men verwachten, in elken jaargang melding te zien gemaakt, van al wat der Academie tot eer verstrekte, en in de eerste plaats van de overledenen, die daartoe het hunne bijbragten.

Daarom vindt men op het eerste blad van den eersten almanak het portret afgebeeld van Antoine Lipkens, den grondlegger onzer Academie.

Zoo wij hem allen gekend hadden, zoo als hij in zijne betrekking van Directeur met de studenten omging, zoo zou het portret ons genoeg zijn; althans zij, die hem kenden, behoeften niets geschreven te zien, om aan 's mans grootheid van geest en edele inborst te gelooven. Wij echter, ofschoon wij ligt

in dit oog den gelukkigen denker herkennen, en achter dat voorhoofd meer dan gewoon verstand vermoeden, wij zien dit oog niet meer schitteren, wij hooren dien mond niet meer spreken, en verlangen dan bij het portret eenige nadere toelichting.

Ook ik, wien dit werk werd opgedragen, had het geluk niet den heer Lipkens persoonlijk te kennen, en kan dus slechts navertellen, wat ik dienaangaande uit goede bronnen te weten kwam, en wat mij bewondering en achting inboezemde.

Zie hier eene korte levensschets.

A. Lipkens werd te Maastricht, alwaar zijn vader fabrikant en koopman in lakens was, in 1782 geboren. Reeds vroeg toonde de jeugdige Lipkens grooten aanleg voor wis- en werktuigkunde, en verlangde daarin hooger onderwijs te genieten. Daartoe begaf hij zich naar Gend, alwaar eene examiner uit Parijs zijne komst had bekend gemaakt, en de aspiranten opriep. Lipkens, te laat of verkeerd onderderrigt, kwam eerst te Gend aan, toen de examiner reeds op zijne terugreis was. Niet weinig te leur gesteld, en zich niet kunnende vergenoegen met het denkbeeld, nog een jaar te moeten wachten, alvorens het gewenschte doel, dat hij reeds zoo nabij was geweest, te kunnen bereiken, wilde hij alles aanwenden, wat hem den toegang tot de lessen misschien nog kon openen. De vergunning zijner ouders verkregen hebbende, en voorzien van recommandatiebrieven, begaf hij zich naar Parijs, en bekwam na veel moeite eindelijk de gewenschte vergunning, om

den reeds aangevangen cursus der Polytechnische school te volgen. Deze bijzonderheid was niet zonder invloed op zijne volgende loopbaan. Lipkens maakte daardoor eene uitzondering op de overige leerlingen der Polytechnische school; geen aanspraak kunnende maken op gelijke regten met zijne kameraden, koos hij zich een eigen gang van studie. Reeds op 20 jarigen leeftijd verliet hij de school, ten einde zich naar het departement van de Loire te begeven, en aldaar, in de betrekking van leeraar in de Geödesie het personeel te helpen vormen, dat Frankrijk zich, ter uitvoering zijner kadastrale plannen, wenschte te verschaffen.

Omstreeks een jaar later werd hij hoofdingenieur (ingenieur géomètre en chef) van zijn departement, waarbij hij echter zijnen cursus in de geödesie voortzette. In deze dubbele betrekking was hij achtervolgens werkzaam in de departementen van den Cher en de Arriège, tot dat hij in 1813 door den generaal Lafitte, commandeur van dat departement, geroepen werd, om, bij het gebrek aan de noodige officieren der genie, zijne diensten aan 's lands verdediging te wijden. Ten einde het voortrukkende Engelsche leger te stuiten, en de groote wegen naar Toulouse af te sluiten, had men het plan gevormd, eene rots te wapenen, die de stad Foix bestrijkt. De moeilijkheden, om eene hooge steile rots van geschut te voorzien, werden echter door de meesten als onoverkomelijk beschouwd. Lipkens evenwel, het ontwerp kortelijk onderzocht hebbende, beloofde op zijn woord, het moeilijke werk in een bepaalden tijd te zullen volbrengen.

En inderdaad, het gelukte hem, door een even eenvoudig als magtig werktuig, den artillerietoestel op den top der onneembare rots te hijschen.

Toen na den val des Franschen keizers, de Nederlanden als zelfstandig deel van Europa waren hersteld, keerde Lipkens naar zijn geboorteland terug. Het Fransche bestuur betuigde bij die gelegenheid schriftelijk, in hem een zijner beste ambtenaren te verliezen. Men waardeerde in Nederland eene zoodanige aanbeveling, en weldra werd Lipkens benoemd tot chef van eene brigade ingenieurs, belast met het tot stand brengen der grensline tusschen Belgie en Frankrijk.

Kort daarna droeg men hem de betrekking op van ingenieur-verificateur van het kadaster in Luxemburg. Lipkens, zijne werkzaamheden willende aanvangen, zag zich zoodanig van de noodzakelijkste hulpmiddelen ontbloot, dat hij besloot zich in de eerste plaats het noodige personeel te verschaffen. Hij opende daartoe een vrijen cursus in de geödesie, met het gunstigste gevolg. Bovendien werd hierdoor de aandacht der curatoren van het Luxemburgsche Atheneum zoodanig getroffen, dat zij hem eenparig verkozen, om eene ledige plaats in hun midden aan te vullen. Lipkens liet zich deze benoeming welgevallen, en nam een zeer werkzaam deel in den gang van het onderwijs. Hierdoor kwam hij in onmiddellijke aanraking met het hoofdbestuur van het openbaar onderwijs te 's Hage, van welke gelegenheid hij gretig gebruik maakte, om de aandacht der regering op het nut der industriescholen te vestigen.

Hij bedankte voor het leeraarschap in de werktuigkunde aan de hoogeschool te Gend; de werkzaamheden in Luxemburg waren nog niet afgelopen, en boeiden hem aan dat oord.

In 1827, na volbragten arbeid, werd Lipkens benoemd tot hoofdingenieur, belast met de generale inspectie der geodesische werkzaamheden in Nederland.

In 1830 werd hij, als lid der commissie voor de tentoonstelling van nijverheid te Brussel, door de overige leden tot generalen rapporteur gekozen.

In deze betrekking legde hij eene buitengewone kennis aan den dag, hetgeen niet weinig toebragt tot het nemen van een koninklijk besluit, waardoor bepaald werd, dat aan een voorstel van den heer Lipkens, ter oprigting binnen Brussel van eene school voor kunsten en wetenschappen (*école des arts et métiers*) onmiddellijk uitvoering zou worden gegeven, terwijl de ontwerper als Directeur werd benoemd.

En zoo zag dan de heer Lipkens aan zijn vurigst verlangen voldaan, toen de ongelukkige gebeurtenissen van 1830 het in zijne gedachte reeds opgerigte gebouw plotseling omverwierpen.

Op nieuw werd zijn talent in 's lands krigsbedrijven betrokken. Den ingenieur werd gelast, binnen 14 dagen eene telegrafische linie tusschen 's Hage en het hoofdkwartier van den Prins van Oranje tot stand te brengen.

Lipkens, hoe ook kort geleden door den loop der omstandigheden te leur gesteld, verloor niets van zijn

ijver in het uitvoeren van het hem opgedragen werk. Gedurende de twaalf dagen, die hij besteedde om den telegraaf van 's Hage tot Breda op te rigten, genoot hij geene nachtrust dan in zijne reiskoets; meermalen wekte hij het werkvolk in het midden van den nacht en regelde onafgebroken hunne werkzaamheden, om zich onmiddellijk na den afloop verder te begeven en aldaar gelijke werkzaamheid aan den dag te leggen. Eenigzins bekend zijnde met de zamengesteldheid van het toenmalig seintoestel, zal men ligt den grooten omvang van zoodanigen arbeid inzien.

Met niet minder spoed had de Prins van Oranje zijn roemrijk werk verrigt; de afloop van den tien-daagschen veldtocht maakte de voortzetting der telegrafische linie onnoodig.

Later ontving de heer Lipkens van de Belgische regering het aanbod, om in Brussel zijn plan tot oprigting eener school voor kunsten en wetenschappen te komen uitvoeren; maar Lipkens, ofschoon in Holland voor alsnog in eene betrekking geplaatst beneden zijn talent en vroegeren rang, sloeg het voorstel af.

Men had den Heer Lipkens, door den loop der omstandigheden uit zijnen werkkring geraakt, nog niet anders kunnen aanbieden dan het raadadviseurschap voor wetenschappelijke aangelegenheden bij het ministerie van Binnenl. zaken.

Evenwel was de heer Lipkens hier geheel op zijne plaats. Het deel der octrooijen voor uitvindingen behoorde zodoende tot zijne werkzaamheden.

Het was in deze betrekking, dat hem verschillende zendingen werden opgedragen. Zoo begaf hij zich naar Engeland, om kennis te nemen van de aldaar gemaakte vorderingen in de kunst om zich onder water te bewegen, alsmede van de verschillende voorstellen tot verdelging van vijandelijke schepen.

De heer Lipkens bragt een en ander later in verband, en het gelukte hem, na meer dan ééne mislukte poging en na een bijna onafgebroken denken en werken van zeven jaren, het middel te vinden, zich met behulp van een duikerschip, op willekeurige diepte beneden water te begeven, en eenige uren te kunnen leven; zich aldaar in elke rigting te kunnen voortbewegen, alles met het doel, om de vijandelijke schepen onder water aan te vallen en in brand te steken.

Zoo als hij gewoon was met alle zijne vindingen, maakte hij ook van deze een eigenhandig model, dat nog aan de Academie voorhanden is.

Hij hield de wijze, waarop hij zijn doel bereikt had, niet geheim, met uitzondering echter van het middel, om onder water het vijandelijke schip in brand te steken, dat alleen door hem werd bekend gemaakt aan Z. K. H. Prins Frederik en aan zijn vriend den heer Uijlenbroek.

Zeker is het te bejammeren, dat men de zaak niet in het groot heeft beproefd; de goede uitslag zou wel de minste belooning zijn geweest voor den kundigen vinder, en zoo er bij de uitvoering moeilijkheden waren voorgekomen, de man, die zich zeven

jaren bij voorkeur met die zaak had bezig gehouden, en zich nooit door moeilijkheden had laten afschrikken, was ongetwijfeld de geschiktste geweest, om ze uit den weg te ruimen, en hij had zijn land een kostbaren schat kunnen nalaten, waarvan thans weinigmeer dan een bestoven model is te regt gekomen, dat zonder naauwkeurige verklaring alle waarde mist.

Eene tweede zending van den heer Lipkens was die, in gezelschap van de heeren Lobatto en Uijlenbroek, naar Parijs, ter vervaardiging van modellen volgens den aldaar bestaanden standaard voor lengte- en inhoudsmaat.

Als lid der commissie tot droogmaking van het Haarlemmermeer begaf hij zich ten tweedemale naar Engeland, thans vergezeld van de Heeren Simons en Beijerinck, ten einde zich te overtuigen van de goede werking der pompmachines in de mijnen van Cornwallis. Deze zending was echter tegen het advies der genoemde werktuigkundigen vastgesteld; zij toch verklaarden, vooraf volkomen vertrouwen te hechten aan de opgaven der Engelsche ingenieurs.

Intusschen had de Heer Lipkens de hoop, nog eenmaal zijn lievelingsplan verwezenlijkt te zien, niet opgegeven. Nog altijd wenschte hij de stichter te zijn eener academie, ter opleiding van ingenieurs of in het algemeen van hen, die in hunnen werkring behoefte zouden gevoelen aan wetenschappelijke kennis, en het geschikte onderwijs daartoe hier te lande misten.

Velerlei bezwaren, waaronder dat der kosten in een tijd van bezuiniging, had hij te bestrijden; maar

hij rustte niet, tot hij eindelijk in 1841 het voorwerp zijner langdurige zorgen binnen Delft zag opgerigt.

Lipkens nam de directie der nieuwe academie op zich, behoudens de voorwaarde, haar na vier jaren te mogen neerleggen.

In die betrekking ging hij den gang van het onderwijs naauwlettend na, terwijl hij geene gelegenheid ter uitbreiding liet voorbijgaan, ten einde de inrigting voor meerderen van nut te doen zijn. Hij was voor een ieder, die zulks verlangde, te spreken, maar nam daarbij meermalen de vrijheid, de gevraagde audientie op 6 uur in den morgen te bepalen. Hij zelf was zomer en winter te 5 uur aan het werk, en 't schijnt, dat hij aan allen, die om hem waren, dezelfde gewoonte wilde inprenten. Hij was met zijne leerlingen zooveel mogelijk naauwkeurig bekend, en had het geluk velen, na volbragte studie, eene gewenschte betrekking in de maatschappij te verzekeren.

En zoo was hij tot het einde van zijn vierjarig bestuur steeds nuttig werkzaam, na afloop van dien tijd legde hij alle openbare betrekkingen neder, en begaf zich naar Warmond, om aldaar zijn leven in rust ten einde te brengen.

Dat hij zich echter ook daar niet in stilte afzonderde, maar zijne gaven veil had voor den weetgierigen, was wel niet anders te verwachten van een man, zoo rijkelijk met geestkracht en werkzaamheid begaafd.

Hij overleed te Warmond in December 1847 als Staatsraad in buitengewone dienst, Commandeur van de orde van den Nederl. Leeuw en van de orde van St. Stanislas, lid van het Koninklijk Instituut en van andere geleerde genootschappen, enz.

Het zou zeker niet onbelangrijk zijn, hier eene naauwkeurige opgave te geven van de verschillende zaken, die door den Heer Lipkens of geheel gevonden of wel gewijzigd en verbeterd werden. Eene zoodanige verzameling is echter hoogst moeilijk bijeen te brengen, vooral wegens de verspreidheid der bronnen, die daartoe het wetenswaardige dienden aan te brengen. De Heer Lipkens was geen man, die met zijn werk zocht te schitteren, want dan had hij zelf wel meer naauwkeurige aantekeningen van zijne werken nagelaten.

Bovendien werkte hij zijne denkbeelden zelden geheel uit; over eene zaak nadenkende, vond hij dikwijls het middel om het gewenschte doel te bereiken, en vergenoegde zich met, in een ruw model, den weg daartoe aan te wijzen, terwijl hij aan anderen de vrijheid liet, er hun voordeel meê te doen, ja zelfs somtijds zich de eer van het werk toe te eigenen.

Wat echter betreft de verbeteringen, door den heer Lipkens in de landmeetkundige instrumenten aangebragt, wij allen leeren zijn spiegelkruis, transporteur à roulettes en anderen in het onderwijs aan de Academie naauwkeurig kennen.

In den laatsten tijd zijns levens werkte de heer Lipkens aan een automaat, een, door de opwinding van eene

veer in beweging gebragt beeld, dat de eerste regels der cijferkunst moest ten uitvoer brengen, en werkelijk vervaardigde hij een beeld, dat, voor eene tafel gezeten, elke optelling, aftrekking en vermenigvuldiging, die men daartoe op bepaalde vakken op die tafel plaatste, volbragt. De deeling echter, hoewel gedeeltelijk gevonden, leverde den uitvinder onoverkomelijke moeilijkheden op; dit is waarschijnlijk de reden, waarom hij dit kunststuk vernietigd heeft; men heeft althans na zijn dood slechts enkele stukken van hetzelfde gevonden.

Deze laatste overblijfselen berusten bij den heer Reuvekamp, die, als ooggetuige, de waarheid van het fabelachtig klinkend verhaal kan getuigen.

De vernuftige denkbeelden van den heer Lipkens waren voorzekertalloos, en kunnen alleen door het verhaal zijner intime vrienden voor een gedeelte gekend worden. Uit alles blijkt, dat, zoo hij zijn talent meer aan de oplossing van belangrijker vraagstukken had gewijd, hij nog oneindig meer nut had kunnen stichten en zich zelven een meer blijvenden naam zou verzekerd hebben. Zoo had hij de vrijzonderlinge gewoonte, om machines, die gevonden waren, maar waarvan hij alleen de uitkomst zag, niet te willen leeren kennen, voor dat hij getracht had, of hij zelf niet een middel, tot het verkrijgen van een gelijk voortbrengsel vinden kon.

Gelukte hem zulks, zoo was het hem zeker eene aangename voldoening, wanneer bij vergelijking bleek, dat het door hem gevondene werktuig niet

minder voldeed dan dat, waarvan het werk hem aanvankelijk in verrukking had gebragt; maar hij had dan een kostbaren tijd besteed, om iets te vinden dat niet gezocht behoefde te worden. Evenwel men moet hem deze soort van werk als uitspanning aanrekenen, en wie toch zou van menschen van talent, voortdurend werken, alleen ten gerieve van anderen, durven vergen.

Voortvarend en werkzaam zijnde, was het geen wonder, dat hij ook bij anderen geene ledigheid en vadsigheid kon dulden. Vriendelijk, voorkomend en mild, was hij veler vraagbaak en raadsman en hielp hij, waar hij kon.

Openhartig en opregt, kwam hij zonder schroom voor zijne gevoelens uit, terwijl hij die van anderen eerbiedigde. Was hij al oplopend van aard en kon hij niet gemakkelijk tegenspraak dulden, hij zocht aan den anderen kant, zoodra hij zag, dat hij verkeerd gehandeld had, het ongelijk zoo spoedig mogelijk te herstellen.

Ziedaar dan, in weinige bladzijden de levensschets of liever de merkwaardigste bijzonderheden en eigenschappen van een man, die bij zijn leven werd hooggeacht en bemind door ieder, die hem kende; die bij zijn sterven diep werd betreurd, en die nu nog door velen met weemoed wordt herdacht.

INHOUD.

Kalender.

Tijdperken	Bladz.	3
Zons- en Maansverduisteringen.	„	7
Verjaardagen van het Koninklijke Huis . . .	„	8
Academische gedenkdagen . . . ,	„	9
Kalender.	„	10
Tafel van het lengen en korten der dagen . .	„	22
Schijngestalten der Maan.	„	23

Voornaamste reisgelegenheden in Nederland.

Lijst van het vertrek der Posten.	Bladz.	26
Vertrek der Spoortreinen	„	27
„ „ Diligences	„	29
„ „ Trek- en Marktschuiten	„	31
„ „ Dorpsschuiten	„	35
Post- en Voetboden.	„	37
Verdere reisgelegenheden in Nederland. . .	„	39

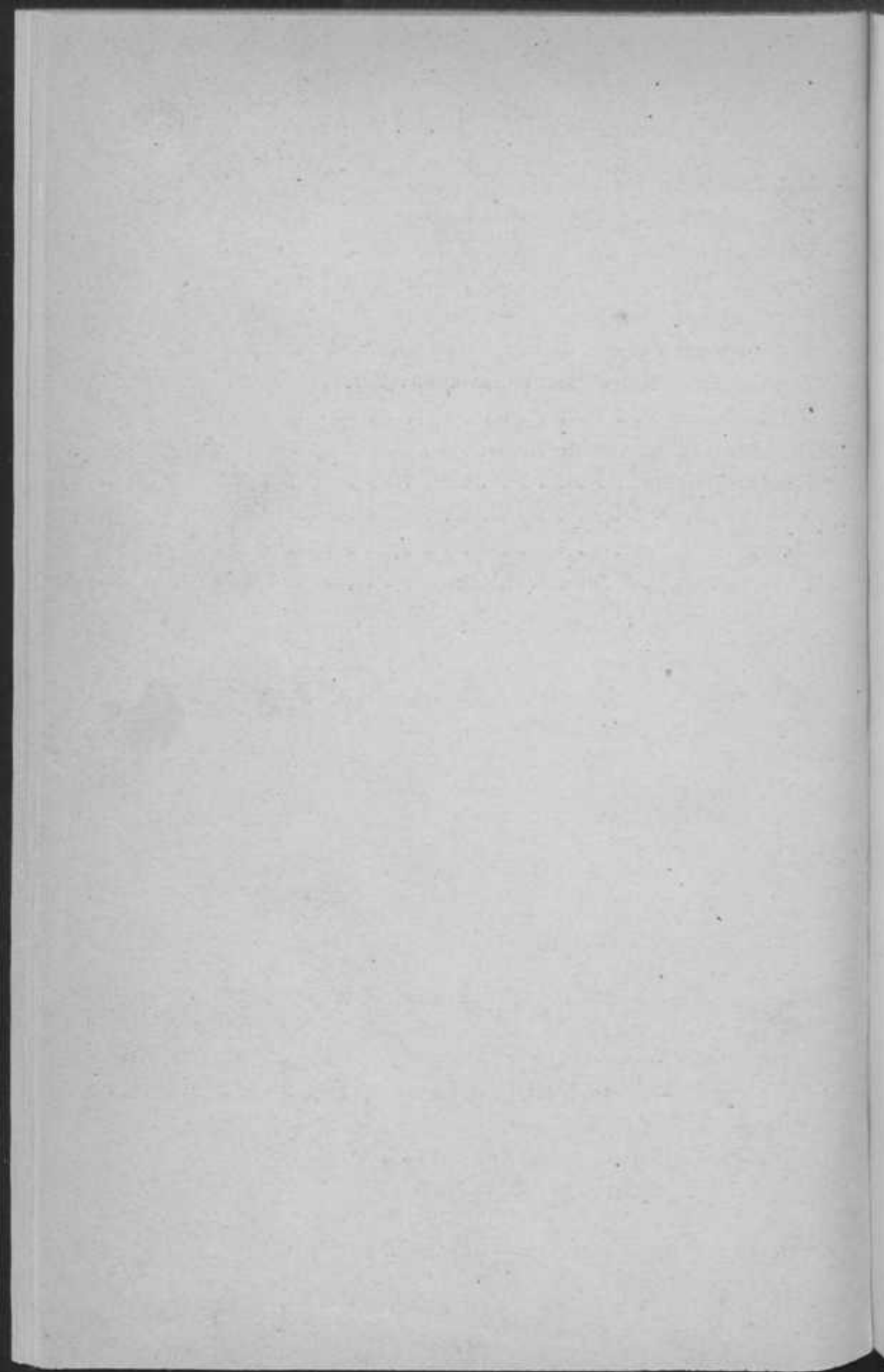
Delftsche Academie.

Hoogleeraren, enz.	Bladz.	62
Studenten	"	64
Naamlijst van hen, die voor Ambtenaren 1 ^e Classe, of voor andere doeleinden hunne studiën volbrengen.	"	73
Getal der ingeschrevenen op de rollen der Delftsche Academie.	"	74
Commissiën uit de Studenten	"	75
Lijst der Disputen.	"	78
Promotiën.	"	79
Opgave der Collegie-uren.	"	84

Mengelwerk.

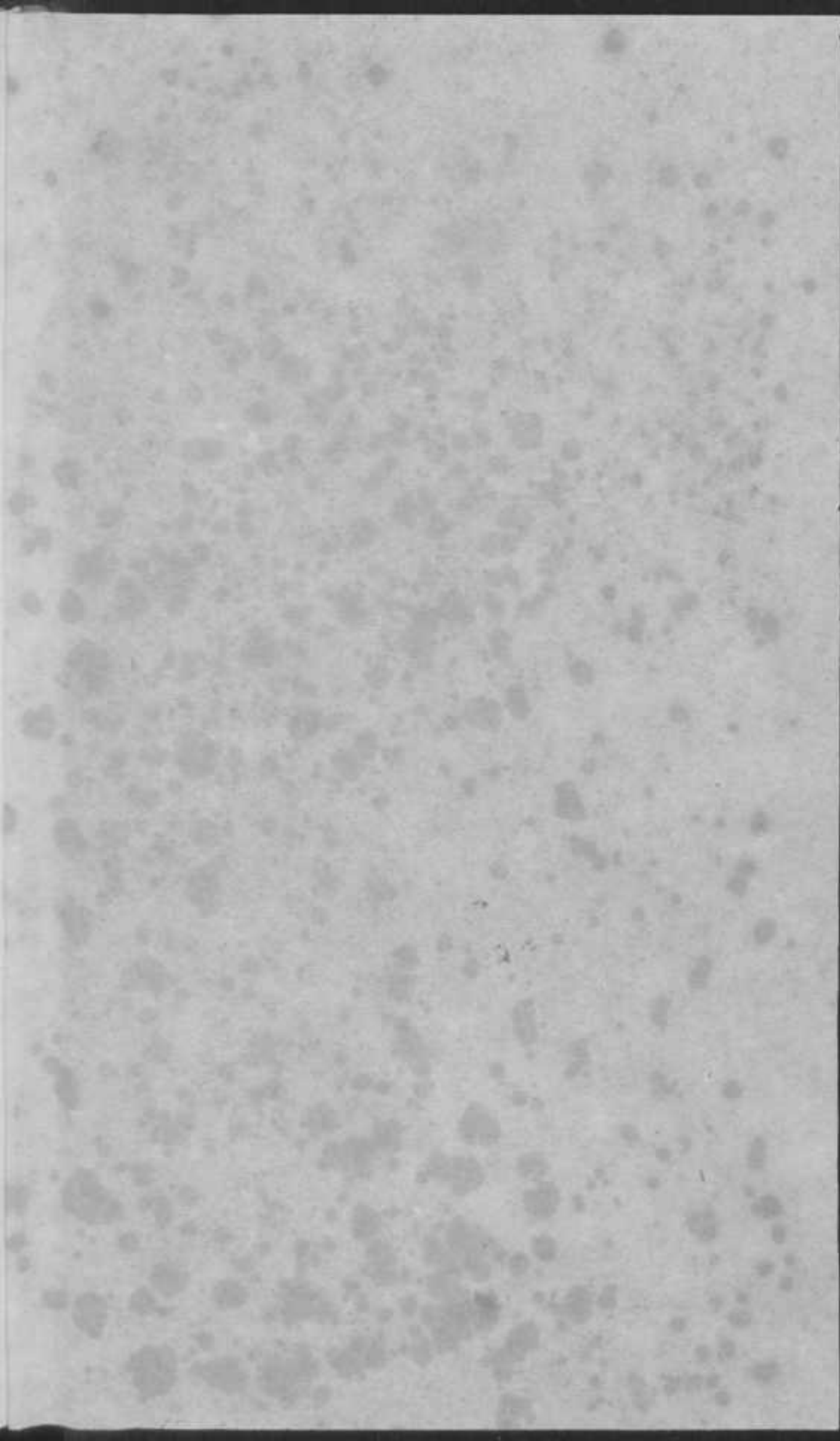
Een Woord over de Delftsche Disputen. . .	Bladz.	93
Douwe Aukes.	"	104
De twee Zusters te R.	"	109
Het kleine Zusje.	"	113
Veel kleintjes maken een groote.	"	117
Graaf Ulrich.	"	131
Pensionnat pour Demoiselles.	"	137
De ware Poëet.	"	143
De Komeet en de Keukenmeid. (<i>Eene fabel</i>). . .	"	145
De Wekker.	"	150
Een Dispuut.	"	163
Het Spoorweg ongeluk.	"	186
Mijne Zangster	"	189
Een soort van voorrede voor het Maleische Iovivat	"	191

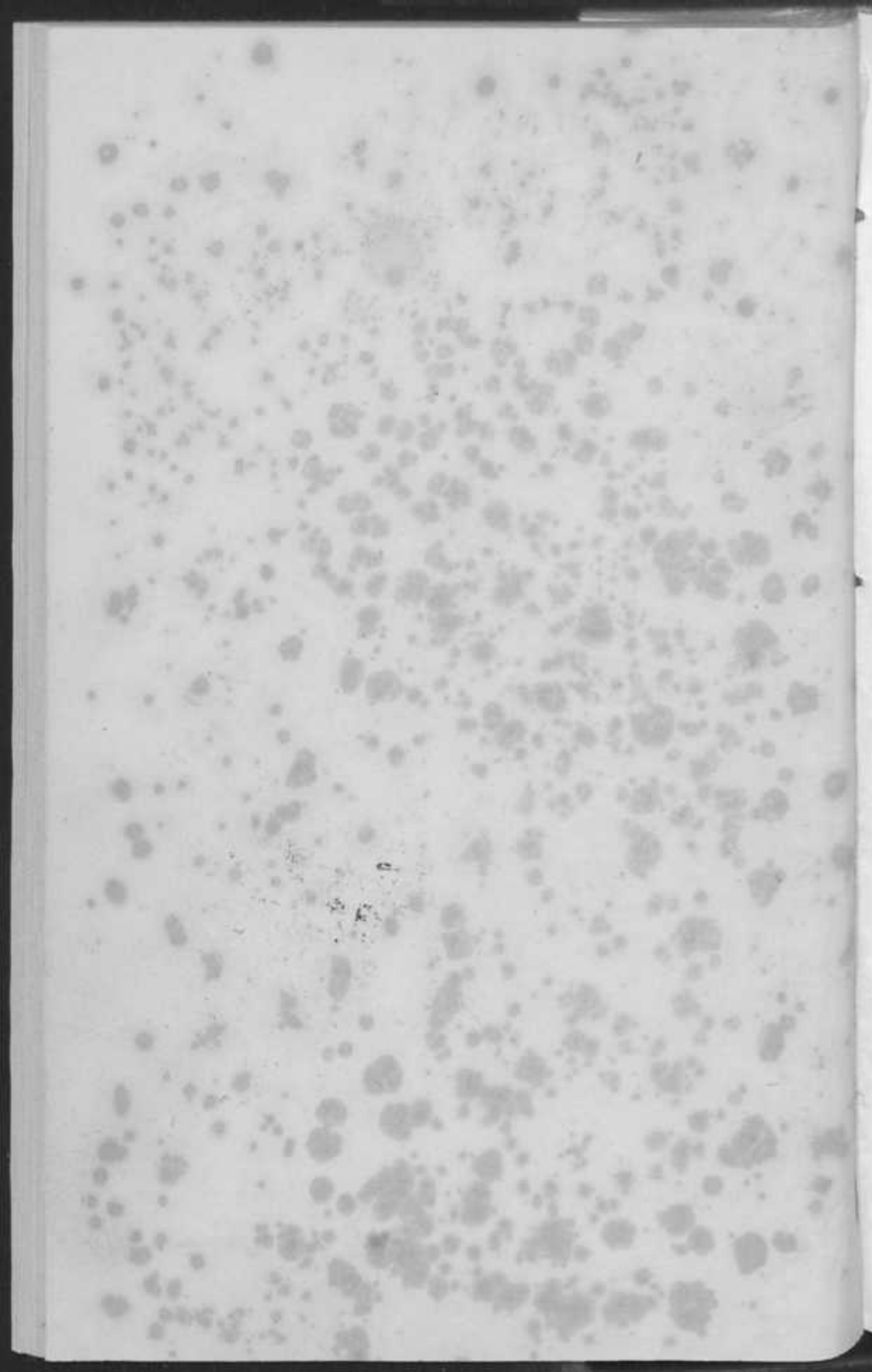
Het Maleische Iovivat.	„	193
Klara en Bertha.	„	195
Kamers huren.	„	197
Estella.	„	206
Een lied van Ben-Nabal, den Beoefenaar, aan zijnen Vader.	„	211
Zendbrief van Nabal, aan zijnen zoon, den Beoefenaar	„	215
Bij het afzakken van de Schie.	„	218
De Schrijfziekte.	„	221
De Gierigaard.	„	234
Varia.	„	235
Levensschets van Antoine Lipkens.	„	243

DELFTSCHÉ
STUDENTEN-ALMANAK.

THE
BETTER
LIFE

Delftsche

STUDENTEN ALMANAK

Stecde van E. Spatier, te Hage

INSPICE ET CAUTUS ERIS.

